

Nepriklausoma LIETUVA

INDEPENDENT LITHUANIA

Už Lietuvos išlaisvinimą! Už ištikimybę Kanadai!
For liberation of Lithuania! For loyalty to Canada!

Leidžia Kanados Lietuvių Centro Taryba
Published by the Lithuanian League of Canada

Authorized as
second class mail, Post Office Department-Ottawa

ADRESAS:
7722 GEORGE ST., VILLE LASALLE, MONTREAL 32, P.Q. CANADA

Nr. 9 (307) KAINA 10 ct.

MONTREAL, 1953 m. KOVO-MARCH 4 d.

PRICE 10 ct. XIII METAI

TOLIMUOSE RYTUOSE BRĖSTA NAUJI ĮVYKIAI

Praėjusi savaitė žmonijos istorijoje bus reikšminga keliais atvejais.

Visų pirma tenka pažymėti, kad

TURKIJA, GRAIKIJA IR JU GOSLAVIJA SUDARĖ AP- SIGYNYMO SUTARTĮ,

dėl kurios derybos vyko jau ilgesnis laikas. Ši sutartis yra draugingumo sutartis, bet, kas svarbiausia, ji pabrėžia apsigynimo nuo sovietų svarbą. Tai yra dar viena grandis, įjungta į Europos, šiuo atveju dalinai ir Azijos, apsigynimo nuo Rusijos agresijos grandinę.

Jeigu kas ligšiol dar abejoja Tito atsimetimu nuo Maskvos, tai faktas, kad

TITO JUGOSLAVIJA ATSI SAKĖ NUO ŽEMES ŪKIO KOLCHOZINIMO SISTĖMOS,

akivaizdžiai rodo, kad Tito galutinai su Maskva yra nutraukęs ir, galima spėti, Jugoslavijoje busena yra tokia, kad nei perversmo Maskvos naudai tenai negalima padaryti. Jugoslavija visais frontais grįžta į vakarų pasaulį. Tai yra gana reikšminga, nes nors vienos valstybės, kurioje buvo norima įvesti sovietinę sistemą, tas eksperimentas prisipažintas esąs gyvenimui netinkamas. Jau pernai Jugoslavija išformavo per 1000 kolchozų.

Jungtinių Tautų Organizacijoje, kur vasario 24 d. atnaujino posėdžius,

AMERIKA RUSIJAI SUDA- VĖ LABAI DIDELĮ POLI- TINĮ SMŪGĮ.

JAV atstovas Lodge, svarstant Korėjos karo baigtimo klausimą, ne tikėtai visai aiškiai nurodė, bet ir įrodė, kad Korėjos karą pradėjo, palaiko ir jį tęsia tikrai Sovietų Rusija. Ši tiesa visiems žinoma, bet ligšiol taip aiškiai dar nebuvo kalbėta. Todėl ir išvada liekanti viena: Rusija tą karą veda — ji gali jį ir baigti.

Lygiagrečiai šiai atakai JTO je, į Korėjos pietiečių nelaisvę pateko vienas šiaurinės Korėjos karininkas, kuris plačiai išaiškino,

KAIP MASKVA PRADĖJO KORĖJOS KARĄ.

Šis karininkas, kaip mokas rusų kalbą, dalyvavo Korėjos karo paruošime: jis vertė iš rusų kalbos į korejiečių kalbą iš Maskvos atvežtus karo planus. Jis patvirtino, kad karas buvo pradėtas rusų įsakymu, rusų karininkams vadovaujant ir gavus ginklus iš Rusijos. Šie tie dalykai taipgi buvo žinomi, tačiau dabar jau yra ir autentiškas tų visų dalykų liudijimas.

Tačiau Korėjos karo baigtimo klausimas yra, kaip buvęs. Bet kadangi niekas netiki, kad Rusija geruoju sutiks karą baigti, tai

AZIJOS RYTUOSE YRA NUMATOMI NAUJI BANDYMAI.

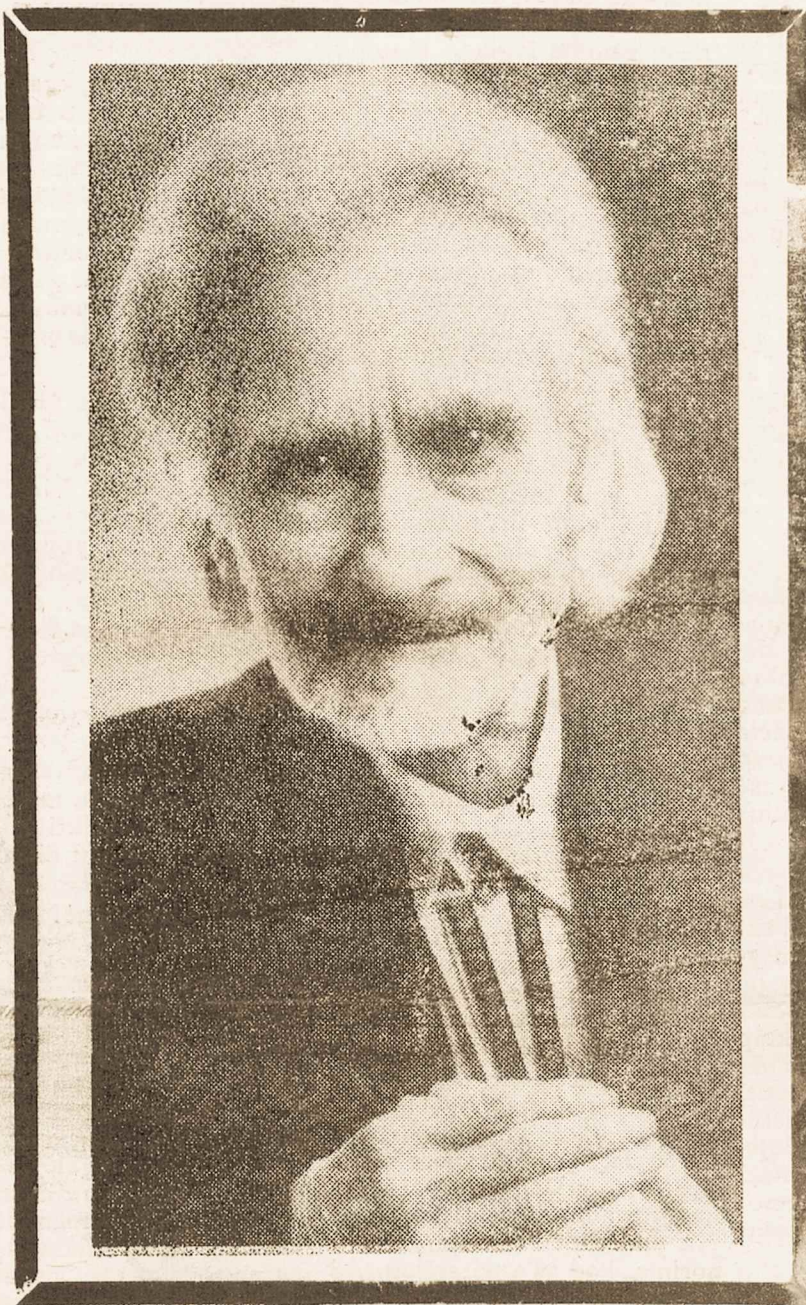
Formozos atpalaidojimas reiškia žymiai pagyvino. Jau yra faktų, kad tautinė Kinija pradeda veikti. Galima laukti dar daugiau naujų erškėčių.

GYVĖJA KINIJOS BLOKADO KLASIMAS, NORS IŠ ANGLIJOS PU- SĖS REIKŠKIAMAS DIDŽIAUSIAS PASI- PRIEŠINIMAS.

PIETINEJE KOROJEJE IR INDOKINIOJE NAUJA POLITIKA IR TAKTIKA.

Šį reikšmę reikia ypač vertinti, nes jis gali suvaidinti lemiamą vaidmenį. Tai yra: vi-

Pasaulinė įvykių savaitė

MIRĖ DR. VYDŪNAS.

Iš Vokietijos gauta liūdna žinia: vasario mėn. 20 d., 17, 40 val. pasimirė žymusis Mažosios Lietuvos veikėjas, lietuvių tautos gaivintojas ir žmoniškumo skelbėjas, rašytojas Dr. Vilius Storasta-Vydūnas. Jis buvo susirgęs gripu, prie kurio prisidėjo plaučių uždegimas. Dar buvo pasiryzęs vykti į Vasario 16-sios Dienos minėjimą Diepholzo lietuvių gimnazijoje, bet kaip tik tą pačią dieną susirgo ir po keturių dienų pasimirė.

Vėlonis buvo gavęs eilę lai-

sokių veiksmų iniciatyva ir vykdymas perduodamas vietos valdžioms. Todėl pietinėje Korėjoje kuriama sava kariuomenė. Tas pat ir Indokinijoje, kur Vjetnamas, Laos ir Kambodža paskatintos veikti sąvartinkiai. Ten taip pat sudaroma vietos kariuomenė, savos vietinės jėgos, kurias pirmoje eilėje gins savo kraštus.

KOROJEJE GALIMA LAUK- TI NAUJOS FAZĖS.

nes iš „taikos derybų“ nieko laukti negalima. Nelaimė, jos pasitarimo priešui susimobiliuoti, papildyti nuostolius ir atsigaivinti. „Taikos“ derybomis klaidingai pasinaudojo priešas, kuris neturi jokios garbės ir su kuriuo garbingai kalbėtis neįmanoma.

Tuo tarpu MASKVA KOMBINUOJA EUROPOJE NAUJUS BANDYMUS.

Esą, Rusija iš rytinės Vokietijos atitrauksianti okupaciją kariuomenę ir valdžią paliksianti patiems vokiečiams. Bet... kol kas Maskva tarsi tik kalba, bet nėra nė mažiausių duomenų, kad tai pa-

kų iš lietuviškų organizacijų, kurios š. m. kovo 23 d. norėjo minėti jo 85 metų sukaktį. Dabar ši diena virto liūdėsio ir prisiminimo diena.

Neturėdamas kitų artimesnių giminių, dr. Vydūnas savo kuklų palikimą paliko jo ligoninėi prieteliui MLT-bos pirmininkui E. Simonaičiui.

Dr. Vydūnas palaidotas vasario 22 d. Detmole, kur MLT-bos pirmininkas jam parinko gražią poilsio vietą.

Plačiau apie velionį ir laidotuves bus parašyta vėliau.

darytu. Nebuvo atsitikimo, kad Maskva, kur nors įkėlusį koją, kad gera valia atsitrauktų. Be to,

VOKIETIJOS RYTUOSE NEGERI REIKŠINIAI.

Sovietinė Vokietija bankrutuoja. Ten stinga maisto, nors ten yra derlingiausios sritys. Iš ten masėmis bėga žmonės į Vakarinę Vokietiją. Bėga ne tik civiliai, bet bėga ir policija ir valdininkai. Kaip gi Rusija gali palikti Vokietiją be savo priešiū?

Europos Vakarai, matydami Rusijos veiklą, taip pat sukruto. Ypač Prancūzija. Įvyko derybos su Anglijos ir Italijos valdžiomis. Prancūzai apie tas derybas optimistiški. Ypač yra pabrėžtinai

VAKARINIŲ VALSTYBIŲ SUSIRŪPINIMAS GINKLA- VIMUSI.

Šiomet Did. Britanija ginklavimo reikalams paskyrė arti 5 milijardų, o Prancūzija apie 4 milijardų dolerių. Tas rodo, kad šios valstybės konkretiškai jaučia Rusijos militarizmo pavojų.

Ryšių su šiais reikalais,

Eisenhoweris pakvietė jį aplankyti v. Vokietijos kanclerį Adenauerį, kuris balandžio 5 bus Washington.

Ryšių su Balkanų sutarties pasirašymu Tito vyks į Ankarą.

O gilindama okupaciją, sovietų valdžia paskelbė visišką atmetimą Masaryko ir Benešo kaip „tautos priešo ir kentėjų“, eodėl tuo vardu pavadintų Čekoslovakijoje daugybę mokyklų, gatvių ir aikščių pervardijamos Stalino, Molotovo ir kitais panašiais vardais.

— Vasario 10 d. įsigaliojo Sumano planas.

— Teherane vyksta demonstracijos, kurios gresia perversmu. Atrodo, kad premjeras Mossadegh yra pasiryzęs išguiti šachą, kam priešinosi minia.

— Rusija rytinei Vokietijai uždėjo 200 milijonų dolerių kontribuciją, kad ji netesėjo imokėti karo nuostolių ratos.

— Prof. Vaclovas Biržiška per Amerikos Balsą aiškino, kaip bus leidžiama Lietuvių Enciklopedija.

KANADOS SPAUDA GIRIA IR KITĄ LIETUVI

Ta pati Montrealio spauda, labai išgyrė ir buvusį pasaulinį bokso čempioną Šarkį-Zūkaską. Spauda teigia, kad Šarkio tikra pavardė yra Žūkaskas, lietuvis, daug nusipelnęs sporto, ypač — bokso srityje. Jis esąs savo srityje didelis žinovas ir autoritetas, su kuro nuomone skaitomasi.

Šarkis-Zūkaskas tikrai dažnai lankosi ir Montrealy, kai čia įvyksta jo vadovaujamos bokso rungtynės, o tas įvyksta kasmet.

VILNIAUS RADIJĄ KLAUSANT

Kaunas. Mieste veikia 28 med. punktai, 88 „mokslas taigos“, daug gaminama žemės ūkio ir turbinų, ant Nemuno krantinės būtų galima statyti hidroelektrinę, yra tinkama vieta ir „puikiam“ sporto stadionui. Pernai išleista 10 milijonų, socialiniam aprūpinimui, iš kurių daugiausia atiteko miestų užplūdusiems rusų karo invalidams, sėdintiems atkistomis rankomis ir šaukiantiems „pomagaite biedniakam!“

Minskas. Kyrovo gatvės dešimtaugščiais namais stebėjosi iš Lietuvos atvykęs inž. St. Arbačiauskas. Visa statoma nepaprastu darbo tempu, daug kūrybinės iniciatyvos. Arbačiauskas grįžęs svyruoja: griebtis darbo gudų tempu, ar su gudais keistis sostinėmis? Gu dāi, atrodo, sutiktu.

Klaipėda. Oblasties kolchozuose šiemet pradės sėti ilga-pluoščius linus, pirmukart sodins cukrinius runkelius ir 1000 ha plotą patvėrė iš lėktuvų. Trašos laikoma ant debesų.

Prienai. Dambrovos MTS dir. agron. K. Urbonavičius baigė remontuoti pusę traktoriaus, jam padėjo Danilevičius ir Burauskas. Kombaininkai atlieka pratybas Kaune, nes į Dambrovą kombainą vežti neapsimoka.

Rietavas. Komsomolo nariai „rinkimų garbei“ suruošė slidinėjimą. Slidžių pagalba kolchozininkams nuvežė rinkiminės literatūros, skaitė paskaitas ir užpuolus šunims, slidėmis mataškojo apie šunų galvas.

Kupiškis. S. Neries kolch. deputatas į kandidatus Pov. Šukys pradės nutarti „bendrų gyv. namų statybą“, Pov.

Aktualijos iš VLIKO

PASIKALBĖJIMAS SU VLIKO VYKDOMOSIOS TARYBOS PIRMININKU PROF. KAROLIU ŽALKAUSKU

1. Galimas dalykas, kad Tamsta, Pone pirmininke, jau įėjai į visus sričių darbus ir pažinai jų sunkumus ir tūlas galimybes. — kaip Tamstai atrodo konkrečios darbo galimybės? — buvo paklaustas NL raštu VT pirmininkas prof. K. Žalkauskas.

— Nuvestų toli, jei pradėčiau dėstyti visas darbo aplinkybes. Trumpai galiu tik pasakyti, kad labiausiai rūpesčio kelia atskirų mūsų veiksmų veiklos suderinimo klausimai. Susiderinimo trūkumai jaučiami tiek tarp VLIKO ir atskirų veiksmų JAV-se, tiek pačių veiksmų JAV-se tarpusavyje. Darbo sąlygas be to apsunkina ir toji aplinkybė, kad iki šiol dar nepavyko galutinai dar išsiaiškinti su diplomatais. Tačiau turint galvoje vieną bendrą visiems tikslą — Lietuvos laisvę — tikiu, kad šis susiderinimas greitai laiku bus pasiektas.

2. Kurios darbo sritys lengviau sekasi?

— Šiuo metu mažiausiai rūpesčio kelia informacijos tarnyba. Jos darbas tobulinamas. Įsteigus radijo žinių iš Lietuvos sekimą, tikimasi, kad ateityje galėsime laisvam pasauliui pateikti naujos ir aktualios medžiagos apie gyvenimą Lietuvoje. Ta kryptimi dirbant išleisime jau informacinį biuletenį vokiečių kalba, rengiamasi panašų biuletenį leisti ir prancūzų kalboje.

3. Kaip sekasi derinti VLIKO santykius su Diplomatinė Tarnyba?

— Daugiau, negu spaudoj buvo paskelbta, šiuo reikalu nedaug ką galėčiau pasakyti. Įvykusiuose pasitarimuose bu-

vo aptarti svarbesnieji klausimai, min. Lozoraičiui buvo padaryti konkretūs pasiūlymai ir dabar laukiame jo atsakymo. Diplomatinės šefui pritarus šių lymams, tikiuos ateity nebūti kliūčių nuosirdžiam bendradarbiavimui.

4. Kaip sekasi organizuoti veiksmų konferenciją ir kokios apimties ji numatoma?

— Veiksmų konferencija įeina į tą klausimų kompleksą, dėl kurio tariamasi su Dipl. Šefu.

5. Kaip vyksta gauti žinių iš okupuotos Lietuvos?

— Žinių šaltinis iš okupuotos Lietuvos ilgą laiką buvo grįžusiųjų į Vakarų vokiečių belaisvių ir Rytprūsių vokiečių, po karinio badmečio bėgusių į Lietuvą ir dabar atvykusių į vakarus, apklausinėjimas. Šis šaltinis tačiau šiuo metu jau yra išsekęs, nes rusai iš Lietuvos į Vakarus nieko nebeišleidžia. Daug vertingų, nors atsitiktinio pobūdžio žinių esame gavę iš pabėgėlių (pav. 3 žvejai). Pagrindinis tačiau žinių šaltinis palieka lietuvių ir rusų kalbomis leidžiamieji krašte leidiniai ir sistematinis sovietų radijo transnacijų sekimas.

6. Ar kas nors daroma, kar-tais ir dabar nugarstamų, VLIKO reformų klausimu?

— Kiekviena politinė institucija turi būti dinamiška ir taikytina prie naujų gyvenimo sąlygų. Todėl reikia nuolat studijuoti ir svarstyti, ar VLIK be jo organai atitinka gyvenimo sąlygoms, ar jie yra pajėgūs tinkamai spręsti jiems tenkančius uždavinius. Man atrodo, kad mes būtumėm patenkinti, jei pati visuomenė per spaudą išsirtų šiuo reikalu.

7. Kokios pačios didžiosios dabar VLIKO aktualijos?

— Šiuo metu vėl aktualėja MLT ir VLIKą įvedimo klausimas. Jeigu iki šiol jis nebuvo išspręstas teigiamai prasme, tai to priežastis glūdi tame, kad naujos grupės į VLIKą įvedimas reikalingas vienbalsiškumo. Asmeniškai tikiuos, kad bus susitarta dėl MLT pilnatiesio dalyvavimo VLIKe.

8. Kiti VLIKui ir jo VT institucijoms rūpimieji klausimai?

— Iš aktualių VT darbų tenka išskirti:

- a) VLIKO — diplomatų veiklos suderinimą.
- b) Lietuvių Europos Sąjūdžio organizavimą;
- c) lietuvių dalyvavimo įvairiuose tarptautiniuose sąjūdžiuose suaktyvinimą;
- d) informacijos — propagandos tobulinimą ir plėtimą;
- e) PLB organizavimo baigimą ir pasaulio lietuvių konferencijos (seimo) paruošimą;
- f) veiksmų konferencijos organizavimą.

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

INDEPENDENT LITHUANIA

Redaktorius Jonas Kardelis

Redaguojama bendradarbiaujant Redakcinei Kolegijai.

7722 George Str., Ville Lasalle, Montreal, P. Q., Canada

Telefonas: HEmlock 7920.

Prenumerata metams: Yearly Subscription Rates:

Kanadoje	\$ 5.00	Canada	\$ 5.00
Amerika ir P. Amerika	\$ 5.50	America & S. Amerika	\$ 5.50
Visur kitur	\$ 6.00	Other Countries	\$ 6.00
Teksto eilutė	ct. 0.15	Pajieškojimų kaina ..	\$ 1.00

Adresų pakeitimas 25 ct. (su prenumerata arba sm. pašto ž.)

Ilgalaikiai skelbimai, pagal susitarimą, gauna nuolaidų.

OPIU REIKALU

Gyvename svetimame krašte, esame mažytis lašelis didžiulėje jūroje, kuri graso mus praryti. Tas pavojus yra arti suaugusiems, kurie skaitomi viskam atsparūs, o svarbiausia — jis per daug arti jaunajai kartai išlikti lietuviškai. Tuo noriu pasakyti, kad mūsų jaunimo tėvai, skaitau, turėtų lygiagrečiai rūpintis kaip lietuvišku vaikų auklėjimu namuose, lietuviškose šeštadieninėse mokyklose bei kitose auklėjimo organizacijose, taipgi nepamiršti jaunimo ir už šių institucijų ribų.

Čia turiu galvoje sportą bei su sportu susijusius laisvalaikio praleidimą savų tautiečių draugų tarpe — lietuviškų sporto vienetų ribose.

Skaitau, mums lygiagrečiai su lietuviškomis mokyklomis reikia turėti ir lietuviškų sporto vienetų, gerai organizuotus, ir plačia prasme apimančius visokio amžiaus ir visoki sportą mėgstančius lietuvius.

Mums visiems turėtų tai rūpėti ir prisidėti bei padėti išlaikyti sporto vienetų, kad mūsų jaunimas nesukiltų ir paklistų prisijungdamas prie kitų tautybių klubų. Kaip įvairiomis progomis esu tuo pačiu reikalu pasisakęs ir įsitikinęs, kad jaunimas nuo amžių sportavo, sportuoja ir sportuos ar mes lietuviška vienetai turėsime ar ne. Jei neturėsime, jei jaunimas nueis į kitus klubus, mes būsime jį praradę. Ten jis nebebus kaip lietuvių jaunimas, jo nieks nežinos. Ten jis nebesijaus savųjų tarpe nei kaip lietuvis, nei kaip lietuviškas vienetą.

ISKILMINGAI PRADĖTAS LIETUVYBĖS VAJUS

Vasario 16 dieną Susivienijimo Lietuvių Amerikoje patalpose, New Yorke iškilmingai pradėtas Lietuviybės vaju.

Dr. M. J. Vinikas pažymėjo, kad šiuo SLA vadovybės iniciatyva suaukštu vasario 16 dienos Nepriklausomybės paskelbimo minėjimu pradėdama naują tradiciją. Lygiai pats centras, lygiai visos jo kuopos nuo šio laiko švęs ne kurią nors kitą, bet būtinai Vasario 16 dieną, kuri ypatingai brangi. Kasdieniai darbai negali mums sutrukdinti tą dieną šaukti susirinkimus ir posėdžius, kuriuose savo tarpe tik kamu būdu paminėjime reikšmingą sukaktį. Toliau Dr. M. J. Vinikas iškelia mintį, kad šiais nepaprastais laikais mums visiems reikia stiprinti tautinę veiklą ir kovą dėl savo tėvynės išlaisvinimo.

Ministeris P. Žadeikis pasiūlydė SLA sumanymais ir pareikšti viltį, kad tokios plačios ir stiprios organizacijos aktyvesnis dalyvavimas mūsų bendruosiuose darbuose turės būti našus ir reikšmingas.

V. Sidzikauskas atkreipė dėmesį į tai, kad ši istorinė diena vis didesnės reikšmės įgyja ne tik šiandien, bet ir tolimai ateityje. Didelį darbą SLA atliktų, jeigu savo padalinuose pravestų lietuviškos veiklos susitvirtinimą. Šian dien mums brangus kiekvienas lietuvis ir svarbus kiekvienas žygis, kuris daromas lietuvių tautos ir valstybės labui.

Gen. konsulas J. Budrys konkrečių pasiūlymų eilėje nurodė į mokslus einančios jaunomenės šelpimo reikala. Lygiai gražus sumanymas steigti Lietuvių Tautos Namus su koncertams, vaidinimams, posėdžiams salėmis, biblioteka, muziejum ir visais kitais reikalingais įrengimais.

Dr. Dagys kalbėjo apie reikalingą artimiau bendradarbiauti su mūsų kaimynais latviais ir estais. Ta kryptimi, esą, jau daromi tam tikri žygiai. Susivienijimas ir čia gali suvaidinti svarbų vaidmenį. Juk nei latviai, nei estai panašios fraterna lės organizacijos neturi.

Alb. Trečiokas kalbėjo, kad patriotų pastangomis Susivienijimas pasiliko visų lietuvių, be tikybos ir politinių pažiūrų skirtumo, organizacija. Didelis Susivienijimo nuopelnas, kad jis sugebėjo išsaugoti lietuvių vienybės idėją.

Dr. M. J. Vinikas baigdamas posėdį pasidžiaugė tuo pritvirtimu, kurio susilaukė SLA darbai ir sumanymai. Jis atkreipė visų dėmesį, kad SLA pagal lietuvių skaičių turėtų turėti žymiai daugiau narių. Jaunimui Susivienijimas yra ir visuomeninio darbo mokykla ir priemonė užgrūdinti lietuvišką dvasią.

Turime daug gražių sumanymų, — sako dr. M. J. Vinikas, — bet tie sumanymai gali būti įgyvendinti tuo atveju, jeigu mes gerai suprasime savo pareigą, jeigu plačioji visuomenė supras esminį reikala didinti ir stiprinti organizuotas lietuviškas pajėgas.

V. Saurasaitis.

VASARIO 16 WASHINGTONĖ.

Vasario 15 d. rytą Washingtono lietuvių turėjo pamaldas įsteigtoji parapija, kurios liebonu tapo paskirtas lietuvių kilmės kun. J. E. Gedra. Čia galima buvo matyti Tūbelienę, Škirpus, prof. Vl. Stanką su šeima, J. Kajeckus, prof. Dr. D. Krivicką su šeima ir kt. Mišias atliko kun. Gedra, Evangeliją perskaitė lietuviškai. Minėjimą ruošė Washingtono Liet. D-ja: J. Liesytė, dr. J. F.

Pasikalbėjimas su ministriu Stasiu Lozoraičiu

Labai atsiprašu Ministrui St. Lozoraičiui ir skaitytojams, kad šis pasikalbėjimas, jau seniai padarytas, tik dabar išvysta dienos šviesą. Skubūs, vis nesibaigiantys, mokslui darbai nelėdo minutės skirti žurnalistiniam darbui. Bet čia dėstomos mintys, savo pagrindu yra tiek nesenstančios aktualijos, jog jų, kad ir pavėluotus, paskelbimas liks kaip vienas tų dokumentų, kurie padės suprasti vis tebesitęsiančią maištą.

Dr. Deveikė.

— Pirmas klausimas, kuris daugeliui lietuvių, kaip ir man kyla: — kodėl Tamsta visai nereaguojat į puolimus, tartum jie Jūsų neliestų?

— Aš nereaguojau į tuos puolimus? ... Taip. Viena jie per daug stačiokiški, antra, užsienio politika mano akys ir einant civilizuotų tautų pavyzdžiu yra laikoma tokia sritimi, kurioje visi tam tikros dienos, būle kurioje tautoje politikai yra dažniausiai vieningi, kai reikia ginti savo tautos, valstybės interesus. Tuo būdu aš galėčiau atvirai pasakyti: — ne labai aš moku reaguoti į mano bendrataučio puolimus, nukreiptus prieš mane. Ir juo jie yra įžulesni, juo mažiau aš žinau, kaip į juos reikia reaguoti, kal ir dėlto, kad man, ligšio liniam užs. politikos darbe, labai retai tekdavo susitikti su tokiais asmeniniais kovos formomis.

— Teisybė aš buvau kurį laiką juodindamas Hitlerio Beobachterius ir kai kurių Varšuvos laikraščių. Šia proga negaliu prisiminti be tam tikro kartumo lenkų tyklumo tada kai dėl hitlerininkų laikraščio puolimų, ano meto vokiečių vyriausybė du kartus atsispašdė dėl jų, per savo pasiuntinius Kaune.

— Aš esu išaugęs ir brendęs politinio liberalizmo atmosferoje. Žmonės, su kuriais turėjau artimų politinių santykių arba asmeninių ar darbo santykių, buvo visiškai tolimi nuo tokios kovos metodų, kaip kad dabar dažnai vartojami. Tai yra dar viena priežastis, dėl ko tie neigiami pareiškimai, kuriuos matau spaudoje, dargi politikoje, yra man visai nauji. Gal dar ir todėl nemoku į juos reaguoti, kad negaliu prie jų priprasti.

— Aš laikau, kaip ir iš viso yra laikoma, kad demokratija yra tam tikras augstas politinio subrendimo ir politinės kultūros lygmuo. Demokratijoje argumentų svarumas ar teisinis gumas ne tik nepadidėja nuo

Brazinsky, Eurkoos, J. Rutelionienė, G. Petcavage, J. M. Bell, M. Semel, H. Pavilon, Kuprėnienė, P. Urka ir kt.

Sešioliktos gatvės did. viešbutis, 2400, 18 val. susirinko per 100 žm. Už garbės stalo sėdėjo latvių min. J. Feldmans, J. Kajeckas, Department of State atstovas — H. C. Vederler, latvių dr. pirm. M. Slesser ir kt. Visi jie pasakė gražias kalbas. Šventės programą gražiai vedė dr. J. F. Brazinsky, senas lietuvių veikėjas Washingtonė. Ten pat salėje buvo įruošta didelė ir įvairi liet. liaudies meno dirbinių bei gražių knygų ir paveikslų paroda. Šiltai sutikti tautiškais rūbais pasipuošę šokėjai-jos (Ramutė Aleksandravičiūtė, Algis Astrauskas, Birutė Babarskaitė, Irena ir Rūta Krivickaitės, Danutė Paramskaitė, Algimantas Rutelionis). Per garsiakalbį skambėjo lietuviška muzika bei liaudies dainos, kurias parūpino dr. J. Balys ir Kuprėnienė. Tautiškiems šokiams akordeono grojo J. Jonynienė, tam reikalui atvykusi iš New Yorko. Liet. muzikos dalykus paskambino jaunas G. Kajeckas.

Paminėta Lietuvos šventė vietos anglų spaudoje. Secretary of State John Foster Dulles (per United Press) gražiai pagerbė kovojočius Lietuvoje dėl laisvės, kaip aukas Sovietų imperializmo. Washington Post, vas. 15 d. įdėjo gražų pasikalbėjimą su Jule Liesyte. Tas pats did. dienraštis vasario 16 d. įsidėjo didoką nuotrauką, vaizduojančią tautiškas šokėjas.

to, kad jie dėstomi pakeltu balso ar remiami kumščiu, bet atvirkščiai — nuo to jie tik mažėja kiek politiškai, tiek psichologiškai.

— Su didele baime žiūriu, į tai, kai siūloma vartoti, demokratiniams principams įgyvendinti, lyg boksiniuko pirštines ir siekiama užmesti savo nuomonę, politiškai sukrūvinant savo oponento nosį. Pirmiausias ir pagrindinis demokratinės santvarkos ir dvasios formacijos metodas yra įtikinti savo oponentus, o ne juos fiziškai ar morališkai sutraškinti. Demokratinėje diskusijoje siekiama: išdėstyti oponentams savo idėjų įsitikinimų, tikslų pranašumą, o ne asmeniškai puliti priešingų idėjų reikšėjus.

— Esu taip pat giliai įsitikinęs, kad tikroje demokratinėje visuomenėje labai svarbų vaidmenį vaidina logika. Kitaip ir būti negali, nes kiekvienas demokratijos narys turi pats galvoti ir pats spręsti, taigi jis negali nesivokdavauti logika, tūdl aš ir tikiuosi, kad mūsų visuomenė užsieny, juo toliau tuo geriau supras, jog aš nesu kenkėjas, kuriuo stengiamasi mane visuomenei pristatyti, tik esu vienas iš tų žmonių, kurie nori vieno paprasto dalyko: — tarnauti Lietuvai! Man atrodo, jog visuomenė pati suprantą ir supras, kur yra teisybė, kad yra kažkas netvarkoje, jeigu su manim užpėnai (1951), kaip su diplomatijos šefu vedė derybas tie asmenys, kurie šiandien mane vadina „sa mozavancu“ ir dėlto, kad aš veikiu, kaip diplomatijos šefas. Visuomenė pati supras, kad tai yra šmeižtas arba neleistino politikoje partnerio apjukimo pasireiškimas.

— Be to vienas iš demokratinės santvarkos elementų yra lojalumas asmeniniuose santykiuose, bendradarbiavime ir ypatingai politinėje kovoje, (Kiek atsimenu dar tarė, rodos — Jei yra energijos perteklius kam į išnaudoti negražioje peštyne, kada galima panaudoti elegantišku, šiuo atveju kultūringo žodžio sportu).

— Aš nemanau, kad tą kampaniją, kuri buvo užpėnai (1951 m.) pakelta prieš mane susitarus su VLIK'u, būtų galima pavadinti lojale. Kokia gi yra padėtis tikrumoje? Buvo norima, kad aš susitarčiau. Aš tariausi su VLIK'o įgaliotiniiais ir susitariau su jais ir net su pačiu VLIK'u. Tačiau vos spėjom susitarti ir susitarimą pasirašyti, kai, VLIK'o daugumą sudarančios partijos pakėlė prieš mane labai smarkią kampaniją. Tokią kampaniją, ko kio gal būt jau seniai nebuvom matę mūsų politinėje istorijoje. Ir kampanija buvo sukelta kaip tik dėl mūsų padaryto susitarimo.

— Aš dar suprasčiau, jeigu toji VLIK'o dalis, vieton manęs, kartų savo įgaliotinius, nors vargu ar ir tas būtų patėsinama, nes kaip man žinoma, jie veikė viso VLIK'o duotomis instrukcijomis ir tardamiesi su manim buvo nuolatiniame kontakte su VLIK'u. Nuosta biu būdu, puolimo objektu pasidariau aš tik vienas. Aš manau, kad ir šiuo atsitikimu de demokratinei visuomenei nereikia aiškinti šitokio elgesio ne normalumo. Pasitikiu, jį pati supras, kad toks elgesys nėra nei teisingas, nei Lietuvos reikalams naudingas.

— Mūsų tarpe per visą karo laiką nebuvo jokių ginčų, susidūrimų ar polemikų. Visa tai deja prasidėjo karui pasibaigus. Bet ir po to dar ilgą laiką buvo girdėti, kaip žmonės pasiguosdavo sakydami, kad dkitų tautų emigracijoje padėtis daug blogesnė, negu pas mus. Aš bijau, kad šian dien vargiai mes galim save tokiais teigimais paguosti.

— Bijau irgi, kad šitokia spaudos kampanija ir kitokiais būdais vedama polemika parodo, kad mums apima emigracinė politinė epilepsija. Jau yra augščiausias laikas sustabdyti jos pasireiškimus ir ją gydyti.

— Tai ką aš buvau girdėjęs karo metu apie deportuojamų ar Sibiro stovyklose esančių lietuvių vienybę, verčia mane

Neužmirskime atnaujinti „Nepriklausomos Lietuvos“ prenumeratos

IR PARAGINKITE KITUS JĄ UZSIPRENUMERUOTI.

TĄ GALIMA ATLIKTI PAPRASCIAUSIU BŪDU: DEKITE PINIGUS Į VOKĄ IR PRASTU LAISKU SIŪSKITE ADRESU: NEPRIKLAUSOMA LIETUVA, 7722 GEORGE STREET, VILLE LASALLE, MONTREAL, P. Q. Nebuvo atsitikimo, kad pinigai būtų žuvę. Kam patogiau, prašome siusti ar banko čekiu ar pašto perlaida — Money Order'iu. Kam sunku prenumeratą apmokėti už visus metus, gali mokėti dalimis. Naujai atvykusieji laikraštį gauna barga tol, kol prasikuria ir sugeba apsimokėti.

LONDON, Ont.

NUŠVILPTAS „RAUDONASIS DEKANAS“

Prieš porą metų Kanados — salėje jis galėjo, nor ir dažnai Sovietų bičiulystės sąjungos pertraukiamas, kalbėti. Ši kviestų Anglijos „Raudonasis Dekanas“ Dr. Hewlett Johnson Londone turėjo didesnę paisekimą: didžiulėje (ir pilnoje publikos) Technikos mokyklos pasirodė „pragydo“ didžiuliai „chorai“ ir jis neturėjo progos nė vieno žodo tarti. Be pagrindinė „chorų“ daina buvo „važiuk į Rusiją“!

Su savo palydovais nuėjęs užsalen, „kalbėtojas“ išsidangino pro užpakalines duris ir policijos apsaugoje toliau išvyko — į Torontą „pamoksauti“.

Girdėti, kad Londono Western Ontario universiteto studentai renka parašus ketinamai rašyti (vyriausybei) petičijai, kad „Raudonojo Dekano“ Kanadon neįsileistų, kaip kad yra padariusios J. A. V. bės. Damulis.

RODNEY, Ont.

PIRMĄ KARTĄ LIETUVIŠKAS VAIDINIMAS.

Rodney, tabako augintojų lietuvių apylinkėje pirmą kartą pasirodys lietuviškas vaidinimas, kurį atliks Hamiltono „Aukuras“. Savo 3-jų metų darbą sukaikties proga, kovo 7 d., 8 val. v. Community Hall patalpose pastatys V. Alanto 3. veiksmų komediją „Buhalterijos klaidos“. Kadangi dabar prie tabako darbai jau yra pasibaigę, tai be vietinių ūkininkų, tikimasi apsilankant ir kitų artimesnių apylinkių lietuvių. A. K.

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA SKAITYSI — VISĄ PASAULĮ AIŠKIAI MATYSI!

JUOKDARIAI...

Kipras Petrauskas rašo...

Apie konservatoriją: „Aš dėstau konservatorijoje ir gerai žinau, kas tokie yra šie jauni dainininkai ir muzikantai. Tai darbininkų ir kolūkiečių, gydytojų, inžinierių, pedagogų ir miesto įstaigų tarnautojų vaikai“.

Tai yra teisybė. Bet tas pat buvo ir Nepriklausomoje Lietuvoje, išskyrus „kolūkiečius“. Tai, kas K. Petrausko pasakytą — jokia naujiena. Bet... „Už audringą lietuvių muzikos meno suklestėjimą mes pirmiausia turime būti dėkingi Komunistų partijai ir Tarybų valdžiai, o taip pat didžiai rusų tautai, kuri mums teikia brolišką nesavanaudišką pagalbą ir kurios itin gausi pažangi kultūra palenkia veiklia lietuvių meno išsivystymą“.

— O šituo tai jau niekas nepatikės. Netiki tu ir pats K. Petrauskas. Ypač, kai jis mini ne savanaudiškumą, nes jis gerai žino, kiek Lietuva dabar turi išnaudotojų ir veltėdžių išpėniti, kurie dešimtis tūkstančių lietuvių ištrėmė į Sibirą, kaip ir caro laikais, užėmė jų vietas, pasisavino jų turtą, išnaudoja lietuvių tautą ir Lietuvą. Labai gerai žinome, kad dėl to skauda K. Petrauskui širdis, rauda ji, bet... būnant po okupanto batų, negi gali jis jam teisybę giedoti. Nelaimingas Kipras...

Grinkus — melagis.

Kanados komunistų „delegatas“ Vienos „taikos kongresas“ A. Grinkus „LB“ rašo: „Išvadavus Korėją iš Japonijos militaristų jungo, šalis buvo okupuota bendrai amerikiečių ir rusų, kaip buvo iš anksto susitarta. Praėjus sutartam

laikui, rusai ištraukė visą savo kariuomenę iš šiaurės Korėjos dalies, o amerikiečiai pasitraukė į Pusan ir kitus uostus ir laukė kažko. Tuoj ir prasidėjo karas prieš 38-tos paralelės. Pakol pasisekimas buvo pietiečių pusėje. Amerika tylėjo ir laukė dar geresnių pasekmių: kada šiaurietiai pradėjo stumti užpuolikus atgal, greitai atsirado ir amerikoniai“.

Taigi, Grinkus meluoja ir nemirksi. Kažin, ar jis nuduoda kvailai, ar savo „draugus“ laiko kvailiais? Nes juk visi žino, kad Korėjos karas prasidėjo tada, kai Amerika atšaukė savo kariuomenę iš Korėjos. Pas pietiečius atsirado ne Amerikos, kariuomenės, bet Jungtinių Tautų Organizacijos, kai ši nutarė ginti sovietų užpultą pietinę Korėją. Kara gi pradėjo šiaurės korejiečiai, įsakytai Maskvos, jos karininkų planai ir jų vadovaujami: O Grinkus viską makaluoja ir meluoja. Ar gi tieša komunistams yra tik tai kluivynis tikslams siekti?

Laiskai ne tuo adresu.

Grinkus siūlo kanadiečiams siusti laiškus Kanados parlamento nariams“ ir reikalauti, kad Korėjoje būtų sustabdytas karas.

Grinkus susipainiojo. Rusija pradėjo karą, Rusija jį palaiko, Rusija jį gali ir sustabdyti, — todėl laiškus reikia siusti ne Ottawon, bet Maskvon — Stalinui, Molotovui, arba New Yorkui, Jungtiniams tautoms, kur dabar posėdžiauja ir rusų atstovas Višinskis. Mintis, bendrai nellogiška, tūtlai nē ten, kur reikia kreipiamasi. Tikrai būtu nebloga, jei draugas Višinskis gautų tokių laiškus.

Mandrąpykš.

Mažoji Lietuva, mažlietuviai ir jų gyvenamieji plotai

Žvelgiant probėksmiais į Mažosios Lietuvos praeitį, reikia sustoti ties trimis dėmesio vertais klausimais. Jie yra: 1) pastangos susijungti su Didžiąja Lietuva, 2) Mažosios Lietuvos ribos, 3) lietuvių elementas ir jo nykimas.

Pirmaisiais reikėtų nors truputį pažūrėti, kokia jau yra buvusi netolimoje praeityje to įdomaus klausimo politinė pusė.

1. Lietuvių pastangos (1919) prijungti Mažąją Lietuvą.

Versalio taikos sutartimi (§ 28 ir § 29) Rytprūsų šiauriosioji dalis, esanti dešinėje Nemuno pusėje, buvo išjungta iš Vokietijos sąstato. Bet aliantai tos atskiros srities Lietuvai neatidavė, o pasiėmė savo valdžion, nes Lietuvos vyriausybė santarvininkų dar nebuvę pripažinta.

Pats dešiniųjų Nemuno Rytprūsų apskrčių atskyrimas nuo Reicho dar nebuvo stebinančias dalykas, nes ten lietuviškai kalbančiųjų buvo daugiau kaip pusė. Pvz., oficiali 1905 m. statistika rodė net šilutės apskrityje 21.550 lietuvių, kai vokiškai kalbančiųjų tebuvo 14.695. Bet tuojuo ky la klausimas, kodėl lietuvių gyvenamas plotas, kuris tęsiasi organiškai ir į pietus už Nemuną, 1919 m. buvo nelaimingai perskeltas? Kodėl Mažoji Lietuva buvo padalinta, kai toji pat statistika (1905) pvz., rodė Tilžės apskr. lietuvių 17.735, o vokiečių 14.874. Juk toks dalinimas buvo nepateisinamas nei ekonominiu, nei etnografiniu požiūriu, nes Mažoji Lietuva nesibaigia Nemunu, o abiejose Nemuno pusėse sudaro vieną nedaugiam, anksčiau lietuvių absoliučioje daugumoje gyventą, sritį (apie 10.000 kv. klm.).

Šiandien, nors ir miglotai žiūrint į ateitį, politinis gyvenimas diktuoja bendrai sekti įvykius, nepadarant praeities klaidų. Bet nejaugi anuo metu nebuvo jokių pastangų? Jų buvo žymiai daugiau, negu dažnai manoma.

Veikloji lietuvių visuomenės dalis, pavz., jau 1914 m. Amerikoje buvo reikalavusi Mažąją Lietuvą prijungti prie Didžiosios Lietuvos. Tokį reikalavimą kėlė tada, dar vos tik prasidėjęs Europoje karui, lietuvių seimai Chicagoje ir New Yorke. Tokias pat revindikacijas (savų žemių atgavimą) rėmė politinės lietuvių konferencijos Šveicarijoje, Švedijoje. Net lietuvių tremtinių manifeeste Voroneže (1917. X. 16-

19) skaitome reikalavimą prijungti Mažąją arba Prūsų Lietuvą, nes „tuo būdu Lietuvai turi gauti laisvą priėjimą prie Baltijos jūros tam, kad jos ūkiška raida būtų sveika“. Tuo pat metu ir Berno konferencija (XI. 3-10) svarbiausiu ekonominiu reikalavimu laikė uostų gavimą.

Dar aktyviau lietuviai kėlė savo revindikacijas 1919 m. Įdomi tada buvo lenkų pozicija: Lenkijos delegacijos pirmininkas Paryžiaus taikos konferencijai, veiklusis endekas Dmowski, (1919. II. 28) pasiūlė Lietuvai prijungti ir kairįjį Nemuno žemupio plotą. Tai reikalavimą jis keliais atvejais rūpestingai gynė. Tuo klausimu buvo rašoma brošiūrose apie Rytų Europos sienas. Jis buvo gyvai keliamas spaudoje. Lenkai, mat, tada dar tikėjosi, jog tokiu būdu padidintą Lietuvą vis tik sueis bent federacijon su Lenkija.

Lietuvos delegacijos (pirmininkas Aug. Voldemaras) — nors jai oficialiai ir nebuvo leista konferencijoj dalyvauti — iškėlė platų memorandumą, reikalaujama sau ir Mažosios Lietuvos (1919. III. 24). Ji išdėstė taikos konferencijos pirmininkui Clemenceau, kad į planuojamą 125.000 kv. klm. (su 6 mil. gyventojų) Lietuvą reikia įjungti ir lietuvių kalbos žemes kairėje Nemuno pusėje, nors ten ir yra suvokietėjusių gyventojų.

Oficiozas „Le Temps“, pateikdamas žemėlapi (1919. II. 4), pagal lenkų mintį, tvirtinę, jei Rytprūsiai nebusią padalinti, Lenkijos ateitis nebūsianti pakankamai laiduota, o Lietuvos laisvė liksianti sąjonių srityje, nes 106.000 lietuvių teksią vilkti vokiečių junga. Apskritai tada Paryžiaus spauda palaikė lietuvių ir Rytprūsų padalinimo mintį. Tik Augščiausioji Taryba, nesirūpindama, jos nuomone, neaiškia Lietuvos ateitimi, nuėjo kitu keliu. Į pačioje taikoje Rytprūsų reikalas nebuvo reikiamoje plotmėje pastatytas. Į Lietuvos aspiracijas, galima sakyti, nė kiek nebuvo atsižvelgta. Taikos konferencijos lenkų reikalų komisija, kuriai pirmininkavo Prancūzijos diplomatas Jules Cambon, pateikė centrinei teritorinių reikalavimų komisijai savo išsamų raportą. Jame keistai buvo suformuluota, jog Nemunas turis sudaryti Rytprūsų šiaurės rytų sieną, nes jis vaizduojamas beveik tikslia etnine riba tarp lietuvių ir vokiečių. Kad šitas teigimas neatitiko

Mažosios Lietuvos svarbumas būsimai atkurtai Lietuvos respublikai yra nepaprastai didelis. Juo turime ypatingai susirūpinti. Tuo tarpu veikliausias asmuo, kuris visiškai rimtai, grįsdamas klausimą moksliškai, šį klausimą nagrinėja, yra profesorius Zenonas Ivinskis. Šiomis dienomis įdomus, gerai motyvuotas jo straipsnis pasirodė „Aiduose“. Kadangi nedaugelis „Nepriklausomos Lietuvos“ skaitytojų tą žurnalą teskaito, straipsnis, kaip labai svarbus, ištiesai perspausdinamas. NL Red.

RAŠO ISTORIJOS PROFESORIUS ZENONAS IVINSKIS

tikrovės, parodo etnografiškai istoriškai ir statistiniai duomenys. Tiesa, jau tada teisingai buvo užakcentuota, kad Nemunas yra naturalus išėjimas į jūrą plačiai sričiai, kurioje daugiausia gyvena lietuviai ir gudai. Bet juk, norint tuo išėjimu plačiai ir nekludui mai naudotis, reikia valdyti abu jo krantus ir deltą. Be to, Nemunas yra, kaip sakytą, Rytprūsiose gyvenančio elementu ne skiriamoji, o jungiamoji upė, nes lygiai taip pat gyvena lietuviai ir kairėje Nemuno pusėje, žiotyse, Kuršių Marių krante apie Pakalnę (Niederung), kaip ir dešinės Nemuno pusės srityje, kuri tik nuo 1919 m. imta vadinti „Klaipėdos kraštu“.

Kai diplomatai ir politikai reikė abejones, tuo pat laiku Prūsų lietuvių kėlė savo balsą, kuris betgi negalėjo pasiekti didžiųjų ausų. Tuoj po vokiečių pralaimėjimo 1918. XI. 16, susirinkę Tilžės, Prūsų lietuvių atstovai įkūrė Prūsų Lietuvos Tautos Tarybą, kurios buvo „svarbiausiuoju tikslu... suvienyti Mažąją Lietuvą (Prūsų Lietuvą) su Didžiąja Lietuva“. Savo prašymą ji pasiuntė Taikos konferencijai Paryžiuje.

Kitu atveju per Lietuvos delegaciją (1919. IV. 8.) ji rašė Clemenceau, nurodyma Mažosios Lietuvos ribas, kuriose prašė Rytprūsų lietuviams suteikti teisę laisvai pareikšti savo apsisprendimą. Konferencija turinti tą kraštą prijungti prie Lietuvos. Šalia tautinių reikalų buvo paliestas ir ekonominis momentas. Kiekviena valstybinė išmintis negalinti kitaip pasielgti, kaip tik pripažinti Lietuvai vandens kelią Nemunu. Be to kraštas būsiąs panašus į žmogų, kuriam atimtos rankos.

Ir pati Lietuvos delegacija vis dar klabinoma (be kitko, 1919. IV. 12. laiškas maršalui Fochui) įvairias instancijas. Aug. Voldemaras padarė deklaraciją oficiozui „Le Temps“ (1919. IV. 18). Buvo prašoma ypač atkreipti dėmesį į lietu-

vių revindikacijas Rytprūsiose, gražinti Lietuvai lietuvišką sritį „tikrąją rytų Elzasą Lotaringiją, kurios Prūsijos administracija nepajėgė suvokietinti“. Šalia istorinių etnografinių elementų buvo iškeliami taip pat ekonominiai. „Mes net laikome teisinga reikalauti sau navigacijos laisvės Prieglium iki Karaliaučiaus, nes Nemunas ir Prieglius yra vieninteliai gamtos mums skirti keliai į jūrą...“

Precizuodama savo reikalavimus, Lietuvos vyriausybė iškėlė Taikos konferencijai komunikatą (1919. V. 2.) apie Lietuvos sienas su vokiečiais ir lenkais. Remiantis vadinamąja Bezenbergerio siena (žiūr. toliau), buvo reikalaujama 10.000 kv. klm. su puse milijono gyventojų. Lietuvos plotas tuoj įeiti 13 apskrčių: Klaipėdos, Šilutės, Ragainės, Pakalnės (Niederung), Labguvos, Tilžės, Pilkalnio, Vėlavos, Išručio, Gumbinės, Stalupėnų, Darkiemo ir Galdapės.

Rytų Europoje tačiau politiniai santykiai buvo neaiškūs. Vyko dar karas su bolševikais. Buvo teigiama, kad jie tuoj žlugs. Visa tai didžiųjų valstybių neskatino pripažinti Lietuvą.

Tiesa, aliantai žinojo lietuvių reikalavimus gauti ir kairįjį Nemuno krantą, kaip pastebė Versalio konferencijos dalyvis anglas H. J. Paton. Bet kairėje upės pusėje germanizacija buvusi „per toli pažengusi“. Todėl, esą, būtų buvę „ne protinga“ paisyti tų lietuviškai kalbančių gyventojų sąlygų, kurios dar užsilikusios tarp vokiečių, kai padėtis į šiaurę nuo Nemuno esanti kitokia: „To krašto sritys aiškiai lietuviškos, lietuvių judėjimas ten stiprus, nežiūrint visų vokiečių pastangų į represiją...“

Kada jau buvo žinoma preliminarinė taikos sutartis, Lietuvos delegacija vėl kreipėsi į Taikos konferencijos pirmininką (1919. V. 20.), primindama, jog taikos sutartis nerealizuojama lietuvių tautos vienybės,

bet, teatskirdama nuo Vokietijos vos siaurę lietuvių teritorijos dalį, amžinai užkerta kelią tai vienybei įsikūnyti. Visos kitos lietuviškos sritys kairėje Nemuno pusėje esančios paliekamos Prūsijai. Buvo nurodoma, jog taikos preliminariniai nuostatai paneigia plebisitą tose srityse, net jei ten ir kiltų abejonių dėl gyventojų etnografinės sudėties. O patys gyventojai esą pareiškę norą atsiskirti nuo Vokietijos.

2. Mažosios Lietuvos plotas.

Kokie šiuo metu yra Rytprūsų šiaurinės dalies etnografiniai santykiai, galima šiek tiek nujausti iš spaudos. Ten steigiami sovchozai, kolchozai, ten, kaip laikraščiai rašė, nuo 1946 m. perkeliama nelojalūs LTSR piliečiai ir tt. Bet tikro vaizdo neturime. Mūsų turimas praeities paveikslas yra žymiai pilnesnis, ir jis, galbūt, turės ne paskutinės reikšmės, sprendžiant to krašto ateitį. Juk nuo 16 amž. turime daugybę faktų, rodančių Maž. Lietuvos lietuviškumą.

Artimiausioje praeityje stipriai apnaikintas lietuvių kalbos plotas seniau, iki vokiečių kolonizacijos, yra buvęs žymiai didesnis. Jis yra išties apėmęs lietuvių kompaktinę masę.

Prof. A. Bezenbergeris nustatė senąją lietuvių kalbos ribą Rytprūsiose pagal lietuviškų ir senųjų prūsų kilmės vietovardžių paplitimą. Tuo būdu jis nustatė apytikrą lietuvių gyventą plotą seniau. Ten, kur gyvenamųjų vietų pavadinimai iš lietuvių „kiemas“ („keimen“) išvirsta į prūsišką „kaimas“ („kaymen“), ar lietuvišką „kalnas“ virsta prūsišką „garbis“, ar lietuvišką „upė“ pasidaro prūsiška „ape“, esanti senoji lietuvių sodybų riba. Išėdama iš tų kalbinių duomenų, Bezenbergeris nustatė tokią lietuvių kalbos ribą: ji einanti nuo Kirsnaiknio (į pietryčius nuo Labguvos), per Ripkaimį (į pietus nuo Vėlavos), per Kutkaimį (į vakarus nuo Norkyčių), Starkaimį (į rytus nuo Nordenburgo), per Koskaimį (į pietus nuo Girduvos), Žilskaimį (į pietus nuo Bartų), per Vinikaimį (į pietus nuo Rastenburgo) ir toliau į pietų vakarus.

Ad. Botcheris prie Maž. Lietuvos skiria dešimtį apskrčių. Bet 19 amž. pradžioje lietuviškai kalbėta ne tik tose apskrityse (Klaipėda, Šilutė, Pakalnė, Stalupėnai, Darkiemis), bet ir rytinėje Deimenos srities dalyje, didelėje šiaurinėje

dalyje Galdapės apskr., Plibiškių apylinkėje ir iš dalies Angerburgo apskr.

Įdomios yra Fr. Tetznerio išvestosios lietuvių kalbos ribos. Jos maždaug atitinka tas ribas, kurias nustatė Bottcheris. Tetznerio duomenimis, 17 amž. baigiantis, dar visas tas kraštas į šiaurę nuo Priegliaus, net iki pat Karaliaučiaus, priklausė lietuvių kalbos sričiai. Taip pat Darkiemo ir Galdapės sritys ir visi plotai šiauriau jų. Alna ir Deimena buvusios pasienio upės (žr. leidyklos „Patria“ išleista Lietuvos sienų žemėlapi).

Tetznerio 1897 riba tačiau jau yra gerokai pasislinkusi į šiaurę ir į rytus lietuvių elemento nenaudai. Toji siena, vaizduodama lietuvių ir vokiečių parapijų ribą (1897), nebesiekia Deimenos. Ji eina į pietryčius pro Mielauskus, Pašelkus, Beržkalnius iki Išručio, o paskui kyla į šiaurę iki Aulavėnų ir, sukdama vėl į pietryčius, praeina pro Žaliąjį Šilą (Grunheide), Pelininkus (Pelleningen), Malviškius ir Stalupėnus. Iš ten ji suka į šiaurės rytus link Eitkūnų. Atsikirą kalbos plotą už Vištyčio sudaro Geryčiai (Goritten), Enzūnai, Mielkiemiai, Žydkiemis (Szittkiemen) ir Dubininakai.

Fr. Tetznerio išvestoji lietuvių kalbos riba Rytprūsiose nedaug kuo skiriasi nuo Al. Zwecko nustatytosios lietuvių ribos. Bet ir jo kalbos riba, apimanti 19 amžiaus galo duotomis, siekia Deimeną, išskyrus Teplavos sritį. Šiauriau Priegliaus linijos (Vėlavos ir Gumbinės apskrityse), esą, lietuviškai nebekalbama, nors dar Plibiškiuose prieš 40 metų buvo lietuviškai kalbančiųjų. Išručio ir Stalupėnų apskrityse lietuvių kalba besanti silpnokai atstovaujama ir germanizacijos procesas einąs pirmyn. Bet vis tik dar iki 19 amžiaus galo kai kuriose parapijose net jaunimo įžegnojimai (Einssegnung) buvo lietuviškai atliekami. Alb. Zweckas pa duoda ir duomenis, kurie yra gana palankūs lietuvių elementui.

Lietuviai savo teises į Mažąją Lietuvą rėmė (1919 m.) ne vien tuo tik faktu, kad čia praeituose amžiuose būta masinio lietuvių elemento, kurio geroka dalis iki 1939 m. buvo apvokietinta. Tos teisės buvo grindžiamos istoriniu praeities ir ekonominio būtinumo titulu, kuris išplaukia ir iš esamos geopolitinės padėties. Daugiau bus.

Apie paslaptinius reiškinius

RAŠO JUOZAS PRONSKUS

Winnipeg, Man. Kiek tenka patirti, gerb. „Nepriklausomos Lietuvos“ skaitytojai buvo ne mažai sudominti straipsniais apie „skraidančias lėkstes“. Tai, tiesa, yra „dirgantys“ reiškiniai, kurie yra tikrai ir nebeuoginčijami, tačiau tebeprasilekia visada paslaptis ir ne žiūrint vis didesnio skaičiaus žmonių liūdėjimų bei tyrinėjimų atkakliai nepasiduoda išaiškinami. Naujausias Amerikos karinės vadovybės autoritetų pareiškimas dėl „svečių iš erdvės“ prielaidos buvo toks, kad esą „neturime jokių duomenų, kad kokie nors svečiai iš erdvės lankytų mūsų žemę, nors jokių būdu nenuneigiame, kad tatau negalėtų būti“.

Šį sykį noriu gerb. skaitytojams patiekti kai ką iš kitos srities, kuri yra taip pat reali, o gal net daug realesnė, negu „skraidančios lėkstės“ ir nepalyginamai svarbesnė, nes ji liečia kiekvieną gyvą žmogų, tai yra ta sritis, apie kurią kiekvienas galvoja, kad ir ne visi vienaip, ir apie kurią kiekvienas norėtų ir trokštėtų trokštų, turėti aiškesnių, realiesnių įrodymų, negu iki šiol turia.

Ta sritis liečia reiškinis, kurie vyksta kitapus, greta ir pačiame mūsų kasdieniniame gyvenime, bet mums, nugrimzusiems į savo kasdieninius medžiaginius reikalų reikalėlius ir užsigauginusiems per sto-

lą medžiaginį kiautą, praeina nepastebimi. Kaip biologijos jausiais tyrimais rodo, o naujausiais tyrais rodo, o visų naujausioji mokslo sritis, vadinamoji psichinių tyrinėjimų (psichic research) sritis, įrodo, kiekvienas gyvas žmogus turi savyje ypatingas jėgas — dvasios ar minties jėgas, bet jos žmoguje glūdi neišvystytos, taigi nepasireiškia jam pačiam ir kitiems jūntamai. Tačiau tos jėgos neglūdi ir nesnaudžia žmoguje, o veikia jame automatiškai, daugiausia pasąmonėje (subconscious) arba viršąsmonėje (superconscious), ir mums patiems to nežinant ir neįsivaizduojant jos susisiekiama bendrauja ir veikia su kitomis tokio mis patį jėgomis, mintimis ar dvasiomis, esančiomis kitose gyvuose žmonėse ar net jau atspalaidavusiomis...

Be esama žmonių, kuriuose tos jėgos ar gabumai reiškiasi žymiai ryškiau. Tokie žmonės vadinami „jautriais“ (sanctives) ir jie dabar psichinio tyrinėjimo mokslininkų labai vertinami, nes per juos kaip mediumus (tarpininkus) tam tikrų seansų metu galima tuos psichinius reiškinis „išgauti“ ir tuo būdu juos stebėti ir studijuoti.

Mintis parašyti mūsų gerb. skaitytojams šį rašinį kilo, kai perskaičius eilę senesnių ir naujesnių veikalų apie psichinių tyrinėjimų pasiekimus, į

rankas pateko vieno winnipegio knyga, „Intention and Survival“ (išvertus skambėtų Tikslas ir Išlikimas), surašyta iš Winnipeg gyvenusio labai žinomo daktaro Dr. T. Glen Hamiltono užrašų bei referatų ir išleista jo sūnaus, taip pat daktaro, Dr. J. D. Hamiltono. Dr. T. G. H. ilgesnė savo amžiaus dalį pašventęs šiai naujai tyrimų sričiai, buvo vienas neįstatmų pionierių, pasišventusių dirbęs toje keistoje ir kol kas nedėkingoje srityje, kaip jis pats sako, vien trokšdamas prisidėti prie tiesos suradimo. Jo, kaip ir kitų garsių vardu plačiame pasaulyje, tvirtinimu, ta tiesa buvo, yra ir bus taip ilgai, kaip ilgai žmonių rasė žemėje gyvens, o ta tiesa, kuri kiekvienam žmogui yra lemiama svarbi ir daugumai brangi, yra būtent, kad gyvybė nėra vien medžiagos kombinacija ir kad gyvybė yra ne mirštinti!

Prieš pereidamas prie knygos turinio noriu patiekti keletą ištraukų ir iš kitų mokslinių atouritetų.

Mokslininkai apie psichinius reiškinis

Reiškiniai, kurie vyksta visais amžiais ir visuose kraštuose ir tarpe visų žmonių rasių ir kuriais atsiremiant gimė bei išsiplėtojo daugybės tikėjimų, kultūrų, magijų ir ritualų, tačiau kurie rimtai, moksliškai buvo pradėti tirti vos prieš 70 metų, kai 1882 metais Anglijoje buvo įsteigta Psichinio Tyrinėjimo Draugija (Society for Psychical Research).

Kai pirmą kartą, 1876 metais, vienas Britų (mokslo)

Draugijos narys bandė tos draugijos susirinkime iškelti psichinių reiškinų klausimą, jis buvo stačiai išjuoktas. Tačiau greit po to į šią nedėkingą sritį įsijungė eilė žymiausių tuo metu mokslininkų, k. a. Sir William Crookes, Alfred Russel Wallace, Sir William Barrett ir Sir Oliver Lodge, prof. Henry Sidgwick (pirma sis Anglijos Soc. f. Psychical Research prezidentas), Edmund Gurney, prof. F. W. H. Myers, Earl Balfour, prof. William James, prof. Charles Richet, Andrew Lang, prof. Henri Bergson, prof. Gilbert Murray, Dr. Jacks, prof. Hans Driesch Europoje ir žymiausieji Dr. James H. Hyslop, Dr. Walter F. Prince bei Dr. Hareward Carrington Amerikoje.

Šiandien mažiausia pusė tuzino rimtų universitetų yra sisteminai daromi tyrinėjimai su tais reiškiniais ir jau yra išaugusi didžiausia biblioteka knygų bei žurnalo. Daugelis čia suminėti žymių mokslo vyrų yra pašventę eilę metų, o ne vienas ir visą savo amžių tiems tyrimams. Ledas jau pralaužtas ir tikslu būtų pasakyti, kad plati upė jau srovina tarp mūsų medžiaginio ir ano, vadinamo psichinio arba dvasinio pasaulio, nors vis dar mūsų materialistinio mokslo „kunigai“ ir juos pamėgdžioja „moderniškieji“ žmonės tebevengia į ją pažvelgti. Bet kaip žymusis Amerikos psichologas, filosofas ir medikas prof. William James, po dvidešimties metų tyrinėjimo ir studijavimo pareiškė: „Aš noriu pasakyti, kad nepaisant vi-

so humbugo esama tikro supe normalio mokslo. Tuo aš vadinu patirtį, kurios negalima pasiekti paprastais informacijos šaltiniais — būtent jūsnimis. Tie fenomenai yra neapsakomai sudėtingi... Vargiai dar „psichiniais“ vadinamų faktų paviršius yra pradėtas moksliniais tikslams. Bet aš esu įsitikinęs, kad sekant tuos faktus ateinančios gentkartės pasiekė didžiausių mokslinių laimėjimų“.

Kaip rimti mokslo vyrai rimtai pradeda žiūrėti į tas amžias žmogų rūpinusias sritis, pacituosiu dar keletą mūsų laikų autoritetų mintis.

A. C. Hardy, Oksfordo universiteto zoologijos ir lyginamosios anatomijos profesorius, straipsnyje „Mokslininko tikėjimas“ be kt. rašo:

„Prieš mus tebėra labai daug paslapčių, neatžymėtų pasaulio žemėlapyje. Biologija ir psichologija vis dar tebėra savo kūdikystės stovyje. Niekas, turis sveiką protą, negali įsivaizduoti, kad iki šiol pasiekti atradimai jau yra paskutinis žodis. Suvedimas biologijos, psichologijos ir pažangiosios teologijos į vieną bendrą veiklos schemą turės įnešti naujos šviesos į tamsą.“

Yra dar vienas dalykas, kurį aš čia galiu tik prabėgomis paliesti. Horizonte reikšiami kažkas, į ką mokslininkai nemėgsta nė žiūrėti. Jei kas nori jiems į tai rodyti, jie atsako: „Ne, ne, tu klysti, tokio dalyko nėra — tokio dalyko negali būti — mūsų doktrinos sako, kad tatau yra neįmanoma!“ Aš turiu galvoje telepatiją — vie-

no žmogaus minčių susisiekiama su kito žmogaus mintimis fiziškai nežinomis priemonėmis. Aš tikiu, kad nė vienas, kas tuos faktus tyrinėja bešališku protu, negali jų atmesti, ypač tų daugybės pastarųjų dvi dešimties metų eksperimentinių įrodymų...“

„Dar daugiau materializmui nerimo kelia mažiausiai dvių jų nepriklausomų darbuotojų pastaruoju laiku pasiekti taria mai eksperimentiniai įrodymai apie įvykių sužinojimą iš anksto, įvykių, kurie eksperimentus darant nebuvo įvykę ir tuo būdu nebuvo žinomi jokiam gyvam padarui.“

„Be to, esama įrodymo — tvirtinto, nors gal būt ir ne visiškai įtikinančio įrodymo, — apie asmenybės išlikimą kūni mirus. Buvo žmonių su žymiais vardais, kurie buvo visiškai įsitikinę — tokia kaip Sir William Crookes, Alfred Russel Wallace (Darvino bendravardis), Sir William Barrett, Sir Oliver Lodge, Lambroso, Flamarionas, Drieht ir kt. vyrai, rizikavę savo mokslinę reputaciją tuos reiškinis tyrinėjant.“

„Psichinio tyrinėjimo toliau nebegalima atmesti pečių patraukimu ir išdidžia šypsena. Reikšminga, kad filosofai labiau nei mokslininkai rodo didesnio susidomėjimo tiems reiškiniais, kurie žada sutriuškinti materializmo kunigų dogmas. Tikrai atėjo laikas ir mokslininkams imtis labiau analizuoti visus tuos fenomenus, mūsų mokslinėmis priemonėmis“.

Daugiau bus.

VASARIO 16-I ARGENTINOJ

Argentinos lietuviai šių metų Vasario 16 minėjimui pradėjo ruoštis iš anksto ir su dideliu pasiryžimu, nes puikiai supranta, kad kiekvienos mūsų brangios šventės iškilmingas minėjimas, pasauliui parodo mūsų sielvartą dėl Tėvynės kančių ir troškimus iškovoti savo Tėvynei laisvę.

Kadangi vien tik Buenos Aires ir apylinkėse yra kelios organizacijos su didesniais lietuvių vienetais ir visos norėjo Vasario 16 minėti, teko šios dienos minėjimą pradėti dar prieš Vasario 16-tą. Pirmasis gražus Vasario 16-tos minėjimas įvyko Dr. J. Basanavičiaus

Lietuvių Centre.

Vasario 8 dieną visais keliais ir visokiomis susisiekimo priemonėmis pradėjo plaukti lietuvių patriotų būriai į Villą Lugano, kur savo nuosavybėje jau ilgus metus gyvyvoja Dr. J. Basanavičiaus vardo Lietuvių Centras. Kai atėjo momentas pradėti iškilmingąjį Vasario 16 minėjimo aktą, Erdvės kiemas buvo pilnas publikos. Po trumpo, bet tvirto Lietuvių Centro pirmininko Kaz. Mankaus atidarymo žodžio ir Argentinos — Lietuvos Tautos Himno sugiedojimo, scenoje pasirodė naujai susiorganizuotas Lietuvių Centro choras, vadovaujamas muz. Vyt. Petraičio. Čia lietuvių išgirdo naujo kultūrinio meno vienetą pirmųjų darbų vaisius — gražiai sudainuotas kelias lietuviškas dainas.

Žiūrovus nuteikė jaunieji Lietuvių Centro Jaunimo Ansamblio tautinių šokių šokėjai, pasuko kelis tautinius šokius. Kad šie, Argentine gime, lietuviškai puikiai šoka mūsų tautinius šokius, dainuoja ir lietuviškai deklamuoja, yra didelis nuopelnas Ansamblio vadovės Ant. Mikelsonienės, kuri lietuvių Centro Jaunimo širdyse taip sėkmingai skiepija lietuviškumą ir lietuviškas tradicijas. Gana reikšminga buvo Lietuvių Centro sekretoriaus L. J. Mičiudo kalba ispaniškai, nes minėjime be lietuvių buvo nemažai argentiniečių ir kitų svetimtųjų, kurie turėjo progos susipažinti su Vasario 16-tos reikšme lietuviams.

Susivienijimo Lietuvių Argentine nuosavybėje.

Kai vasario 14 dieną Erdvės SLA salonas ir sodelis buvo pilnas lietuvių, susirinkusių paminti Lietuvos Nepriklausomybės šventę, buvo galima matyti daug tų pačių veidų, kurie prieš savaitę buvo matomi Lietuvių Centro surengtame minėjime. Scenoje pasirodė visa eilė kalbėtojų, kurie šaukė visus į darbą ir kovą už Tėvynės laisvę. Ypatingai daugeliui lietuvių širdį spaudė Pr. Stalioraičio žodžiai, pilni šven

tos tiesos. Ta proga tenka priminti, kad mūsų išeivija amžiais nenutautėti ir būtų vieninga jei būtų daugiau tokių gerų lietuvių kaip Susivienijimo Lietuvių Argentine kūrėjas ir nenuilstamas veikėjas Pranas Stalioraitis, kuris beveik prieš 40 metų paliko Lietuvą, bet jos meile kupina jo širdis.

Tą pačią vasario 14 dieną labai gražus nors ir kuklus Vasario 16 minėjimas įvyko Temperley miestelyje, kurį surengė Argentinos Lietuvių Bendruomenės Temperley apylinkė.

Paskutinis ir iškilmingiausias Vasario 16 minėjimas Buenos Aires apylinkėse įvyko Lietuvių parapijos salėje, Avelanadoje, vasario 15 dieną. Iš ryto radijo bangomis nuskambėjo žinia, kad Argentinos lietuviai Vasario 16-tą švenčia ir ją švęsdami prisiekia nenutraukti kovos dėl savo Tėvynės laisvės. Lietuvių Aušros Vartų bažnyčioje 10,30 val. buvo iškilmingos mišios už žuvusius ir žūstančius lietuvius kovoje dėl Tėvynės laisvės.

17 valandą gausūs būriai lietuvių susirinko Lietuvių Parapijos salėje, kur Lietuvai išlaisvinti Centras Argentine surengė iškilmingą

Vasario 16-tos minėjimo aktą.

Nors vasaros karštis negalėtingai kepino ir salėje susirinkusius maldė prakaite, bet lietuviai kantriai ir pavyzdinčiai atliko savo pilietinę pareigą — išklauė minėjimo aktą ir puikią meninę programą.

Po Lietuvos ir Argentinos Himno sekė paskaitos ir draugų sveikinimai. Meninė programa išpildė šv. Cecilijos ir Berisio „Mindaugo“ draugijos chorai sujungti ir atskirai, kuriems vadovavo muz. V. Ry mavičius ir Vyt. Petraitis, so listas A. Slančiauskas, vyrų kvartetas vad. V. Cibavičiaus, Temperley Lietuvių choro vaidintojų grupė, radijo Belgrano solistas J. C. Malatesta ir Lietuvių Tautinio Ansamblio tautinių šokių grupė vadovaujant V. Namikui.

Vasario 16-tą dieną Liet. Išl. Centras Argentine suorganizavo iškilmingus gyvųjų vainikų uždėjimus ant Argentinos išlavintojo J. San Martino ir neseniai mirusios prezidento žmonos Eva Peron kapų. Kaip ir kitais metais prie vainikų uždėjimo susirinko gražus lietuvių būrys, kuo lietuviai parodė savo solidarumą Argentinai.

Argentinos spaudai ir vyriausybei lietuviams išteikus atitinkamus memorandumus, per radiją ir spaudą plačiai buvo minima Vasario 16-tos reikšmė Argentine ir visame pasaulyje išblaškytiems lietuviams.

L. Kančauskas.
Buenos Aires, 18. 2. 53.

Iš visur ir apie viską

Lietuvių Enciklopedijos leidėjas J. Kapočius Enciklopedijai leisti Bostone baigia organizuoti spaustuve. Netrukus čia persikels Enciklopedijos redakcija su prof. Vaclovu Biržiška prišakyje ir pradės Enciklopedijos leidimo darbą. Dėl to, kad Enciklopedijos leidėjui teko organizuoti nuosavą spaustuve, kas anksčiau nebuvo numatyta, pirmojo Enciklopedijos tomo išleidimas įvyks kiek vėliau, negu buvo numatyta. Todėl Enciklopedijos prenumeratos rinkimas pratęsiamas ligi pirmojo tomo pasirodymo. Kas Kanadoje dar norėtų užsiprenumeruoti Lietuvių Enciklopediją, prašoma kreiptis į „Nepriklausomos Lietuvos“ redakciją. Būti labai gerai, kad vietose, kur nėra platintojų, kas nors imtųsi šio darbo. Kur yra veiklesnės organizacijos, jos galėtų tam reikalui paskirti ar įprašyti kokį nors asmenį. Ir visi platintojai arba būsimieji platintojai, instrukcijų ar blankų gauti prašomi kreiptis į „Nepriklausomos Lietuvos“ redakciją, kurioje visi ras žinių, blankų, patarimų ir nurodymų. „Nepriklausomos Lietuvos“ adresas yra šis: 7722 George St., Ville Lasalle, Montreal, P. Q.

„Draugas“ skelbia trečią Romano konkursą. Premijos dydis 1.000 dol. Rankraščiai įteiktini iki 1953 metų lapkričio 1 d. Romano siužetą pasirenka patys autoriai. Kūriniai siunčiami „Draugo“ adresu.

Massachusetts gubernatoriaus Harterio savo sekretoriauto štabą pakvietė Rita Stakutytė, žinomą Bostono darbuotojų ir labdaryų Stakutių jauniausią dukterį.

Brazilijos ir Venecuelos lietuviai gali atsikviesti gimines iš Vokietijos.

Lietuvos komunistų partijos sekretorius Sniečkus, kalbėdamas per Maskvos radiją, pranešė, kad susekta „masonų kosmopolitų“ grupė, veikusi prieš naują Lietuvos tvarką, kad Lietuvoje dar esama slap tų ir užsimaskavusių priešų, kuriuos pavadino oportunistais, belaukiančiais pagalbos iš Amerikos.

Amerikoje yra 88 lietuvių tretininkų draugijos, turinčios daugiau 4.000 narių.

Seniausias lietuvis Čikagoje, ir gal, visoje Amerikoje, Bonifacas Šimkus, pasmirė, su laukęs 104 metus.

Popiežius Pijus XII apdovanojo pasižymėjimo raštu ir medaliu ilgametį „L'Osservatore Romano“ administratorių, lietuvių kun. S. Petrą, salezietį, už jo nuopelnus administruojant Vatikano organą.

Public Library skyrė So. Boston, Mass, buvo surengęs įvairių kraštų metalinių pinigų parodą. Parodą buvo ištatyti ir Nepriklausomos Lietu-

vos visi metaliniai pinigai nuo 1 cento iki 10 litų.

Vaistininkas Vincas Petrasuskas iš Čikagos renka žinias apie lietuvių vaistininkus. Iki šiol visoje Amerikoje užregistruota 139 lietuvių vaistininkai. Kituose kraštuose: Kanadoje 9, Argentine 3, Brazilijoje 1, Čilėje 1, ir Australijoje 4. Naujų lietuvių tarpe vaistininkų yra Amerikoje 38. Mirusių užregistruota 34.

Kanados lietuvių kunigų su važiavimu Toronto buvo aptarti svarbiausi lietuvių sielvado klausimai. Į Kanados lietuvių kunigų provincijos valdybą išrinkti: pirm. kun. dr. J. Gutas, sek. kun. P. Ažubalis ir ižd. kun. P. Baniūnas.

Columbia Artists Management rengia pianisto kompozitoriaus Vytauto Bacevičiaus šeštą Carnegie Hall koncertą New York, kuris bus sekmadienį, balandžio 26 d., 8,30 val. vakare. Bilietai paravinėjami Carnegie Hall kasoje; taip pat Steinway Ticket Office.

T. Babuškinaitė kovo 1 d. South Boston High School salėje su savo baletu studija pastatė „Florindos Sapną“. T. Babuškinaitės mokinių skaičius nuo 2 ar 3, turėtų prieš porą metų, šiandien pakilo ligi keliasdešimt. Tik Bostone, „Florindos Sapno“ pastatyme jų dalyvauja apie 30.

Jėzuitas kunigas L. Feeney (Bostone) tapo ekskomunikuotas iš katalikų bažnyčios už tai, kad jis tvirtino, jog tik katalikai tegali būti išganyti, ir daugiau niekas. Apie jo išbraukimą praneša Popiežiaus laikraštis.

Vieton mirusių komp. vargonininko Pociaus pakviestas Lietuvos operos solistas V. Baltrušaitis, ligšiol vedęs Los Angeles lietuvių chorą. Yra tikra, kad parapija gavo puikų vargoninką, kuris gražiai vargonauja, gražiai gieda ir moka gerai vesti chorą.

Pirmasis lietuvis daktaras New York mieste, kuris šiemet mini savo 300 metų sukaktį, istorijos dokumentais pasiremiant, buvo Aleksandras Karolis Kurčius, kuris atvyko iš Lietuvos Amerikon 1659 metais. Jis dėstė lotynų kalbą; paskui gavo teisę praktikuoti mediciną.

Čikagoje S. Barcus, lietuvis kos radijo valandėlės vedėjas, šiemet atšventė 20 metų darbo sukaktį. Ji yra daug pasitaravusių tautininkams, labdaros ir kultūros reikálams.

Venecuelos prezidentas įteikė diplomus dviem lietuviams, Caracase baigusiomis gailestingų seserų mokyklą: R. Stankutei ir R. Malskytei.

Marija Tulytė, gailestingoji sesuo, šiuo metu yra direktorė Osgodby ligoninės, Ang-

PAGERBTAS „NAUJIENŲ“ REDAKTORIUS K. AUGUSTAS

Sulaukęs 60 metų amžiaus „Naujienų“ redaktorius pavaduotojas Kostas Augustas buvo gražiai pagerbtas LSS su-ruoštoje vakarienėje Lietuvių Auditorijoje vasario 21 d.

Pobuvį pradėjo K. Liutkus, pakvietęs vakarui vadovauti „Naujienų“ biznio vedėją M. Gudelį. Pastarasis pažymėjo, jog K. Augustas dėl savo gero būdo turi daug draugų. Per jo, kaip redaktoriaus pavaduotojo, rankas pereina beveik visi straipsniai; jam tenka ir daugiau kitų laikraščio reikalų rūpintis. Jis linkėjo jubiliatui bei jo žmonai daug sėkmės tolimesniame laikraščio ir tarnybos darbe.

Pagrindines kalbas pasakė vyr. „Naujienų“ red. Dr. P. Grigaitis ir artimas jubilato bičiulis J. Sonda. Dr. Grigaitis pasveikino jubilatą ir iškėlė jo didelių nuopelnus „Naujienoms“, kuriose jis dirba nuo 1916 m. Vyr. redaktoriui turint įvairių pareigų ir kartais išvykstant, nesą jokių sunkumų, nes red. K. Augustas vis ką gerai atlieka. Taip pat ir šiaip ofise K. Augustas su savo darbščiaja žmona Julija esą nepavarduojami darbininkai.

Nuo pat pirmųjų K. Augusto bendradarbiavimo dienų „Naujienose“ K. Augustas pasireiškė savo gambia plunksna ir pasidars maloniu ir neatskiriamu „Naujienų“ redakcijos kolektivo nariu, be kurio pagalbos sunkiai būtų įmanomas metų.

ESAMOS IR GALIMAS PAJĖGUMAS.

Kaip normaliu gyvenimu laikyti, taip ir ruošiantis karui, geležies ir elektros pagaminimas rodo tų šalių persvarą. Iš praėjusių metų paskelbtos statistikos labai aiškiai matosi, koks skirtumas geležies ir elektros pagaminime tarp komunistinio ir demokratinio pasaulio:

Plieno produkcija (milijonais tonų).

U. S. A. 10,09 10,75 13,75
Visa Rusija: 44,59 47,75 55,22
Laisva Europa 63,70 67,48 74,59

Lietuvių Rašytojų Draugijos 1952 m. premija už grožinę literatūrą paskirta N. Mazalaitei už „Gintariniai vartai“ knygą (500 dol.).

Mateo Lamot, galva 300.000 afrikiečių Ugandos Acoli rajone, paleido visas savo žmonas ir pasiliko tik vieną, kai tapo kataliku.

Argentinoje žuvo lietuvis jaunuolis Petras Skuraskas. Jis buvo cirko akrobatas, savo pavojingais ir sunkiais numeriais žavėjęs žiūrovus. Cirkas, atliekantis patį pavojingiausį numerį, truko diržas ir jis krito ant galvos iš 20 pėdų aukščio ir pasimirė.

Iš 1.200 išgijimų Ljorde, kur gydytojai negali išaiškinti, bažnyčia yra pripažinusi tik 1.860; Maritimes: 1.700, 44 kaip stebuklingus.

1951 m. 1952 m. 1953 m.
(numatoma)

Canada 105,14 92,60 117,70

Lot. Amerika 3,57 3,72 4,95

Viso Amerika: 1,81 2,07 2,77

Rusija 110,52 98,39 124,95

Satelitai 34,50 37,00 41,47

U. S. A. 10,09 10,75 13,75

Visa Rusija: 44,59 47,75 55,22

Laisva Europa 63,70 67,48 74,59

Japonija 7,17 7,00 7,59

Kiti laisvi kraštai: 4,54 5,30 5,61

Bendri laisvi kraštai: 185,93 178,17 213,56

Pasaulyje: 230,52 225,32 269,00

Elektros pajėgumas pagal valstybes:

(KWH Per Capita).

Norvegija: 5.250; Kanada: 4.500; USA: 2.800; Švedija: 2.750; Šveicarija: 2.160; Vak. Vokietija: 1.070; Prancūzija: 850; Italija: 635. USSR: 500; Portugalija: 120.

Canada skirstosi taip: Quebec: 7.900; Ontario: 4.250; Brit. Columb.: 4.670; New Fundl. 3.100; Prairies: 1.860; Maritimes: 1.700.

Petrulis.

DR. JUOZAS KAŠKELIS

Komunizmo ideologijos tikrove

VI.

Laikui bėgant tas masių verbavimas savo formas bei obalsius keitė, tačiau esmė liko toji pati. Vieningo — bendro fronto tikslas visą laiką buvo vienas ir tas pats: suburti darbo žmones į komunistų eiles bei partijas. Kas sutiko tame fronte dirbti, tas turėjo ir komunistų tikslų siekti. Siekdami mases patraukti į bendro fronto darbą, komunistai daugiau pasirinko kelią ne per masių viršūnes, vadovybes, bet per pačias mases. Kominternio politika iki 1935 metų masėms buvo skelbiama atvira. Ji primygtinai iškėlė rusų ir pasaulio mases, kad socializmo revoliucija netrukus būsianti įgyvendinta ir kitose valstybėse. Tačiau greitai ne tik Kominternio vadai, bet ir pačios masės pamatė, kad komunizmo apaštalių skelbiamos idėjos neįvyksta ir emė abejoti, ar jos bendrai kada nors įvyks. Masės apsispyrė ir emė komunizmui nebetikėti. Šitoks komunizmo pralaimėjimas ir nacionalizmo augimas privertė Kominterną keisti savo taktikos politiką. 1935 metais VI-me Kominternio kongrese buvo padaryta esminių pakeitimų. Svarbiausia tai, kad nuo to kongreso Kominternas pasirinko grynai klastos taktiką. Tos klastos taktikos autorius, buvęs Bulgarijos komunistinės vyriausybės ministras pirmininkas, anuometinis Kominternio generalinis sekretorius Dimitrovas, kuris po nepasisekusio 1932 metų kamunistinio perversmo Bulgarijoje buvo pabėgęs į Vokietiją ir ten 1933 metais, už dalyvavimą Reichstago padegime, buvo teisiamas. Jis tame kongrese paskelbė t. v. „Liaudies fronto“ programą, kurioje visiškai nebuvo minima apie proletariato diktatūrą, tarybinę santvarką, privatinės nuosavybės panaikinimą ir kitas pagrindines komunizmo evangelijos dogmas. Bet tai nereikšė, kad komunistai nuo to būtų atsiskę. Tai buvo daroma vien tik tam, kad „neatbaidytų“ pradeančių pra regėti vakariečių. Tai buvo vien pastangos geriausiai, klastingai, prieti prie masių. Esmėje „liaudies frontas“ tai buvo vien užmaskuotas komunistų planas suburti kairiuosius ir net dešiniuosius darbininkus bei valstiečius į vieningą frontą prieš tautines partijas ir tautines vyriausybes, kuirs jie visas vadino „fašistinėmis“, kad su jomis galėtų, sėkmingiau kovoti ir

pasiekti savo galutinio tikslo — visose šalyse sovietų santvarkos įvedimo. Slaptose Kominternio tuo reikalu išleistose instrukcijose sakoma, kad pirma reikia užkariauti „buržuazis kai demokratine santvarką“, kuri turinti būti pereinamoji forma į komunistų tarybinę santvarką. Kai vien bendro ar „liaudies“ fronto obalsiai masių dar neviliojo, buvo paleisti dar klastingesni šūkiai. Komunistai bei jų agentai pradėjo reikštis kaip atskirų kraštų patriotai. 1937-38 metų instrukcijose randame, kad komunistai turi eiti į tautines organizacijas, kurios turi kelti tautinius bei valstybinius šūkus, kad tik kaip nors įgytų kitų narių pasitikėjimą. Buvo įsakyta paskiruose kraštuose kelti kuo patriotiškiausius obalsius. Toliau eidami tuo pat klastos keliu, komunistai veržėsi net ir į grynai religines organizacijas. Ryšy su tuo buvo išleista atskira instrukcija, kurioje buvo liepta aiškinti, kad esą komunistų valdžia ne persekiojanti religijos ir kad komunistai gerbia religinius įsitikinimus. Katalikų inteligentų tarpe kai kur buvo skelbiama t. v. nekraujingos revoliucijos arba katalikiškojo komunizmo tezės, kad tik kaip nors sukeltų visuomenėje nepasitenkinimą dėl Popiežiaus bekompromisinio nusistatymo prieš komunizmą. Buvo net ir komunistų spaudoje „faktų“, kad komunistai „piktinasi“ žmonių persekiojimu Sovietų Sąjungoje dėl religinių įsitikinimų. Tačiau tikrumoje tai buvo vien propagandos burbulas, vien nauja priemonė komunizmo idėjas skiepyti masėms. Lygiai tokios pat vertės, tik žymiai didesnį niekšingumą kvepiantis, buvo komunistų skelbiamas ir net anglikonų Kenterbery vyskupo aprobuojamas melas apie staiga atsiradusį visišką komunistų religinį pakantumą. Vienintelė laimė, kad tokiame teigime net tuomet niekas nusiširdžiai netikėjo. Juk tai visiškai nesuderinamas su visa komunizmo esme, nes komunizmo religija juk negali gi panešti jokios kitos religijos greta savęs. Tą patį galima pasakyti ir apie visus patriotinius komunistų agentų, nors ir Lietuvoje, skelbtus obalsius. Mes patys dar puikiai prisimename 1938 metų lenkų ultimatumo bei vėlesnes dienas. Tada kaip tik buvo išmėtyta nemaža įvairių komunistinių lapelių, kurie savo turiniu galėjo varžytis su patriotiškiausiais mūsų kurios nors tautiškos organizacijos atsisaukimais. Ten buvo raginta ruoštis ginkluotai kovai su amžiniu Lietuvos priešu — lenkais ir kuo daugiau aukoti Ginklų Vajui. Panašiai skambėjo ir 1940 metų Paleckio, t. v. „liaudies vyriausybės“ visokie pažadai bei

obalsiai, už kurių tikrumoje slėpėsi vien „enkavedistiškų“ žiaurumų tikrovė. Juk pirmomis savo marionetinio valdymo dienomis pats Paleckis grąsino bandomis visiems tiems, kurie pramatydami ateitį, sakė, kad „liaudies vyriausybė“ esanti vien tik įžanga į komunistinę santvarką, gi neužlgo jis patvirtina savo „ministerio“ Gedvilos pasiūlymą ištremti iš Lietuvos į Sibirą buvusius ministerius Merkį, Urbšį ir masę lietuvių patriotų. Kitaip sakant, Paleckis grąsino bandomis tol kol jo „bosai“ Dekanozovas bei Pozdniakovas nebuvo jam davę įsakymus numesti kaukę. Tas pats klastos metodas buvo naudojamas visose srityse. Net ir sportas to neišvengė. Vienoje Kominternio instrukcijoje pasakyta: „sportą reikia linga būtinai surišti su proletariato išlaisvinimo kova“. Neišmanančiųjų patraukimui buvo skelbiama, jog tik Sovietų Sąjungoje sportas galis būti laisvas. Bet visa tai buvo ir yra tik melas ir dar kartą melas, nes pav., komunistiško sporto sąjunga „Dinamo“, lygiai kaip ir visos kitos, buvo vien „Enkavedistų“ užmaskuoti skyriai, kaip apie tai 1940 metų rudenį prastarė vienas augstas „Enkavedist“ rusas, kai į Kauną buvo atvykusi parodyti sportinių gabumų iš Minsko „broliškos“ Gudijos tarybų respublikos sporto komanda.

Masių suvilyjimui niekas nebuvo pamiršta, bet visas tikrumoje paremta vien tik klasta ir dar kartą klasta. Tas pats metodas darbo pačioje Sąjungoje, tas pats ir už josios ribų. Mūsų krašte ar kitur buvo propaguojami „liaudies frontai“, o iš Sovietų Sąjungos buvo trimtuojama apie „Stalino saulės“ spinduliuose „laimingai“ gyvenanti, o tikrumoje tik merdinti, Sovietų Sąjungos pilietį. Nemenkesnių pasityčiojimų skambą komunistų okupacijos laikais Lietuvoje, ypač viengs mažumėms su pamėgimu, dainuotas dainos žodžiai: esą, „nėra pasaulyje kito tokio krašto, kur taip laisvai galis kvėpuoti žmogus“. Mes patys puikiai pamatėme, jog komunistų „rojuje“ tik kalėjime žmogus galės laisvai kvėpuoti. Tokios pat vertės turi Sovietų Sąjungos konstitucija, būk tai demokratiškiausi, žmoniškiausi visam pasaulyje, — tokios pat vertės turi ir „Lietuvos Tarybų Socialistinė Respublika“ vardas. Juk tūks tūks tūks lietuvių buvo išvežti ir yra išvežami į Sibirą ir tolimus „plačiosios tėvynės“ kraštus, o jų vieton čia atgabeno ir atgabena kalmukus, kirgyzus, mongolus, kurie turi „Lietuvos“ respubliką atstovauti didžioje „broliškoje respublikoje“.

Daugiau bus.

MŪSŲ ŽYMIOJO ARCHITEKTO

prof. Vytauto Žemkalnio

60 metų amžiaus sukaktuvėms ir jo darbams paminėti.

Šiemet turėsime daugelio višumėninkų, menininkų, politikų ir kitokių profesionalų sukaktuves — tai veiklos, tai amžiaus.

Siokiui ar tokiu būdu minint čia pat Kanadoje gyvenančius tautiečius jų profesijose, jų darbo specialybėse, jų veikloje lietuviškoje dirvoje, — praveru ir plačiau pasidairyti. su sisiekti su kitur gyvenančiais lietuviams, nes visi mes, gyvenę, kad ir skirtingose šalyse ir net tolimuose kontinentuose, visi mes esame lietuviai ir visi sudarome vieną lietuvišką šeimą. Kiekvieno jos nario veikla ir likimas yra lygiai brangi mums visiems.

Šį kartą tenka, nors trumpai (pagerbiant sukaktuvinių kuklumą) paminėti žymiojo mūsų architekto Vytauto Landsbergio Žemkalnio veiklą, žengiant jam tūlą gyvenimo ribą.

V. Žemkalnis yra gimęs 1893 metų vasario 26 dieną Linkaučiuose, Linkuvos val. 1912 m. baigęs gimnaziją Rygoje, ten pat įstojo studijuoti architektūros Politechnikos institutui, tačiau užėjęs pirmąsias pasaulines karas studijas nutraukė. Jis atnaujino po karą, bet augtuosius architektūros mokslus baigė 1925 m. Romoje Regia Scuola Superiore di Architettura, prieš tai atlikęs didžiąją pareigą tėvynei, būdamas jos kūrmosi kariu-savanoris, atžymėtu už nuopelnus Tėvynei Vyties kryžium su kardais.

Tais laikais Lietuvai labai reikalinga buvo išmokslintų specialistų, ir jaunas architektas pasinėrė į begalinius atskuriantis valstybės darbus, kuriuos teko dirbti net lygiagrečiai keliuose baruose: jis ir Sūsiškio ministerijos tarnautojas, jis ir Vytauto D. Uni-

versiteto asistentas, jis ir Lietuvos ūkio ministerijos statybos referentas, jis ir daugybės didelių ir žymių pastatų projekto tuotojas. Jo planavimu moderninama Lietuvos kaimo statyba, jo projektais statomi tokie pastatai, kaip Kauno universitetinė Ausų, nosies ir gerklių ligų klinika, Vaikų ligoninė Kaune, Kauno savivaldybės rūmai, Kūno kultūros rūmai, Sporto rūmai Klaipėdoje, Pie-nocentro rūmai, Chemijos ir Technikos laboratorija, Prekybos ir Pramonės rūmai Kaune, Kybartų, Mažeikių, Šakių bažnyčios ir tt. ir tt. Visų šios rūšies darbų trumpam rašiny nesuminėsi. Žodžiu, kur tik Lietuvoje bepasisuks, visur rasi šio žymiojo architekto monumentalų, meniškai sukurtytų pastatų, kuriais ir dabar didžiuojasi net ir sovietinė Lietuvos valdžia.

Daug paskutiniiais laikais V. Žemkalnis dirbo Vilniui per tvarkyti ir pagražinti. Jis buvo suprojektavęs Didžiojo Vilniaus planą, kuris šį Gedimino miestą numatė modernų ir ver-tą Lietuvos respublikos vardo. Gražiai išplanuotos ir sutvarkytos Vilniaus aikštės — tai V. Žemkalnio sunkių karo metų sąlygų darbo vaisius, Vilniui jis buvo suprojektavęs Lietuvos valstybinius pastatus, teatrus, muzėjus ir tt. Deja, viską sutrukdė karas ir pakartotinės okupacijos, kurios nepaliaujamai skurdina visą Lietuvą ir jos sostinę — Vilnių. Tremtyje jau suprojektavo laimėjusią pirmą konkurso premiją Tyrimų laboratoriją Paryžiuje.

Neįmanoma suminėti jubi-liato darbų trumpame straipsnyje. Suminėtos bent žymesniosios jo veiklos sritys.

Kaip iš suminėto jau matyti, jo architektūriniai darbai susieti su moksliniu darbu, nes jis asistentas VD Uni-versitete, docentas UNRRA universitete Hamburge ir ekst-raordinarinis profesorius UNRRA universitete Miunshene.

Architekto darbas — yra drauge menininko ir mokslininko darbas. Laimingu sutapimu šios savybės V. Žemkalnio asmeny gražiai derinasi.

V. Žemkalnis, reikia ir tai konstatuoti, rašytojo ir vaidilos Gabriėliaus Landsbergio Žemkalnio sūnus, iš tėvo yra paveldėjęs ne tikai meninių gabumų, kurie jame reiškiasi kaip architekto — kūrėju, bet ir tėvo gabumų sirtyje: jis yra ir rašytojas. Daug jis ir šioj srityje yra pasiryžęs padaryti ir linkėdami jam tesėti pasiryžimus, jų lauksime, bet ir tai,

kas yra padaryta, yra žymu: dramatinis veikalas „Audra“, 5 veiksmų dramatinė pjesė „Žmogaus bejėškant“, 5 veiksmų dramatinė pjesė „Žagrė“, studija „Vilniaus kultūra architektūros paminklų šviesoje“, „Meno istorijos pradai“, „Savanorio prisiminimai“, „Ku-dirkos sąjūdis“ (kurį šiomis dienomis gausime Kanadoje ir kurį galima išgityti per „NL“ redakciją) ir dabar rašo veikalą apie Vilnių. Tai jo stambiausi rašto darbai, neminant kitų.

Ir tai neišsemia jubi-liato darbų skalės. V. Žemkalnis ne mažesnis ir visuomenininkas ir politinis veikėjas. Jis Australijoje yra suorganizavęs Lietuvių Kultūros Fondą ir yra jo centro pirmininkas, studentų rėmėjas, spaudos bendradarbis, talkinys ir pasižadėjęs daugiau talkinti ir „Nepr. Lietu-vai“.

Globodamas sūnų, kuris Vokietijos koncentracijos stovyklose buvo baisiai išvargintas ir susirgęs, jis turėjo atsisakyti vykti į Ameriką, kur Nebras-kos universitetas jam, kaip architektūros profesorius, buvo pasiūlęs labai geromis sąlygomis darbą (su 4.000 dol. atlyginimo), dėl sūnaus, kuris turėjo vykti į Australiją, nuvyko ten ir Melbourne mieste yra etatinis architektas vyriausiosios ofise. Daug dirba ir dar daug pasiryžęs nuveikti.

Geros sveikatos ir daugelio kūrybinių metų tautos ir žmonių labui! Šis 35 metų vaisin-gų darbų ir 60 metų amžiaus jubilėjus tebus priminimu, kad Jubilatas yra pajėgus ir todėl dar daug galės kurti. Sėkmės!

J. K.

***** ATSIŪSTA PAMINĖTI

Mykolas Biržiška. LIETUVIŲ TAUTOS KELIAS Į NAUJĄ GYVENIMĄ. II tomas. Atbūndanti tauta — darbai, žygiai, veikėjai. Los Angeles. 1953 m. Išleido „Lietuvių Dienos“. Tiražas 1200 egzempliorių. Kaina 3 doleriai. Antrasis tomas įraštas į kietus viršelius, kaip ir pirmasis tomas. Knyga išleista gražiai ir paruošta bibliotekai.

Šią knygą galima gauti leidykloje ir „Nepriklausomos Lietuvos“ redakcijoje: 7722 Be-orge St., Ville Lasalle, Montreal, P. Q., Canada. Knygos kaina su persiuntimu 3 doleriai.

„SANTARVĖ“ 1(6) nr. 1953 m. Lietuvių rezistencinės Santarvės leidinys. Adresas: 73, Exeter St. Rochdale, Great Britain. Numerio kaina 75 centai.

„ATSPINDŽIAI“ 4 nr. jau išėjo iš spaudos.

KEISDAMI ADRESUS nepamirškite pasiųsti 25 c. (smulkiomis pašto ženklais).

Moterys lakstė ir puldinėjo. Šeiminkė viduje, o mergos su gyvuliais. Kiaulės žviagė ausis nusikrimsdamos, avys stumdėsi visu būriu diendaržio kampe, neradusios įprasto gardo. Katėjo neramiai sutūpusios vištos — ir jų laktas palietė mėšlavežis.

Piemuo keikėsi kaip tikras vyras. Jis ir dirbo su vyrais, o vakare dar pristatė suvarinėti karvių iš dobilienos. Juzė šaukė ant jų visa gerkle:

— Kur nyrini neužkėlęs vartų?

— O kam tu esi? Tavo žargtai, kaip vartai! Išplėsk sijoną ir bus... — atsirėjo piemuo.

— Kva-kva-kva!

— Tas irgi nepėsčias, — patiko vyrams.

Lėtai gromuliavo karvės, ištiesusios kaklus, atsidūsamos iš gilumos. Dvelkė jų prakaitas. Melžėjos skubino, lyg lenktynių eidamos, vis prie naujos pritūpdamos ir subardamos trypančias.

— Amžinai per naktis... Kol apeini — jau ir po dešimtos. O kelia su vieversiu. Dargi vėrsiai klūone negirdyti.

— Gerai, kad užsiminei. Nunešiu... Kristinai smilktelėjo, jog ryt jau nebeatėis laidarin su milžtuve, ir viena Juzė niurzgė dar didžiau iš nuovargio ir nustebo. Kai jos pasigės... O tos gerosios karvės — Auksaragė — vyriausia bandos motina, ir Baltagalvė, jos rankų nebelies šurkščiais liežuviais ir didelėm, drėgnom akim nesekios einant per ganyklą. Ko gi nirsia toji merga? Juk tai gyvenimo nepataisys. Jai knietė išsistarti savo užmačias, kaip visa tai ji yra iškentusi ir seniai apsipratusi. Gana, gana to.

Trys vyrai ir piemuo ketvirtas, vakarieniavo. Kėlpsienė sukosi aplink.

— Oooo!... Tai reiškiasi — pabaigtuvės! — suošė stalias.

— Tegi, vynelio, vynelio, vyraičiai. Kaip žadėjau.

— Prašom ir tamsta prie stalo.

— Į sveikatą! Sveiką darbą su Dievo padėjimu pabaigę. Tegi, kai žmogus dirbi, tai ir padirbi. Gerkit, pilkitės. Mergės, ar neisit vakarienės!

— Tegul neina — mums daugiau liks.

— Piemuo taškė baltą putrienę, pasikąsdamas varškėčiu, pilna burna, ir pilvą pasikamšdamas, skatino vyrus:

— Šveikim lig dugno, kad mergom nebeliktų. Tada bus pagada.

— Ko, ko, o pagadų šiemet — lig tol...

— Škač! Kur spraudies?

— Duok su šaukštu per kaktą.

Moksio-technikos naujienos

APIE ROŽĘ IR JOS „UŽKALBĖJIMĄ“.

Plačiai yra žinomas rožės ligos gydymas užkalbėjimu. Girdi gydytojai rožes nepagydo, o lengvai ją pagydo burtininkai, kurie moka rožę užkalbėti...

Šiuo klausimu prof. daktaras K. Valteris šitaip rašo: „Užkalbinėjama“ įvairiai: arba vien paslaptimis, „mal delėmis“, arba dar atlieka tam tikras „apeigas“ bei prideda atitinkamų „vaistų“. Kuris iš šių būdų yra „pamačlyviausias“ — nežinau.

O štai kaip gydytojai suprant rožę. Ši liga medicinoje žinoma trimis vardais: rožė, Sv. Antano ugnis ir erysipelas; pas kutinys vardas tevartojamas moderniojo medicinos kalboje. Rožė gydytojam žinoma nuo seniausių laikų, bet jos, kaip ir daugelio kitų ligų, priežastis ir patikimi gydymo būdai sužinoti neperseniausiai.

Rožė yra užkrečiama odos (kartais ir gleivinių) liga. Užsikrėsti galima kontakto keliu (prisiliečiant, bučiuojantis ir pan.) ar per daiktus, patalynę ir tt. Ligos sukėlėju yra tam tikra bakterija (Streptococcus erysipelatis), kuri patenka į odą ar gleivinę per akimis matomą ar nematomą įdrėskimą ir čia ima veistis ir gaminti stiprius nuodus. Nuo užsikrėtimo momento ligi ligos pasireiškimo gali būti įvairūs laikotarpiai: nuo vienos dienos, ligi vienos savaitės. Tas pats nuo įsiveržusių (desantinių!) bakterijų piktybingumo (moderniškai kalbant — agresingumo!) ir skaičiaus ir nuo kūno atsparumo. Jei žmogaus organizmas yra stiprus ir atsparus, o bakterijos silpnos ir taikingos ir tik ribotas skaičius patekęs į odą, tai toks „prietiltis“ agli būti lengvai kūno pasipriešinimo jėgų sunaikintas ir liga gali visai ne pasireikšti. Jei viskas bus atvirkščiai — pasekmės gali būti liūdnos... Bet trečioji išeitis yra dažniausia: bakterijos įstengia sukelti ligą — rožę, bet organizmo pasipriešinimo jėgos ją nugalė po kurio laiko.

Šitos bakterijos greit paralyžuoja kūdikių, senų, alkoholių ir bendrai nusilpusių žmonių kūno atsparumą ir, jei jie bus gydomi tik „užkalbėjimu“ — jų mirtingumo nuošimtis bus labai augstas!

Rožė reiškiasi odos paraudimu, bloga savijauta, šalčio krėtimų, galvos skausmais, noru vėmti ir temperatūros pakilimu. Pilnai „pražydusi“ rožė atrodė taip: skaisčiai raudonos spalvos patinimas, ryškiai atsiribojęs nuo anlinkinės odos pa-kiliu kraštu, kurį kartais lengviau pračiuopti negu pamatyti. Toks paraudimas paprastai veido odą plinta į šalis kartais

iš lėto, o kartais greit ir gali išplisti gana plačiai, pvz., po visą veidą. Jei liga pasiekia pūrius audinius, pvz., apie akis, lūpose („lipstikai“, deja, neap saugo...!), tai ištinimas gali būti pasibaisėtinas!

Jei rožė nesikomplicuoja, tai po kelių dienų ji savaime praeina: paraudimas blyksta, patinimas nyksta, oda minkštėja, šiek tiek lupasi ir atgauna normalią išvaizdą. Galima įsivaizduoti ligonio dėkingumą ir „užkalbėtojo“ pasididžiavimą, jei užkalbėjimas įvyko šio savaimingo pasveikimo išvakarė!... Tada sakoma: „Užkalbėjimas rožę kaip ranka atėmė“!

Jei bakterijų (streptokokų) lizdas yra kur nors kūne (nosy, burnoje, tonzilose, kiauuruose dantyse), tai rožė gali kartotis. Tokie atsitikimai paprastai būna organizmo susilpnėjimo momentais, k. a., persišaldžius, „pagirionis sergant“, laike stiprių dvasinių pergyvenimų, persigandus ir tt.

Rožės „žydėjimo“ amžius būna maždaug nuo vienos iki trijų savaitų ir retais atsitikimais palieka pėdsakus — patinimą. Bet jei bakterijos savo pagamintais nuodais pakerta kūno atsparumą, (ypač jei jis ir taip jau yra menkas!), tai ligos sukėlėjas pasisėja kraujyje ir apvaldo svarbius gyvybei organus: plaučius, smegenų plėves, inkstus, širdį. Tokiais atvejais jau jokie „užkalbėjimai“ nepadės!...

Norint ligos eigą sutrumpinti, komplikacijų (o tuo pačiu ir mirties!) išvengti, patariama vartoti puikiausius rezultatus duodančius vaistus: sulfonamidus ir peniciliną“.

MINKSTU PLIENU PJAU-NAMAS DEIMANTAS

Caviron Equipment Co. skelbia naują procesą, kuriuo labai sėkmingai pjaunamos fantastiškiausios pavidalų skylės, medalių negatyvai, barėljė-fai į kiekvieną kietą trapų metalą, grūdytą plieną, stiklą ir pan. Tai atliekama labai įdomiai.

Pasirodo, kad virpinant labai mažą amplitudę gana minkštos medžiagos įrankį ir spaudžiant jį lengvai į triapį medžiagą, pirmasis smelkiasi į šią pastarąją kaip į vašką.

Paslaptis yra šlifavimo mil-teliuose, kurie paduodami kartu su vandeniu arba alyva įrankiui. Įrankis perduoda smūgį miltelių kruopeliai, kuri, būdama kietas, atskelia mikro-ninę dalelytę triapio dirbinio medžiagos. Tuo būdu, prilydžius 25 centų monetą prie Caviron viršgarsinio dažnumo virpinimo mašinos (16000 iki 25000 virpėsių per sek.) stie-

belio ir vartojant boro karbido miltelius 280 grit smulkumo, per kelias sekundes galima „paskandinti“ ją stikle, visai nepakenkiant monetai. Norint atsiekti didesnį išbaigimo tikslumą, tenka naudoti dar smulkesnius miltelius (iki 2200 grit — 2200 langūčių į kvadr. colį tankumo sietu sijojamus miltelius).

Tikslumas yra 0.0003 colio. Tuo būdu apdirbamos turbinų lopetėlės formos iš titaniaus karbido, sutaupant dešimterio pab gamybos laiką. Pav., vago ta ašis (splined shaft) su jai atitinkama stebule pagamina-ma per 26 min., vietoj 30 val., t. y. 69 kart greičiau. Deiman-tą lengva pjauti ir suteikti jam norimą pavidalą, taip pat kaip ir kitus metalus, kurie ligi šiol skaitėsi neapdirbami.

Tenka pripažinti šiuos privalumus: beveik jokių vidinių įtempių, jokių šiluminių įtempių, jokių šiluminių įtrūkimų, jokių degimo žymių pjau-nant, jokių cheminių bei fizinių pakitimų. Svarbiausia — nereikia patyrusių darbininkų, visiškai saugus aptarnavimas.

Vienintelis trūkumas, kad reikiama specialiai gaminti negatyvų įrankį. Bet ilgainiui šio proceso ateitis, be abejo, bus didelė. (TŽ).

ELEKTRONINIS KARDIO GRAFAS

Širdies veikimui pažinti yra vartojamas prietaisas, vadinamas kardiografu. Ligšiol kardiografai buvo elektriniai. Šie nos kolegijos profesorius A. Allen dabar išrado elektroninį kardiografą, kuris širdies veikimą registruoja daug jautriau ir daug tiksliau, negu elektrinis kardiografas.

25.000 HP SPRAUSMINIS VARIKLIS

Westinghouse Electric bendrovė pagamino lėktuvinių sprausminį variklį, kuris išvystė 25.000 HP, prie dabartinių lėktuvų greičio. Variklis yra 25 pėdų ilgio ir 40 colių skersmens. Toks vienas variklis yra du su puse kartų galingesnis, negu visi keturi varikliai, kurie įtaisyti lėktuve „B-29 Superfortress“. Be to, jis sveria tik 3500 svarų, t. y., mažiau negu vienas iš tų keturių variklių. Naujame variklyje panaudotas įrengimas, kuris pašildo išeinančias iš turbinos dujas, prieš joms išsiveržiant į orą. (vp).

PAJIEŠKAU VEDYBŲ

tikslu vyrsenio amžiaus panelę ar našlę, be skirtumo. Kitus svarbumus atsiliepusiai asmeniškai pareikšiu. Prašau rašyti „NL“ redakcijos adresu 7722 George Str., Ville Lasalle, Montreal, L. A. V. vardu.

— O paskui srėbsi su tuo pačiu.

— Kristina pasiėmė kibirą, muilo ir rankšluostį.

— Einu nusiprausti.

— Užsimanė. Liksi nevalgus, — pasivijo motinos balsas.

Baltųjų gluosnių pudurėlis spaudėsi įlomyje. Per ketletą metų jie taip susigavo, jog pirties tik viena stogo pusė besimatė. Vantlapias ir sudėgusias krosnies akmenimis atsidavė, ir tas senas, pažįstamas dvelksmas patraukė su įkai tusio oro srove. Vanduo garavo, kaip sušildytas ant ugnies, nežiūrint, kad jis buvo iš šaltų paversmių, groivio dugnu atsrūvęs iš Patakių ir pakeliui į Gružę pripildęs kastinę sietu-vą pirties gale. Kaklas, rankos augščiau alkūnių ir kojos, perstėjo, kaip nuražuotos kadugiais. Dešinės čiurnis gurgždėjo, lyg išnarintas. Dvi dienas kapstomoji šakelė šokinėjo jos rankose. Ji sėmė vandenį ir prausėsi.

Ir stebėjosi savo kūno baltumu, sutemose ir tarp medžių, kur buvo dar tamsiau. Jis tartum išspinduliavo vidudienio karštį, kaip šviesi akmens atėiža, kai ją supantįs žolynai jau linksta nuo žvarbios rasos. Sunėrė rankas virš galvos, įsirėžė. Į tas sambrėškas netrukus išibraus kitas ir apžabals tuo baltumu. Jam vienam jis tėra skirtas. Ji gražiojosi ir juto suplustantį kraują ir smilkinius — susigėdusi taip drąsios ir užslėptos minties.

Ji nebesisėdo už stalo, kur trankiai šnekėjo siurbdami vyną. Virtuvėje nurijusi kelis kąsnis, skubėjo skelyčion. Tiek darbų dar jos laukė ir gaisauti nebebuvo kada. Sumerkė gėles, pataisė staldengtės takėlį. Grindys net blizgėjo — taip švariai jos išplautos. Pasieniūose ir paluby po skersbalkiais sviro apvytę berželiai. Tegul jų kvaptis pasilikis ir tada, kai jos nebebus. Viskas turi likti su savo vietoje, kad žinotų, jog čia švaistėsi darbi ranka. Bet kada gali įžengti svetimas ir nepasakys, kad ji apsilėidusi ir tinginė. Ji apžvelgė sienų paveikslus — vos bešemuojančias dėmes. Aušros Vartų Marija nušluostė ir perklijo žvakes. Jos nebuvo paliestos nuo tų vakarų, kai čia susirinkdavo merginos ir jų blausingai liepsnių spragėjęs giedodavo. Ištraukusi iš puokšės pačią sunkiausią pinaviją, atėmė ir paveikslą taip, kad žiedas uždengė sukryžiuotas ant krūtinės rankas. Ji nusiųpė. Kietai krūmpliai įsirėmė paširdyje. Šitai — paliks gėlės ir nieks naujų nebesuskins, ir augančių nebeaplaistys. Suvys gležni lapeliai ir čiūžens, kaip šiaudinukės surištos ryšelin.

Nurijusi asarą, persižegnojo irėjo žiūrėdama ir pataisydama. Brolio lova pupsojo augstai priklota, puikaus darbo antklode ir ploniausios drobės įvalkčiais. Supurtė pagal-

MARIUS KATILIŠKIS

Apyaušrė

IV.

Ežiomis ir keliūtomis vilnijo giesmė, tą skaidrų kaip asara rytą. Giedojo prie naujo Bartkaus karavyko — dviem kryžiafonėm švento Benedikto kryžiaus. Ilgiau sustojo prie kapelių, kur pašalui einant atglė Juozapas Dryža, iš anksto paženklinęs sau vietą. Vinkšnos švokštė smėlyne ir toli matėsi į visus Gružiškių laukus ir užkampelius. Nuo kryžiaus — prie kryžiaus. Vienur jau buvo bešivirstą, iš naujo įkasti, ir todėl pasidarę žemi, dirbti ir statyti meistro Polinaro Gapučio, iš Pakarniukų, tėvų atminime. Pasiekė ir tą visų užmirštą, spyžinį kryželį, įtvirtą akmenyje, apkerpėjusį samanom ir apraizgytą gervuogėmis. Apleistų žvyrduobių pakraštį, už ganyklų, žymėjo ten mirusį žmogų, kurio ir vardo niekas nebežinojo.

Tokią tai prisiminimo dieną giedojo visa žemė, kad atitolintų grūmojančius debesis ir suteiktų brandumo jos yscioms. Ir debesy ten tikrai tada kabėjo, drumzlinas, kaip rudens naktis, užgožęs dangų — šiurop prisimindama Kristina. Ji meldė tada vienui vieno, be tų išvardintųjų, kad nupūstų vėjai tamsumus. Juk tai gegužės — Jos pasirinktojo mėnesio vėjai.

Ir juos nupūstė. Paliaminta įtikėjimo valanda. Kristina gyveno tuo karščiu. Plačiai atvėrusi sielos akis, lyg pirštais palietė ir sugniaužusi nešėsi godžiai prispaudusi prie krūtinės tai, kas ją užtarnautai buvo padovanota. Beliko nusileisti tas kelias pakopas.

Saulė jau gulė į skystus požemio garus. Paraudo ji, kaip darbininkės veidas nuo didelės dienos įtamos. Paskutinį mėšlo valkį išvarė piemuo ir tą patį jau daugiau pabūrų ir sąslavų. Vyrai garsiai šnekėjosi kieme, trankėsi durim, barškėjo šakėmis ir drangu kraštus. Rūko trobos kaminas, barėsi Juzė, varinėdamas žasiukus ir užtvara.

— Ačiū Dieviui — ir po mėšlavežio... — kilojo drangu dugninę, išrausdamas pabūrų likučius. — Dabar tai mus perlies vandeniu. Pasisaugok, Kristina!

— Aš jiems su šakele...

— Neatsitursi. Du tokie žvinokai! Pasigaus ir išplukdys molkastėj.

Tvartai skambėjo. Gardai išgriauti, varteliai iškiloti. bus amato Vincei kol atves į tvarką.

KULTŪRINĖ KRONIKA

NUMATOMIEJI KONCERTAI MONTREALYJE

Montrealio šios žiemos sezona dar turi įvykti keli koncertai. Kovo 22 dieną yra projektuojamas operos arijų ir solo dainų koncertas, kurį ruošia KLB Montrealio valdyba. Tame koncerte kviečiami dalyvauti: svečias iš Čikagos sol. Baranauskas ir op. sol. E. Kar delienė. Ryšium su šiuo koncertu E. Kardelienė turėjo atsisakyti tautų koncerto Hamiltone, kuris paskirtas kovo 21 dieną.

Pianisto Andriaus Kuprevičiaus koncertas galės įvykti apie Velykas, greičiausia tuoju po Velykų, nes ligšiol vis dar nepaaiškėja jo koncerto data. Vasario 22 d. A. Kuprevičius Čikagoje turėjo antrą koncertą, kuris praėjo dideliu pasisekimu. Kovo 8 dieną jis turės rečitalį New York'e, 19 dieną Clevelande, 22 d. Toronte, o Montrealy — dar data neapspėsta.

Abu šie koncertai įvyks Plateau salėje.

Balandžio 26 dieną, dienos metu, numatomas E. Kardelienės muzikos studijos mokinių koncertas, kaip ir pernai, Mc Gee salėje.

Yra projektuojama ir daugiau koncertų, bet jie kol kas dar nėra išryškėję.

TORONTO „TRIMITAS“ ŽYMI LIETUVIŠKOS MUZIKOS PAJĖGA.

Didelė Toronto lietuvių kolonija ilgą laiką neturėjo pajėgus lietuviško orkestro.

1952 m. atkiles į Torontą prityręs organizatorius St. Jakubaitis kartu su muz. - instrumentalistu A. Prielgausku, suorganizavo lietuvišką orkestrą, kuris per trumpą laiką susitvarkė ir pasidarė populiarius lietuviškoje kolonijoje.

„Trimitas“ nesiriboja vien šokių muzika, bet savo repertuare turi gana daug gausios lietuviškos muzikos, kaip

„Fausto“, „Carmen“ operų ištraukas ir p. Yra surepetavęs muz. A. Prielgausko gana gražią liet. popurį ir keletą naujų lietuviškų maršų ir naują komp. St. Gailevičiaus liet. popurį.

Orkestras yra surengęs keletą koncertų ir labai gražiai pasirodė 23 lapkr. Lietuvos kariuomenės įsikūrimo ir Klaipėdos krašto atvadavimo paminėjimuose. Metinių progų, 1953 m. gegužės 8 d. U. N. F. salėje rengia didelį muzikos koncertą - balių.

Lietuviškai muzikai ir orkestro veiklai remti yra įsteigę rėmėjų būrelis, kurį sudaro: J. Strazdas, J. Jurksaitis, S. Liaudinskienė, p. Sabaliaus, kai, pp. Ramoškai ir J. Preikšaitis. Geros sėkmės!

J. Jurksaitis.

Red. past.: Tai paskutinis J. Jurksaičio rašinėlis, pasirodęs jau po jo mirties.

LIETUVIAI STUDENTAI JAV

Lietuvių Studentų Sąjunga JAV pradėjo antrus gyvavimo metus. Studentų (įskaitant vad. „undergraduate“ ir „graduate“) narių yra arti 250. Didžiausias skaičius (88), žinoma, yra Chicagoje. Pagal šakas, stud. technikai bei architektai pirmauja. Mažiausia yra teisininkų ir medikų. Apie trečdali visų skaičiaus sudaro moterys. Kai kurie studentų sąjungos nariai priklauso čionykštėms studentų korporacijoms bei profesinių draugijų studentų sekcijoms; keletas, ypač išsiskiriančių savo mokslingumu, yra priimti į vad. „honor societies“ — augšto mokslo lygio studentų draugijas.

Liet. Stud. Sąjungos rinkimai buvo vykdomi korespondenciniu būdu, renkant 7 narius — centro valdybą, 3 į garbės teismą ir 3 narius į revizi-

SPAUDOS MĖNESIO PROGA

Neseniai suėjo treji metai, kai „Aidai“, persikėlę iš Europos, periodiškai lanko įvairiuose kontinentuose išsisklaidžiusius lietuvius. Tai kukli, bet reikšminga sukaris. Reikšminga ne tik kad eilė grožinės literatūros ir plastinio meno kūrinių jų puslapiuose rado vietos ir puikų įforminimą, bet ir kad, šalia rimtų mokslinių straipsnių ir studijų, šalia tinkamoje augštumoje nagrinėjamų kultūrinių ir visuomeninių aktualijų, — „Aidai“ tapo viena nintele sala, kur nuolat kaudamasi už mūsų kultūrininką, jo likimą ir reikšmę jo tremties gyvenimui. Ypač ši kova gerbtina dabar, kada kultūrininkų pamiršimas virto visiškai normaliu, nediskutuotinu reiški-

jos komisija. Balsavo apie 60 proc. visų narių. Pirmininku, valdybai pasiskirsčius pareigomis, yra Vytautas Kavolis, gavęs daugiausiai balsų.

Sąjunga numatiusi leisti kas mėnesis savo informacinį biuletinį, apimant ryšių palaikymo, tarptautinio atstovavimo, šalpos (Stud. Šalpos Fondas) sritis. Sąjungos sekretorius yra R. Mieželis, 4618 So. Paulina, Chicago, III.

„Aidai“ ir yra vienos privacios iniciatyvos vaisius, kuriame kultūringas apipavidalinimas, pavyzdinga spauda, gera, taisyklinga lietuvių kalba, ir stiprus (gal) tik truputį per daug akademiškas) turinys, teikia rimtą ir išbaigtą vaizdą. Pagaliau, jų įsteigta literatūrinė premija, kuri šiemet bus skiriama už mokslinį veikalą, yra šviesus mostas, pro kurį negalima praeiti nepastebėjus. Tai iš viso, rodos, pirmoji premija skiriama lietuvių mokslininkams už jų veikalus.

Ir vis dėlto, nežiūrint tų visų privalumų „Aidai“, kaip ir dauguma lietuviškų laikraščių, turi toki apgalvotinai mažą skaitytojų skaičių, kad kartais norisi paklausti, kur tie tūkstantiniai Lietuvos ir Vokietijos augstose mokyklose studijavusių studentų, mokytojų, valdininkų? Nesinori tikėti, kad

AR ŽINOTE KĄ RAŠO

„KELEIVIS“

AR ŽINOTE, kodėl vieni jį giria, kiti keikia, bet visi mėgsta jį skaityti?

„KELEIVIS“ žmonės mėgsta dėl to, kad jis niekam nepataikauja ir nesibijo teisybės skelbti. Žmonių mulkinotojus ir apgavikus įsiai lupą be pasigailėjimo. Be to, jame rasi visokių patarimų, gražių eilių, įdomių paveikslų ir žinių iš viso pasaulio. Didelio formato, 8 puslapių, graži, lengva kalba. Kaina Kanadoje \$ 3,50 metams. Pusmečiui \$ 1,75. Parašykite ir paprašykite vieno egzemplioriaus pasižiūrėti. Gausit nemokamai.

KELEIVIS

636 BROADWAY, So. BOSTON 17, Mass., U. S. A.

„LIETUVIŲ DIENOS“

Mėnesinis iliustruotas lietuvių ir anglų kalbomis žurnalas užsisakytinas visiems.

Kiekviename numeryje telpa virš 40 puošnių ir aktualių nuotraukų iš lietuvių gyvenimo ir veiklos pasaulyje. Parašai po visomis nuotraukomis duodami abiem kalbom. Kiekviename numeryje skaitytojas ras įdomių ir aktualių straipsnių ir beletristikos.

„Lietuvių Dienos“ prieinamos ir čia gimusiems bei kitiems, nes jos turi anglų kalbą skyrių.

Pasiuntus savo adresą, vienas numeris siunčiamas susipažinimui nemokamai. Metinė prenumerata 4,00 dol. Rašyti: „Lietuvių Dienos“, 9204 S. Broadway, Los Angeles 3, Calif.

PASAULIO LIETUVIŲ KARIŲ MĖNESINIS ŽURNALAS KARYS

didelio formato, gražiai iliustruotas, daug įdomios medžiagos

Redag. ir leidžia: D. Penikas, B. Aušrotas ir S. Urbonas.

Prenumerata: metams 4 dol., atskiro n-rio kaina 45 ct.

680 Brushwick Ave, Brooklyn 21, N. Y., U. S. A.

NAUJI NOS

Pirmas ir didžiausias lietuvių dienraštis Amerikoje

NAUJIENOS visuose Amerikos miestuose ir užsienyje turi savo korespondentus ir nepaprastų gabumų rašytojus, žurnalistus.

NAUJIENOS duoda vėliausias, tikriausias ir geriausias pasaulines, nacionalines bei vietos žinias, straipsnius ir paveikslus.

NAUJIENOS talpina išvietintųjų lietuvių šeimų, giminių bei pažįstamųjų pažieškojimus ir jų atsisaukimus į savo tautiečius.

NAUJIENOS nemokamai spausdina lietuvių draugijų, klubų ir organizacijų pranešimus, atsisaukimus ir korespondencijas.

UŽSIRAŠYKITE NAUJIENAS ŠIANDIEN PAT.

Prenumerata: Amerikoje ir Kanadoje \$ 9,00, pusei metų \$ 5,00; Chicagoje \$ 10,00, pusei metų \$ 5,50; užsienyje \$ 11,00, pusei metų \$ 5,50.

Naujienos, 1739 So. Halsted Str., Chicago 8, Ill., U. S. A.

vius, perbraukė platų ir standų keturnytį rankšluostį. Ji dar galėjo įžiūrėti raides, supintas, kaip erkėtrožės šakelės. Ir vis jos verpta, austa, siuvinėta.

Kas bebūtų, Dieve brangus, reikia išlikti tvirtai ir ne-svyruojančiai. Kam besigailinti paskutinę valandą, kai viskas jau paruošta ir nebeatmainoma.

Brėkšma tirštai gulė į kiemą — daugiau jau nebegalėjo sutęmti. Svirplių pilni krūmai ir žolė, ir karkavaliai bronzę, kietais sparnais subrandindami lapus. Šalti šalavijų laiskai lietė įrudusias blauzdas. Jurginių kerai jau pūsės stuomėms. Paskutinį kartą ji spaudė basas pėdas smėliu nubirstylose takeliuose. Vytelėmis išpintos lovos ir perstapų nusivijusios gonkos, buvo juodos tarp tų šviesių takų.

Kažinkas pašaukė. Pritūpė ir įrėmė alkūnės į kelius. Balsas ūkiėjo. Gal motina jos įsiekėjo? Jau vėlu, vėlu... Buvo lygiai toks vakaras... Tai širdis daužosi ir girdisi jos smūgiai. Jo noris nustumti giliau — širdį, kaip išdavię. Tada, kai grįžo Elyzas — lygiai toks vakaras buvo. Jis turėjo pasiauginęs plaukus, kai kiti tuo tarpu pareidavo nuskušti, kaip užkulai. Jis gi dirbtuvėse dirbo ir be to turėjo laipsnį. Va jėgus, ko jis tada nepriplaukė! Ir nelabasis ji taip išmokė kabinėtis?... Kai prisistatė ir nebeatitraukė nuo tada.

„— Kriste, tu buvai tik pusmergė. Geras ūkininkas nebūt samdęs bandos ganyti, kai palikau išeidamas kariuomenėn. Uch, kokia tu merga! Tegul mane biesai raito...“

Jis grūdosi vidun dar tą patį vakarą. Paskui išvadino kvaish ir nulingavo pakluonėmis. O tada dar tėtuis tebe-gyveno, ir ji ką tik baigė dvižiemę mokyklą Valakuose. Elyzas pasistatė kalvę sodžiaus vidury ir daužėsi kūju, kaip padūkęs. Buvo smagu, kad jis pasiliko jų krašte. Jis taip nušnekėjo — Kristina niekad negalėjo užmiršti jo nuste-busių akių pirmą kartą susitikus. Ir kaip ji išbėgusi iš klėties klausėsi jo švilpnės. Sodžiuj tebeėjo šokiai ir ūkavo jau-nuomenė. Ten ir nutraukė įdūkęs bernas. O ji, tikrai kvaish, nerėjo jam suokti, kad sugrįžtų... Sijonėlį užtraukusi ant kelių, iškiurkusi ant slenkščio visą naktelę.

Ji girdejo veriamas duris. Vincė kažinką aiškino. Rau donos rūkančių ugnelės nužybėjo prie daržinės.

— Kur mudu jauni nujoooooosim!...

— Į daržinę, ant šieno, — paaiškino antras.

— Pašėles daiktas, kai šitaip... Du buteliai ant trijų

— nė gėręs, nė... Tik rytą burnoj kaip... Ech!

Kristina griebėsi rinkti kas būtiniausia. Tam ji pasi-

ruošė tuoj po to, kai sužinojo šios nakties planą. Ryšulio kampus keliais prispausdama suveržė. Klėties kamaraiteje buvo kita dalis jos mantos. Persivilkė naują suknelę. Pasi-dėjo apsiaustą ir skarą po ranka. Ir tada ji pajuto, kad ko-jos ir rankos pakirstos.

Dieve, Dieve, — šnabždėjo be garso, neįveikdama nuslo-pinti baisaus širdies kalimo. Ji daužėsi, kaip kleketa, sau-sais, metaliniais, išdžiūvusio medžio dūžiais. Akys dilo ne aiškus langelio ketvirtainis. Kiekvieną minutę ji galėjo užstoti didelis šešėlis.

Čia ji leido ilgesingas naktis. Kiek ji turėjo iškęsti ir prisiklausyti, kai pačiose glūdimose sušlamėdavo atsargūs žingsniai. Drebedavo, kaip karštinėje, pirštų galais stypčio-dama prie durų. Prisiglausdavo prie jų, visa savimi pajusda-ma naršų alsavimą ir prašymais, skiriamą lentų. Dury juos skyrė. Ne, ne. Modinis sklęstis dar giliau užsispausdavo. Krisdavo atgal lovon, pravirom akim, išmestom galvugalin rankom.

Ji suspaudė krūtis — rodėsi jos išsiverš, suplėšys rū-bą, kaip kevalo žvynelius didžiuliai kaštano pumpurai. Ji nebetilpo apdaro ankštume, ją visą kuteno, dykčiojo, lyg prisivėlė medžio akuotų. Ir stebėjosi, kaip ten, prie pirties. Apraibis akys tuo baltumu... Bet svetur... Čia, kamarėlė je, paliks jos lova, kryželis ant lango, jos dvasia, atodūsiai. Svajonių, skundų ir lūkesčių prisigėrusios sienos. Tai gai-žus lūkestys jau išauktas ir bus nuneštas kitur...

Netrukus ji buvo už tvartų, kur kelios žvaigždės tir-po molkastės lygmėje, tarp maurų ir vandeninių mėtų. Pakraščiuose lingavo ajerai, kai per juos šoko varlės ir ant jų sujudinto vandens sūposi žveigždės. Pagružės lanka šiek tiek bolavo. Vėlyvas bernas daužė kuolus, perkilodamas ark lius. Vakary dangus pažaliavo, tik žara, perpus apiblukusi, pasitraukė žiemų pusėn.

Savo ryšulius sumetė į rugius. Kai jis atsirado — pamo-juos ranka ir nuskubė stotin, iš kur juos išvėž traukinys. Kaip altorius kodylais, garavo birželio naktis. Levend-ros, putiniai ir erkėtrožės. Ir toksai smulkiais lapeliais vi-jokšlis, vadinamas — mieliausiu, sukvimpas tik naktimis, sal džia, kaip cinamonais. Šiltose nakties rankose dūsavo žė-mė. O betgi ji laukė, kad sugrūmos perkūnija ir žaibai nu-plieks ją. Kaip vagilė ir nenaudėlė sugaus ją žmonės.

Šunys budėjo. Vieną jų buvo parsinešusi mažytį iš kaimynų ir užgirdžiusi pienu. Ji glostė šunies kudlas.

— Tu pasilieki saugoti namų. Geras šunytis, geras...

kultūros žurnalo skaitymas ir jo rėmimas mūsų visuomenėje tebuvo mados ar „gero tono“ apraiška. Žinoma, ne! Bet kuo tada pateisinti reiškinį, kad ke-lijų tūkstančių lietuvių koloni-joje tėra vos pora dešimtų vie-nintelio kultūros žurnalo skaitytojų? Nemanau, kad atsirastų tvirtinančių, jo bereikalin-gumą: — nekartą akivaizdžiai buvome įtikinti, ką reiškia tau-tai laisvas spausdintas žodis, kokia brangia kaina turėdavom apmokėti metus, kurių pusla-pius buvo užtrnyusios sveti-mos rankos.

Žinoma, „Aidų“ atveju ne-vienas tuojau iškels pasaulėžiū-rinį klausimą ir iš jo išplaukiančius priekaištus, į kuriuos čia pat galima būtų atsakyti, jog šio žurnalo puslapiuose randa-me įvairiausių išitikinimų kul-tūrinių ir priminti: — da-bar, kaip niekada, reikia svie-kinti ir paremti kiekvieną nuo širdžių ir rimtą pastangą, (iš kur ji bebūtų, kairės ar dešinės), susirūpinusią gyvybi-niais mūsų tautos ir kultūros klausimais.

B. Aukštaitis.

„DAR DAUG VIETOS KITIEMS“

Iš Ministro Pirm. Louis

St. Laurent kalbos —

„Turime tik 14 mil. kanadie-čių sulig 1951 metų surašinė-jimu. bet 1901 metų surašinė-jimu, kad tada buvo tik 5¼ mil. Turime daug vietos kitiems ir tuo pačiu augimo greičiu 2001 metų surašinė-jime turėtų būti jau 35 arba net 40 mil. Turime užtektinai vie-tos tam skaičiui ir dar daugiau; turtų taipogi turime tam skai-čiui ir dar daugiau turtų lau-kia pasinaudojimo ir išvysty-mo. Ir dabartinis skaičius — ir aš manau tai bus teisybė tai-pogi to didėjančio skaičiaus — pasilieka prisirišę prie savo pro-tėvių tradicijų, tautosakos ir kultūros.

„Bet šis prisirišimas prie pra-eities nevaržo Kanados būti na 3,— dol.

„LIETUVIŲ TAUTOS KE-

LIO“ II DALĮ,

parašytą prof. M. Biržiškos, galima įsigyti mūsų laikraščio redakcijoje (7722 George St., Ville Lasalle, Montreal) arba pas leidėją: „Lietuvių Die-nos“, 9204 S. Broadway, Los Angeles 3, Calif. Knygos kai-na 3,— dol.

SUSIVIENIJIMAS LIETUVIŲ AMERIKOJE

LITHUANIAN ALLIANCE OF AMERIJA
DIDŽIAUSIA IR TURTINGIAUSIA LIETUVIŲ
FRATERNALE ORGANIZACIJA
Įkurta 1886 metais

TURTAS VIRŠIJA \$ 2.430.359,00

Kuopos įvairiuose Jungt. Valstybių ir aKnados Mies-tuose. Gyvybės apdrauda nariams nuo \$ 100,00 iki \$ 5.000,00. Nariais priimami abiejų lyčių lietuviai nuo gimimo dienos iki 60 metų

Nariai gauna savaitraštį „Tėvynę“ nemokamai. Iš Susivienijimo Labdarybės Fondų šelpiami nelaimių ištikti nariai ir remiami lietuvių kultūriniai reikalai. Visi kviečiami tapti šios broliškos organizacijos nariais. Smulkesnių paaiškinimų klauskite vietinėje SLA kuopoje, ar rašykite į centrinę raštinę tokiu adresu:

LITHUANIAN ALLIANCE OF AMERICA.
307 West 30th Street New York 1, N. Y.

AR SKAITAI „DIRVA?“

AR VAIKAI SKAITO „TĖVIŠKĖLĘ“?

„DIRVA“ išeina kas savaitę, visuose pasaulio kraš-tuose turi savo korespondentus, greit ir teisingai informuoja REDAGUOJA BALYS GAIDŽIŪNAS.

Su „Dirva“, kas mėnesį, išeina gausiai iliustruotas, 16 psl. vaikų laikraštis „Tėviškėlė“. Vaikai ir tėvai tvirtina, kad dabartinės sąlygos tai geriausiai vaikų laikraštis.

REDAGUOJA VLADAS VIJEIKIS.

Abu laikraščiai metams kaštuoja. JAV \$ 5,—;

Kanadoj \$ 5,50; kituose kraštuose \$ 6,50.

Rašykite: 6820 Superior Ave, Cleveland 3, Ohio, USA.

Saukog, budėk, gink nuo nedorų. Aš išeinu... Kaip aš be-galiu gyventi, taip motinos nekenčiama? Aš nenoriu pasi-likti be Elyzo, o mama pagatava jį sudraskyti. Įmanytu — šaukste vandens paskandintų. Nori mane išgrūsti už Stoč-kaus. Ir išgrūti, tikrai. Jis mat turtingas ūkininkas. Pažįsti tu tą išversakį. Nekenti ir tu jo. Supranti, jog jis man bjau rus. Iltis suleistum kaip mat jam į šlaunį, kai jis čia atsi-beldžia. Kad tik grandinę nudaužtum.

Bet dabar jau bus gerai. Elyzas gavo tarnystę Šiauliuo-se, dideliame mieste, kur traukiniai suvažiuoja iš visų pasau-lio pusių. Ten matai yra tokios dirbtuvės, vadinamos — depo. Tai jis mane išsiveža...

O, kad tu žinotum, kaip man graudu, paliekant namus! Taip paslapčiom išbėgti... Krūtine, kaip katės nagais dras-ko. Jau gal daugiau ir nebeįkelsiu kojos per trobos slenkstį? Suvyisiu gal, kaip dienmedis tolimam krašte ir tarp svetimųjų? Bet mamai aš negaliu niekaip gyvai įtikti. Engia mane. Aš — pasileidusi — sako. Aš tik Elyzą myliu ir nieko čia ne-galiu padaryti. Tu gerai žinai, kad niekas į mano kamara-nėra durų praveręs. Tai kodėl motina šitaip? Jau trys me-tai kai aš tokia. Einu ir bėgu, užsimušdama — nuo ryto, lig tamosos. Verpiu ir audžiau, o jos širdis man — kaip kaulas.

Gaila man bus tavęs. Ir visko aš ilgėsiuos ir neatsil-gėsiu. Nieko aš vargšė jau nebežinau. Turiu eiti už to, kurs ne pinigų, ne turto nori. Nors širdis ir plyštų. Juk supranti?...

Šuva unkštė iškėlęs snukį ir plakė uodega žolę. Ji svy-rinėjo, ramstėsi ir mintys buvo, kaip sergancio klejonės. Ji gi nieko nenuskriaus ir neapvog. Surišti tik jos skalbiniai, jos drapanėlės. Ar nesakė Elyzas: — „Aš nagingas meist-ras. Ką griebsiu — tu padarau. Ir tu būsi ponis. Gyvensi sau mieste pasirėdžiusi. Skaniai, poniškai valgysi ir nebrai-dysi srutyno“. Dėl to kioniškumo, tai jo nereikia. Kad tik žmogus galėtų taip...

Naktis lašėjo nuo lapų, nuo žvaigždžių. Iš paties augš-to dangaus sruvo tvankumas nakties. Naktis, apvožusi žė-mę, kaip paukštė gūžtą. Girgždėlė žviginio ritmingais tar-pais. Vieškeliu nuklėgėjo ratai. Ji pasitraukė po vyšnių ša-kom. Šuva sukluso ir įsitempė.

— Tylėk! Sa...

Augštas juodulys staiga iškilo priešais, lyg jis būtų pil-vu šliaužęs iki tol.

Daugiau bus.

Parduodu TABAKO ŪKIUS

ATEINANT PAVASARIUI, PRIEŠ PRADEDANT TABAKO SODINIMĄ, VĖL EINA ŪKIŲ PARDAVIMAS. RAŠYDAMI PAŽYMĖKIT, KIEK TURIT ĮMOKĖJIMUI.

CHARLES POCIUS

REAL ESTATE BROKER

Tillsonburg, Ont.

Tel. 829 J.

Veda sktn. inž. J. Bulota

VASARIO 16 PAS BOSTONO SKAUTUS

Vasario 14 d. „Baltijos“ Skautų ir Bostono Skautų vietininkijos Sv. Petro parapijos salėje iškilmingoje sueigoje atšventė Lietuvos nepriklausomybės paskelbimo 35-metį. Šį kartą gausų jaunųjų skautų-čių būrį skaitlingai papildė jų tėvai ir bičiuliai. Keturi D.L.K. Kęstučio draugovės kandidatai davė skauto įžodį. Skautų Vietininkijai buvo įteiktas garbės kaspinas prie vėliavos, kurį 1952 m. kęstutėnai laimėjo dalyvaudami vietos amerikiečių skautų 4 punktų programoje. Po oficialiosios dalies, kuri buvo užbaigta Tautos Himnu ir Marijos giesme, sekė nuotaikingas laužas. Buvo parodyti ekrane Lietuvos ir Bostono skautų pernykštės stovyklos bei iškylos į Plymūtą vaizdai. Lietuvos Garbės Konsulas Bostone — adv. A. Šalna, sveikindamas skautišką jį jaunimą, papasakojo savo prisiminimus iš lankymosi Lietuvoje, kur jam teko susitikti su entuziastingais skautais. Kartu jis pranešė, kad Massachusetts gubernatorius Chr. Herter šių metų vasario 16 d. proga yra išleidęs specialę proklamaciją.

VEIKLI TAUTINIŲ ŠOKIŲ GRUPĖ

Toronto jūrų skautų tautinių šokių grupė kukliai paminėjo savo veiklos metines. Per vienerius metus ši grupė turėjo 13 pasirodymų, kurių 6 buvo skirti kanadiečių visuomenei. Ši grupė vasario 14 d. šoko 24 tautų koncerte Torontose, Massey Hall. Grupę sekmingai vadovauja tautinių šokių instruktorė p. Ličkunaitė-Šadeikienė. Repetuojaama Toronto Lietuvių Namuose.

KAIP REIKIA REMTI SPAUDĄ

„Nė vieno lietuviško hamiltoniečio be lietuviško laikraščio!“ Tokiu būdu buvo vedamas spaudos platinimo vėjus Hamiltone, Ont., Kanadoje. Platinę pirmąsias Kanadoje eina lietuviški laikraščiai —

WINNIPEG

VASARIO 16 WINNIPEGE

Lietuvos Nepriklausomybės 35 metų sukakties minėjimas Winnipege buvo surengtas sekmadienį, vasario 22 d. pavarakary Lietuvių klubo salėje. Minėjimas šiemet buvo grynai šeimyninis, savųjų tarpe, be jokio „įžymenybių“, užtat, rodos, dar nei viena metų neteko girdėti tokio darnaus pasitenkinimo, kaip šiemet. Žmonių apsilankė džiugiai daug. Šiaip didelė klubo salė buvo pilnutėlė ir, kas maloniausia, jauni mas bene tik viršijo senesniojo sūsi! Ir ne vien tik jaunosios „artistės“, bet apie geras tuzinas jaunų mergyčių pačioje salėje, lyg gėlytės darželyje, akį džiugino graškiais, margais tautiniais rūbais. Deja, truko keleto gerai pažįstamų veidų, vienų iš senųjų ateivių, kitų iš naujausiųjų, bet tokių „paklydusių avelių“ šiemet tikrai buvo nedaug.

Programėlė buvo atlikta grynai naminėmis jėgomis, kukliai, bet visai patenkinamai. PLB Winnipego skyrė pirmininkas, agr. Malinauskas, pasakė trumpą prakalbą, šmaižinė perskaitė neilgą novelę apie savąją žemę, latvių grupės atstovas angliškai pasakė sveikinimą, o estų grupė atsuntė telegramą.

„Nepriklausoma Lietuva“, „Tėviškės Žiburiai“ ir „Skautų Aidas“. Vajaus proga vasario 7 d. Hamiltone buvo spaudos balius, kurių pelnas lygiomis paskirtas visiems trims laikraščiams.

Tai yra gražus ir skatinantis pavyzdys kitoms lietuvių kolonijoms. Tik bendromis visų lietuvių pastangomis išsilaikysime savąją spaudą, ją stiprinsime ir tobulinsime.

CHIKAGOS SKAUTŲ VAKARAS

Chicagos skautų „Lituanicos“ ir skautų „Aušros Vartų“ tūntai balandžio 18 d. 7 v. rengia ir Lietuvių Auditorioje tradicinį skautišką vakarą.

SKAUTYBEI UGDYTI FONDAS

Skautybei ugdyti fondo komitetas Chicagoje išleido lietuviškais motyvais papuosta laiškas popierių ir vokų. 25 egz. komplektas kaštuoja 1,25 dol. Gaunama adresu: sktn. Z. Juškevičienė, 5108 W. 21 st., Str., Cicero 50, Ill. U. S. A. Skautai-tės ir bičiuliai kviečiami įsigyti šiuos laiškus ir tuo pačiu paremti minimą fondą. Fondo lėšos bus panaudotos atsistatydinčios Lietuvos skautybei atkurti.

SKAUCIŲ SĄSKRYDIS CHICAGOJE

Chicagos liet. skautų vadovės projektuoja artimiausiu laiku sušaukti Chicagoje JAV raiono vyriausųjų skautų sąskrydį. Jis be abejo įneš daug gyvumo skautų veikloje šiame krašte.

MODERNISKAS KNYGNEŠYS

Chicagiškis skautų bičiulis p. Pranas Gudas nuolat siuntinėja gausias lietuviškos spaudos siuntas „Aušros“ tūnto skautams Diepholze, Vokietijoje. Skautai tomis siuntomis dalinasi su visais Vasario 16 gimnazijos mokiniais. Mielajam geradariui lietuviškasis jaunimas reiškia nuoširdžią padėką.

WINNIPEG

Antrąją programos dalį pradėjo grupelė lietuvių mokyklos mokinių tautiniais šokiais. Baisiai gaila, kad jų pavardžių neturiu progos suminėti, nes kai ne „žurnalistas“ ir nevaikš čioji su pieštuku už ausies, tai vėliau į vardus sugaudyti yra sunku. Deklamuotojų tarpe pažinau Donutę Januškaitę, kuri net pianu paskambino, o „ant biso“ net kartu su mokytoja kažkokį etiudėlį atliko, p. Čingaitę, jaunąjį Bujoką ir akordeonu pagriežusį Malinauską. Bet už visus daugiau plojimų sukėlė kokių 6 metų amžiaus „pipiriukas“, mažytė mergaitė, atlikusi savo deklamaciją su tikros artistės grakštumu!

Programą baigė Kostas Strikaitis stipriu baritonu sudainuodamas „Ko gi trokšti, nesotį dviasia?“ Maironio, muziką pritaikę winniegetis muz. Pranas Šopaga, „Grįžk į Soren to“, ir arija iš Traviatos „Užmiršai tėvų kapus“, pats p. Šopaga paskambino labai puikių savo kūrybos dalyką ir p. Januškaitę su Valentinu Sima navičiu duetu sudainavo „Labanakt“ ir „Norėčiau“, Šopagos muzika.

Iš minėjimo, kurs praėjo su rimtu susikaupimu, žuvusiųjų

391 ST. CATHARINE ST. W. MONTREAL.

CAPITOL FURNITURE CO.,

Penki aukštai baldų PHILIPS ir kt. firmų radijo aparatų ir elektrinių reikmenų. Visi kiti Jūsų namų reikmenys. Mūsų prekybos vedėjas, lietuvis, J. RUSSELL yra krautuvėje kasdien Jūsų maloniam patarnavimui. TEL.: LA 8621.

Duodame ir kreditan

PARAMOUNT JEWELLERS

363 ST. CATHERINE St. W. netoli Bleury HA 0888

78 SAVAITĖS IŠSIMOKĖJIMUI be nuošimčių

Plačiai išgarsinti laikrodžiai
■ CYMA ■ LONGINES
■ BULOVA ■ OMEGA

Šviesiai melsvi deimantai
Mokame augščiausias kainas
už seną aukšą ir deimantus.

EKSPERTŲ GARANTUOTAS LAIKRODŽIŲ TAISYMAS

PIRMOJI GYVYBĖS APDRAUDIMO KOMPANIJA

Amerikoje, kuri yra viena iš stipriausių piniginių institucijų pasaulyje, lengviausiomis sąlygomis draudžia: GYVYBĘ, SUSIRGIMĄ, NELAIMINGUS ATSTIKIMUS. Apsidraudimas yra tikriausias pajamų šaltinis nelaimėje ir geriausias pinigų taupymo būdas.

Visas informacijas nemokamai teikia ir draudžia APOLINARAS SAKEVICIUS. Telefonas įstaigos EM. 4-8154, namų LL 8929.

The Mutual Life Insurance Company

of New York
50 King St. W., Toronto, Ontario

Maloniai pranešame!

NAUJŲ „FORD“ AUTO MOBILIŲ ir SUNKVEŽIMIŲ PIRKIMO REIKALAIŠ KREIPKITES Į MŪSŲ ATSTOVĄ V. PESECKĄ

INFORMACIJA:

vakarais 18 — 21 val. šeštadieniais 10—13 val. DIDELIS PASIRINKIMAS VARTOTŲ AUTOMOBILIŲ IR SUNKVEŽIMIŲ, BE TO GREITAI IR SAŽINGAI ATLIEKAME VISŲ AUTOMOBILIŲ ĮVAIRŲ REMONTĄ.

FORD-MONARCH ATSTOVYBĖ

CHURCH MOTORS LTD

1638 BLOOR Street West, Toronto. Tel. OL 2371

BELLAZZI — LAMY, INC

TR 5151 7679 George St., Ville Lasalle.
Įvairi medžio statybinė medžiaga. Duryš, langų rėmai.
Insuliacija, Ten - Test, Masonite, statybinis popieris.

GENERALINIS STATYBOS KONTRAKTORIUS

D. E. BELANGER & SONS

15 METŲ JŪSŲ TARNYBOJE

GARANTUOTAS DARBAS.

259 — 3 Ave., Ville Lasalle. TR 4588.

DANUTĖ STRAZDAITĖ

321 Oakwood Ave., Toronto, 10.

GORDON'S BEAUTY SALON

Daro pusmetines ir įvairias vienkartinės šukuosenas, dažo ir kerpa plaukus. Kiekvienu metu (išskyrus sekmadienius) galima susisiekti telefonu: OR 8081.

BOURBONNAIS REFRIGERATION SERVICE

273 — 1 Ave., Ville Lasalle.

Tel. TR 8351.

Šaldytuvų ir įvairių elektrinių motorų taisymas.

DEMESIO! Statau naujas alyvines ir kitokias krosnis, taip pat remontuoju senas. Pravedu gaso linijas, prijungiu plytas, statau radiatorius, vandens apšildymo krosneles ir atlieku kitokius panašius darbus.

Pranešu klientams savo naują adresą: 7 HAVELOCK, Toronto, telef. LL 4576 ANT. JUOZAPAITIS

bei kankinamųjų dėl Tėvynės nujautimu, kad ateis metai ir laisvės pagerbimu atsisotuos, tie, tikrai, nebetoli, kada Tėvy ir pabaigoje Tautos Himnų, nės Dieną minėsime su nauju svečiai skirstėsi su pakilesniu džiaugsmu. Svečias.

Dr. A. Pacevičius

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

Yarmey Clinic 314 Bathurst St., Toronto

Telef. kabinetas EM. 6-2696. Namų OL 4778
Rentgenas. Physioterapija. Laboratoriniai tyrimai.
Priima ligonius ir gimdyves: kasdien 11—12 val., 2—4 v.
ir 7—9 val., šeštadieniais nuo 11—3 val.

MŪSŲ SPORTAS

PASAULIO LENGVOJI ATLETIKA 1952 M.

Kiekvienį metų, pasaulio lengvojoje atletikoje (vad. dar „sportų karaliene“) atneša vis naujus talentus ir geresnes pasekmes, kurios kai kurių specialistų nuomone, vieną dieną pasieks savo ribą. Tačiau tos ribos jau laukiama bent 20 metų, o atskirų varžybų rezultatai dažnai gerinami ne tik mėnesiais, bet ir dienomis. Atrodo, kad žmogus ir čia neranda sau ribos ir pasitenkinimo, verždamasis vis pirmyn, siekdamas dėka savo raumenų, technikos ir ištvermės — naujų pasaulio rekordų.

Ką atnešė pasaulio lengvojo atletikai 1952 m.? Iš karto tenka atsakyti trumpai — daug! Pasaulis atkuto po II-ojo pasaulinio karo. Visai teisingai Šveicarijos Futbolo Sąjungos pirmininkas pareiškė, kad dabar pasaulyje užviešpatavo sportas, o ne karas. Be to, Olimpiniai žaidimai Helsinkyje, kurių pasirošimui kai kurios valstybės skyrė metus, (Sov. Sąjunga jau pradėjo pasirošimus 1956 m. Olimpiadei!) privedė prie to, kad 1952 m. buvo pasiekti net 5 pasaulio rekordai, neskaitant daugelio krašto rekordų.

Perėjus prie techninių pasekmių, be abejo, tenka išskirti amerikiečius, kurie ir toliau pirmąją pasaulio lengvojoje atletikoje. Daugelis tikėjo iš rusų, (Olimpiadeje) kažin kokių stebuklų, tačiau kaip ir futbolą, „sportų karalienės“ varžybose jie dar neprikygsta (išskyrus moteris) USA pasauliui.

Geriausios 1952 m. pasaulio pasekmės:
100 m: 1) Remigino 10,2 sek., 2) Stanfield 10,3 sek. (abu US), 3) Sanadze 10,3 sek. (Sov. Sąj.) Ir toliau dar seka 9 bėgikai, kurių pasekmės yra 10,4 sek.
200 b: 1) Stanfield 20,6 sek., 2) Baker 20,8 sek., 3) Gathers 20,8 (visi USA).
400 m: 1) Rhoden 45,9 sek., 2) Mc Kenley 45,9 sek., 3) Wint 46,3 sek. (visi Jamaika). Šioje konkurencijoje vienintelis europiečių varžovas yra vokietis Haas (46,4 sek.), kuris atrodė, seka Harbigo pėdomis.
800 m: 1) Whitfield 1:48,0 (USA), 2) Boysen 1:48,2 (Norv.), 3) Jungwirth 1:48,7 (Čekosl.).
1500 m: 1) Lueg 3:43,0 (Vok.), 2) Barthel 3:44,2 (Lux.), 3) Dohrow 3:44,8 (Vokiet.). Vokietio pasekmė prilygsta pasaulio rekordui.
5000 m: Zatopek 14:06,4 (Čekosl.), 2) Schade 14:06,6 (Vok.), 3) Mimoun 14:07,4 (Pran.).
10000 m: 1) Zatopek 29:17,0, 2) Nystrom 29:23,6 (Šved.), 3) Schade 29:24,8 (Vok.).

Čekijos armijos majoras E. Zatopek, dėka savo laimėtų 3-ju aukso medalių Helsinkyje, išrinktas geriausiu 1952 m. pasaulio sportininku. Be abejo, ši neaugsto ūgio čėka, tektų pavadinti fenomenu arba žmogumi su „geležiniais plaučiais“. Ką reiškia laimėti aukso medalius tokiose varžybose, kaip 5000, 10000 m ir 42 km (marštono), gali pasakyti tik tas sportininkas, kuris yra pats „ra gaves“ šių nuotolių bėgimą.
110 m su kliūtim: 1) Dillford 13,7, 2) Davis 13,7, 3) Mathias 13,8 (visi USA).
400 m su kliūtim: 1) Moore 50,7 (USA), 2) Litujev (Sov. Sąj.) 51,2 sek., 3) Yoder 51,3 (USA).
3000 m kliūtim: 1) Asch enfelder 8:54,4 (USA), 2) Ka

TRUMPOS ŽINIOS.

— 1952 m. Europos geriausioms futbol rungtynėms yra nustatytos: 1) Didž Britanija, 2) Vengrija, 3) Vokietija. — Vokietijos stalo teniso pirnybes laimėjo: vyrų vienetė Frenendorfer, vyrų dvejetė — Vosseben ir Harmanas, moterų vienetė Capellmann.

— Tarpvalstybinės ledo rutulio rungtynės Čekoslovakijoje — Švedija, baigėsi čėkų laimėjimu pasekme 5:1.

— Europos greitojo čiuožio mi pirmybes laimėjo Breckman (Oland.), surinkęs 199,650 taškų, prieš savo tautietį Van der Voort ir norvegą Martinsen.

— 3 šeimos sudaro vieną klubą! Ir toks klubas egzistuoja Ispanijos provincijos miestelyje, pasivadinęs Fraternai.

Tik pasižiūrėkime šios futbolo vienuolikės sąstato: Marchena II, Majan II, Vidal V, Marchena III, Majan I, Marchena I, Majan III, Vidal III, Vidal I, Vidal II, Vidal IV. Jei gu tokios komandos rungtynes tektų pranešdinti per radiją, nežinau ar atsirastų toks „savanoris“, kuris apsiimtų iš taisy 90 min. šias rungtynes pertransliuoti.

— Lietuviškos kilmės kana dietis Stukus, pakeitė klubo spalvas, apleisdamas Edmontoną ir pasirinkdamas šį sezoną Vancouverio klube menadžerio vietą. Stukus vasaros metu, yra dažnai minimas Kanados spaudoje, kaip vienas geriausių beisbolo trenerių.

Kbr.

VYRISKŲ IR MOTERISKŲ RŪBŲ SIUVĖJAS

Kostiumus ir paltus siuvu pagal naujausias madas. Turis didelį pasirinkimą įvairių angliškių ir vietinių medžiagų. Visus darbus atlieku pigiai, skoningai ir punktualiai.

ED. KONDRATAS.

1113 A Dundas St. W. (netoli Ossington). Toronto. Tel. LL 9626.

MERCURY RADIO & APPLIANCE CO.

Tel. LO 6216

970 COLLEGE Street,

TORONTO.

TELEVIZIJOS IR KITŲ ELEKTROS
REIKMENŲ**General -G E- Electric**

JŲSŲ VYRIAUSIA BŪSTINĖ

APLANKYKIT ir PAMATYKIT NAUJAUSIUS
ULTRA - VIZIJON TELEVIZIJOS APARATUS
MŪSŲ KRAUTUVĖJE

Aiškiausi vaizdai televizijoje

25 metai Elektros Reikmenų Prekyboje.

EDMONTON, Alberta

VASARIO 16 KANADOS VAKARUOSE

Šiemet i Lietuvos Nepriklausomybės paminėjimą, įvykusi vasario m. 14 d. vakare, susirin-ko žmonių daugiau kaip visada — iki 300, net iš tolimiausių provincijos vietų.

Paminėjimas atidarytas Tautos Himnu ir KLB Edmontono Apylinkės valdybos pirm. A. Kantauto žodžiu, pagerbiant žuvusius ir kovojančius už Lietuvos Laisvę atsistojimu.

Minėjimo progai pritaikyta kalbą turinčiai pasakė J. Kynas, išskeldamas mūsų tautos skirtingas savybes, palyginus su kitomis tautomis — lietuvių užsispyrusį nepalūžtamumą kovoje už laisvę, liaudies atsparumą, pažangą nepriklausomybės metu ir dabartinius vargus bolševikų vergijoje.

Minėjimo proga lietuvių sveikino latvių „Smantos“ pirm. P. Megi ir gana ilgą kalbą pasakė Ukrainos Išlaisvinimo Lygos pirm. Dr. Hyrak.

Toliau sekė gyvasis paveikslas, kur lyg tėviškės laukuose (tokios buvo dekoracijos) lietuvių meldėsi po kryžiumi, o jai pasirodė Lietuvos Dvasia surakintomis rankomis ir aimanuojanti, kiek daug lietuvių iššūdyta ir po svetimus kraštus išblaškyta. Vaidintojai: lietuvių — E. Karosienė, dvasia — O. Gustaitienė. Šoko lietuvių ir vaidinusių: G. Karosaitė, Vektoritė, Z. Garbenčiūtė, Filomena, Elena ir Virginija Augytė.

Dar buvo deklamacijos ir vaikų šokiai. Deklamavo J. Dovydenas ir Al. Karosas; tautiškus šokius pašoko 3 poros šokėjų: D. ir V. Remeikos, Al. Karosas, G. Karosaitė, Vektoritė ir F. Augytė.

I pabaigą visus nustebino dainos. Pagaliau pirmą kartą Edmontone turime mišrų chorą. Tai didelių kun. Br. Jurkšo pastangų vaisius. Jis surinko dainininkus nuo mokyklinio amžiaus iki sidabrinių plaukų. Jis ir choro vedėjas.

Užbaigiant programą A. Kantautas Valdybos vardu visiems dėkojo. Anot jo, apie trečdalis vietos lietuvių prisidėjo šokiui ar kitokiui būdu daug. Pl. Šiugzdinis.

DR. K. ŽYMANTIENĖ

GYDYTOJA IR CHIRURGĖ

430 DUNDAS Str. West Toronto.

Priimamos val.: nuo 1—4 ir nuo 5—8 val. p. p. Kitu laiku pagal susitarimą. Telef. EM 6-5798.

Dr. DORA GORDON

Dantų gydytoja

Kalba lietuviškai

Tel.: WALnut 9773 4914 Decarie Blvd., Montrel.

Margis VaistinėJONAS V. MARGIS — VAISTININKAS
19 St. John's Rd. (prieš 3131 Dundas St. W.)

Receptams naujiems ar seniems — tik paskambink ar parašyk — mes pristatysime kuo greičiausiai. Pristatymas visa me mieste VELTUI. Taip pat turime: trejos devyneris, ramūnėlių, Celsijaus termometrų, (foto reikmenų, mažų vaikų valgių, 4711 odekolo, vitaminų ir tt. Telefonas MU 9543. Valandos 9 a. m — 9 p. m.

NELAIMĖJE NETEKSI VISKO,

bet

Alberto Norkeliūno**Agentūroje**

MONTREAL ENTERPRISES Reg'd

uz \$0.01 \$1.000.00

.01 per dieną apdraudžia Jūsų visą turtą iki \$ 1.000. Sąžiningas patarnavimas visose draudimo srityse. Agentūra atstovauja 8 as iš rimčiausių draudimo b-vių.

5637 Jeanne D'Arc Ave., Montreal 36, Que.

Telefonas: CL 2363

LIUDESIO VALANDŲ

KREIPKITES PAS

Laidotuvių Direktorių**C. Halpin Funeral Home Reg'd.**

KOPLYČIA VERDUN — WILLIBRORD AVE KAM

PE, PRIE PAT AUŠROS VARTŲ PAR. BAŽNYČIOS

4500 VERDUN AVE, VERDUN. Tel. YO 3440

MOTERIŠKŲ IR VYRIŠKŲ RŪBŲ

SIUVYKLA

SIUVU MOTERIŠKUS IR VYRIŠKUS RŪBUS, ILGAMETIS PATYRIMAS; DIDELIS MEDŽIAGŲ PASIRINKIMAS VIETOJE. PRAŠAU ATSIKANKYTI:

MR. JUOZAS EIDUKVIČIUS

374 Barton Street E., Hamilton, Ont.

LIETUVIAI PAS LIETUVIUS!

F. N. Prebble

REAL ESTATE

1052 A. BLOOR ST. W. TORONTO

JEI PAGEIDAUJATE PIRKTI AR PARDUOTI NUO SAVYBES: HOTELIUS, BIZNIUS, NAMUS, FARMAS, PRAŠOME KRIPTIS PAS LIETUVIUS — PARDAVĖJUS:

J. Rukša-VL. Jankaitis

BIURO TELEF.

OL 5176

OL 7193

PRITYRĖS KVALIFIKUOTAS
LIETUVIS LAIKRODININKAS**STINSON'S JEWELLERY**

2186 DUNDAS ST. W. TORONTO

Taiso ir parduoda laikrodžius, žiedus ir visokias brangenybes. Garantuotas darbas, prieinamos kainos. Krautuvė atidaryta kasdien iki 8 valandos vakaro.

Rūta

LIETUVIŠKA MAISTO PRODUKTŲ KRAUTUVĖ

JŲSŲ PATARNAVIMUI.

PRAŠOME APLANKYTI.

7730 Broadway St. (kampas 8 Ave.).

Ville Lasalle.

A. GAURYS.

Telefonas: HE 0100

TORONTO, HAMILTONO IR JŲ APYLINKĖMS
Kontraktorius K. TRUMPICKAS

Nuo š. m. sausio mėn. atidarė savo skyrių ir TORONTE. Tuo tarpu ĮRENGIAMI NAUJI OIL BURNERIAI ir naujas ar senas krosnis papigintomis kainomis ir išsimokėjimui iki dvejų metų.

Dėl informacijų ar įrengimų prašome kreiptis: TORONTE: 693 DOVERCOURT RD. Telef. LO. 8951 HAMILTONE: 18 SPADINA AVE. Telef. 92035.

TEL. FA 0209

Joe's Butchery & Grocery

1918 FRONTENAC ST. (prie Ontario St.)

(buvusi Juozo Paplauskio)

SAV. JUOZAS LAURINAITIS.

Visų rūšių maisto produktai ir įvairios mėsos bei mėsos gaminiai.

Gaminame šviežias ir rūkytas lietuviškas dešras. Taip pat prieinama kaina patarnauju sunkvežimiu.

RŪTA

Toronte naujai atidaryta lietuviška rūbų krautuvė RŪTA, kurioje galima gauti moterims, vyrams ir vaikams kojinių, baltinių, viršutinių rūbų bei įvairių smulkmenų. Maloniai prašoma atsilankyti, sav. JADVYGA ir JUSTAS PIKŠILINGIAI. Telef.: WA 0851 Toronto, 907 Dundas St. W.

SARNIA, Ont.

SARNIJOS LIETUVIAI

Sarnija yra prie pat Jungtinių Amerikos Valstijų sienos. Anoj pusėj yra Huron miestas. Šiame mažame Kanados mieste gyvena lietuvių per 50. Šių skaičiuojama apie 15. Visi lietuvių ekonomiskai gyvena gerai. Kai kurie vyrai dirba Steel Foundry, Imperial Oil Co., Polymer Co, Auto-Lite ir kitose įmonėse. Vyrai uždirba per val. 1,53 — 1,60 dol. Moterims darbų mažai; jos dirba ligoninėse ar fabrikuose.

Visos šeimos turi nuosavus namus. Namai gražiai įrengti. Savastys yra labai brangios. Nuomininkų neturksta, nes miestas yra labai augantis. Kai kurie ir pavieniai yra pirkę namus. Daug kas turi savo auto mašinas.

Sarnijos lietuvių yra draugiški, vaišingi. Tarp savęs su gyvena gerai. Čia jokio tautinio ir kultūrinio veikimo nėra. Būtiniais tautos reikais suma reikiama suma ir baigtas reikalas. Tokias vienkartinės rinkliavas įvykdo Jonas Šileikis.

Visi lietuvių susibūrimai įvyksta pas ponus Krakaičius, 351 Davis Street. Čia lietuvių susirinkimai bet kokia proga. Čia jie papolitikuoja, užkanda, kartais užtraukia lietuvišką dainelę. Tai yra didžiausias lietuvių centras. Ponia Krakaitienė visus vaišina lietuviška gėrų ar užkanda. Ji yra tik ra lietuvių kolonijos motina. Kitas susitikimo centras yra dui.

Visi lietuvių susibūrimai įvyksta pas ponus Krakaičius, 351 Davis Street. Čia lietuvių susirinkimai bet kokia proga. Čia jie papolitikuoja, užkanda, kartais užtraukia lietuvišką dainelę. Tai yra didžiausias lietuvių centras. Ponia Krakaitienė visus vaišina lietuviška gėrų ar užkanda. Ji yra tik ra lietuvių kolonijos motina. Kitas susitikimo centras yra dui.

Visi lietuvių susibūrimai įvyksta pas ponus Krakaičius, 351 Davis Street. Čia lietuvių susirinkimai bet kokia proga. Čia jie papolitikuoja, užkanda, kartais užtraukia lietuvišką dainelę. Tai yra didžiausias lietuvių centras. Ponia Krakaitienė visus vaišina lietuviška gėrų ar užkanda. Ji yra tik ra lietuvių kolonijos motina. Kitas susitikimo centras yra dui.

Visi lietuvių susibūrimai įvyksta pas ponus Krakaičius, 351 Davis Street. Čia lietuvių susirinkimai bet kokia proga. Čia jie papolitikuoja, užkanda, kartais užtraukia lietuvišką dainelę. Tai yra didžiausias lietuvių centras. Ponia Krakaitienė visus vaišina lietuviška gėrų ar užkanda. Ji yra tik ra lietuvių kolonijos motina. Kitas susitikimo centras yra dui.

Visi lietuvių susibūrimai įvyksta pas ponus Krakaičius, 351 Davis Street. Čia lietuvių susirinkimai bet kokia proga. Čia jie papolitikuoja, užkanda, kartais užtraukia lietuvišką dainelę. Tai yra didžiausias lietuvių centras. Ponia Krakaitienė visus vaišina lietuviška gėrų ar užkanda. Ji yra tik ra lietuvių kolonijos motina. Kitas susitikimo centras yra dui.

Visi lietuvių susibūrimai įvyksta pas ponus Krakaičius, 351 Davis Street. Čia lietuvių susirinkimai bet kokia proga. Čia jie papolitikuoja, užkanda, kartais užtraukia lietuvišką dainelę. Tai yra didžiausias lietuvių centras. Ponia Krakaitienė visus vaišina lietuviška gėrų ar užkanda. Ji yra tik ra lietuvių kolonijos motina. Kitas susitikimo centras yra dui.

Visi lietuvių susibūrimai įvyksta pas ponus Krakaičius, 351 Davis Street. Čia lietuvių susirinkimai bet kokia proga. Čia jie papolitikuoja, užkanda, kartais užtraukia lietuvišką dainelę. Tai yra didžiausias lietuvių centras. Ponia Krakaitienė visus vaišina lietuviška gėrų ar užkanda. Ji yra tik ra lietuvių kolonijos motina. Kitas susitikimo centras yra dui.

Visi lietuvių susibūrimai įvyksta pas ponus Krakaičius, 351 Davis Street. Čia lietuvių susirinkimai bet kokia proga. Čia jie papolitikuoja, užkanda, kartais užtraukia lietuvišką dainelę. Tai yra didžiausias lietuvių centras. Ponia Krakaitienė visus vaišina lietuviška gėrų ar užkanda. Ji yra tik ra lietuvių kolonijos motina. Kitas susitikimo centras yra dui.

Visi lietuvių susibūrimai įvyksta pas ponus Krakaičius, 351 Davis Street. Čia lietuvių susirinkimai bet kokia proga. Čia jie papolitikuoja, užkanda, kartais užtraukia lietuvišką dainelę. Tai yra didžiausias lietuvių centras. Ponia Krakaitienė visus vaišina lietuviška gėrų ar užkanda. Ji yra tik ra lietuvių kolonijos motina. Kitas susitikimo centras yra dui.

Visi lietuvių susibūrimai įvyksta pas ponus Krakaičius, 351 Davis Street. Čia lietuvių susirinkimai bet kokia proga. Čia jie papolitikuoja, užkanda, kartais užtraukia lietuvišką dainelę. Tai yra didžiausias lietuvių centras. Ponia Krakaitienė visus vaišina lietuviška gėrų ar užkanda. Ji yra tik ra lietuvių kolonijos motina. Kitas susitikimo centras yra dui.

Visi lietuvių susibūrimai įvyksta pas ponus Krakaičius, 351 Davis Street. Čia lietuvių susirinkimai bet kokia proga. Čia jie papolitikuoja, užkanda, kartais užtraukia lietuvišką dainelę. Tai yra didžiausias lietuvių centras. Ponia Krakaitienė visus vaišina lietuviška gėrų ar užkanda. Ji yra tik ra lietuvių kolonijos motina. Kitas susitikimo centras yra dui.

Visi lietuvių susibūrimai įvyksta pas ponus Krakaičius, 351 Davis Street. Čia lietuvių susirinkimai bet kokia proga. Čia jie papolitikuoja, užkanda, kartais užtraukia lietuvišką dainelę. Tai yra didžiausias lietuvių centras. Ponia Krakaitienė visus vaišina lietuviška gėrų ar užkanda. Ji yra tik ra lietuvių kolonijos motina. Kitas susitikimo centras yra dui.

Visi lietuvių susibūrimai įvyksta pas ponus Krakaičius, 351 Davis Street. Čia lietuvių susirinkimai bet kokia proga. Čia jie papolitikuoja, užkanda, kartais užtraukia lietuvišką dainelę. Tai yra didžiausias lietuvių centras. Ponia Krakaitienė visus vaišina lietuviška gėrų ar užkanda. Ji yra tik ra lietuvių kolonijos motina. Kitas susitikimo centras yra dui.

Visi lietuvių susibūrimai įvyksta pas ponus Krakaičius, 351 Davis Street. Čia lietuvių susirinkimai bet kokia proga. Čia jie papolitikuoja, užkanda, kartais užtraukia lietuvišką dainelę. Tai yra didžiausias lietuvių centras. Ponia Krakaitienė visus vaišina lietuviška gėrų ar užkanda. Ji yra tik ra lietuvių kolonijos motina. Kitas susitikimo centras yra dui.

Visi lietuvių susibūrimai įvyksta pas ponus Krakaičius, 351 Davis Street. Čia lietuvių susirinkimai bet kokia proga. Čia jie papolitikuoja, užkanda, kartais užtraukia lietuvišką dainelę. Tai yra didžiausias lietuvių centras. Ponia Krakaitienė visus vaišina lietuviška gėrų ar užkanda. Ji yra tik ra lietuvių kolonijos motina. Kitas susitikimo centras yra dui.

Visi lietuvių susibūrimai įvyksta pas ponus Krakaičius, 351 Davis Street. Čia lietuvių susirinkimai bet kokia proga. Čia jie papolitikuoja, užkanda, kartais užtraukia lietuvišką dainelę. Tai yra didžiausias lietuvių centras. Ponia Krakaitienė visus vaišina lietuviška gėrų ar užkanda. Ji yra tik ra lietuvių kolonijos motina. Kitas susitikimo centras yra dui.

Visi lietuvių susibūrimai įvyksta pas ponus Krakaičius, 351 Davis Street. Čia lietuvių susirinkimai bet kokia proga. Čia jie papolitikuoja, užkanda, kartais užtraukia lietuvišką dainelę. Tai yra didžiausias lietuvių centras. Ponia Krakaitienė visus vaišina lietuviška gėrų ar užkanda. Ji yra tik ra lietuvių kolonijos motina. Kitas susitikimo centras yra dui.

Visi lietuvių susibūrimai įvyksta pas ponus Krakaičius, 351 Davis Street. Čia lietuvių susirinkimai bet kokia proga. Čia jie papolitikuoja, užkanda, kartais užtraukia lietuvišką dainelę. Tai yra didžiausias lietuvių centras. Ponia Krakaitienė visus vaišina lietuviška gėrų ar užkanda. Ji yra tik ra lietuvių kolonijos motina. Kitas susitikimo centras yra dui.

Visi lietuvių susibūrimai įvyksta pas ponus Krakaičius, 351 Davis Street. Čia lietuvių susirinkimai bet kokia proga. Čia jie papolitikuoja, užkanda, kartais užtraukia lietuvišką dainelę. Tai yra didžiausias lietuvių centras. Ponia Krakaitienė visus vaišina lietuviška gėrų ar užkanda. Ji yra tik ra lietuvių kolonijos motina. Kitas susitikimo centras yra dui.

Visi lietuvių susibūrimai įvyksta pas ponus Krakaičius, 351 Davis Street. Čia lietuvių susirinkimai bet kokia proga. Čia jie papolitikuoja, užkanda, kartais užtraukia lietuvišką dainelę. Tai yra didžiausias lietuvių centras. Ponia Krakaitienė visus vaišina lietuviška gėrų ar užkanda. Ji yra tik ra lietuvių kolonijos motina. Kitas susitikimo centras yra dui.

Visi lietuvių susibūrimai įvyksta pas ponus Krakaičius, 351 Davis Street. Čia lietuvių susirinkimai bet kokia proga. Čia jie papolitikuoja, užkanda, kartais užtraukia lietuvišką dainelę. Tai yra didžiausias lietuvių centras. Ponia Krakaitienė visus vaišina lietuviška gėrų ar užkanda. Ji yra tik ra lietuvių kolonijos motina. Kitas susitikimo centras yra dui.

Visi lietuvių susibūrimai įvyksta pas ponus Krakaičius, 351 Davis Street. Čia lietuvių susirinkimai bet kokia proga. Čia jie papolitikuoja, užkanda, kartais užtraukia lietuvišką dainelę. Tai yra didžiausias lietuvių centras. Ponia Krakaitienė visus vaišina lietuviška gėrų ar užkanda. Ji yra tik ra lietuvių kolonijos motina. Kitas susitikimo centras yra dui.

Visi lietuvių susibūrimai įvyksta pas ponus Krakaičius, 351 Davis Street. Čia lietuvių susirinkimai bet kokia proga. Čia jie papolitikuoja, užkanda, kartais užtraukia lietuvišką dainelę. Tai yra didžiausias lietuvių centras. Ponia Krakaitienė visus vaišina lietuviška gėrų ar užkanda. Ji yra tik ra lietuvių kolonijos motina. Kitas susitikimo centras yra dui.

Visi lietuvių susibūrimai įvyksta pas ponus Krakaičius, 351 Davis Street. Čia lietuvių susirinkimai bet kokia proga. Čia jie papolitikuoja, užkanda, kartais užtraukia lietuvišką dainelę. Tai yra didžiausias lietuvių centras. Ponia Krakaitienė visus vaišina lietuviška gėrų ar užkanda. Ji yra tik ra lietuvių kolonijos motina. Kitas susitikimo centras yra dui.

Visi lietuvių susibūrimai įvyksta pas ponus Krakaičius, 351 Davis Street. Čia lietuvių susirinkimai bet kokia proga. Čia jie papolitikuoja, užkanda, kartais užtraukia lietuvišką dainelę. Tai yra didžiausias lietuvių centras. Ponia Krakaitienė visus vaišina lietuviška gėrų ar užkanda. Ji yra tik ra lietuvių kolonijos motina. Kitas susitikimo centras yra dui.

Visi lietuvių susibūrimai įvyksta pas ponus Krakaičius, 351 Davis Street. Čia lietuvių susirinkimai bet kokia proga. Čia jie papolitikuoja, užkanda, kartais užtraukia lietuvišką dainelę. Tai yra didžiausias lietuvių centras. Ponia Krakaitienė visus vaišina lietuviška gėrų ar užkanda. Ji yra tik ra lietuvių kolonijos motina. Kitas susitikimo centras yra dui.

Visi lietuvių susibūrimai įvyksta pas ponus Krakaičius, 351 Davis Street. Čia lietuvių susirinkimai bet kokia proga. Čia jie papolitikuoja, užkanda, kartais užtraukia lietuvišką dainelę. Tai yra didžiausias lietuvių centras. Ponia Krakaitienė visus vaišina lietuviška gėrų ar užkanda. Ji yra tik ra lietuvių kolonijos motina. Kitas susitikimo centras yra dui.

HAMILTON

LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS

šventės minėjimas Hamiltone vasario 22 d. pradėtas iškilminėmis pamaldomis italų bažnyčioje. Mišias atliko ir pritaikytą pamokslą tai dienai pasakė kun. dr. J. Tadarauškas. Bažnyčioje padaryta rinkliava mūsų tautiniams reikalingam (šeštadieninei mokyklai) davė 80,64 dol.

Vakare, Westdale mokyklos salėje įvyko iškilmingas minėjimo aktas, kurį atidarė buv. KLB Hamiltono ap. pirm. J. Mikšys primindamas gausiai susirinkusiems hamiltoniečiams vedamą nelygią kovą mūsų partizanų su didžiųjų rytų priešu. Visi žuvę už Lietuvos laisvę pagerbiami atsistojimu. Toliau kalbėjo ministras V. Gylis ir parlamento atsotovas Frolik. Pastarasis, atrod, yra gerai susipažinęs su Lietuvos istorija ir nepriklausomos Lietuvos liūdnomis valandomis. Savo kalbą pradėjo lietuvišku „labą dieną“, užbaigdamas taip pat lietuviškai „Tegyvuoja laisva Lietuva“.

Toliau sekė Krašto Bendro menės atstovo p. Jokubyno žodis ir sveikinimai: estų, latvių, ukrainiečių (ypatingai šiltai su tiktas) ABN atstovo, ukrainiečių partizanų atstovo (prasimušiusi pėrė 3 m. į Vokietiją) sveikinimas.

Po pertraukos sekė meninė dalis, atlikta Tautinių šokių grupės (geriausiai pasirodžiusios), Hamiltono lietuvių miš-

raus choro, HLDMT „Aukuras“ aktorių ir šešt. mokyklos mokinių. Minėjimas baigtas Tautos Himnu. Aukų surinkta apie 250 dol.

Keletas pastabų: Krašto bendruomenės valdybai tektų vieną kartą išsiaiškinti su Tautos Fondu. KLB Hamiltono ap. valdyba, vykdydama Kr. Bendruomenės įsakymą, aukas rinko išorinėje salės pusėje, o Tautos Fondo Hamiltono sk. (vykdydamas T. Fondo Atstovybės Kanadoje aplinkraščių Nr. 1 iš š. m. sausio 17) aukas rinko salės viduje.

Ir dar viena — tą pačią dieną vietos estų kolonija turėjo savo Nepriklausomybės šventės minėjimą Royal Connaught Hotel salėje. Ir jau pirmadienį „The Hamilton Spectator“ išsidėjo platų šio minėjimo aprašymą ir didelę nuotrauką esančių su tautiniais rūbais. Kieno tai nuopelnas yra — nereičia aiškinti. Tuo tarpu apie lietuvių, kaip A. Mickevičiaus „Vėlinėse“ — ramu, tylu...

KLB HAMILTONO AP.

naujai išrinktos valdybos būstinės yra šis antraštas: pirm. J. Kšivickas, 491 Dundurn St. South., sekretoriaus — St. Da lius, 35 Wilson St.

Parengimų užsakymas ir toliau palieka galioje. Visais parengimų reikalais pasirodo kreiptis į vice - pirm. K. Baro ną, 131 Kensington Ave. N., telef. 4-3462.

ESTIJOS NEPRIKLAUSOMYBĖS

šventės minėjime Hamiltone, draugišką estų tautą Hamiltono ap. lietuvių vėdu sveikino pirmininkas J. Kšivickas. Minėjime dalyvavo apie 400 estų.

„RAUDONASIS DEKANAS“

iš Canterbury, A. Johnson sek madienį Hamiltono Ukrainiečių Darbo sąjungos salėje darė pranešimą apie „žydintį gyvenimą“ Sov. Sąjungoje. Pranešimo klausėsi 300 asmenų. Be kitų nesąmonių, A. Johnson pranešė, apie naujai pastatytą universitetą, talpinantį 6.000 studentų ir bendrabutį. Kiekvienas studentas turi savo kambarį, telefoną (sic!) ir t. t. Ir jeigu tik užgimes vaikas praeitų tik vieną dieną (savo gyvenimo) kiekviename šio bendrabučio kambaryje, jis užaugtų į 60 m. senuką.

Idomu būtų Mr. Johnson'ą paklausti, kokio amžiaus susilauktų naujagimis, praleidęs savo gyvenimą po vieną dieną... Solovkų „kambarynuose“.

Kbr.

ŠĮ ŠEŠTADIENĮ

Hamiltono kareivinių halėje (James St. N) įvyksta didelės

DELHI, ONT.

GRAŽIAI PAMINĖTA VASARIO 16-TOJI.

Šioje apylinkėje kasmet būna gražiai minima Vasario 16-toji. Šiais metais ji buvo paminėta tikrai išpūdingai.

Minėjimą ruošė L. U. Klubas kartu su L. B. Valdyba. Vasario 15 d. minėjimas pradėtas 12,30 val. pamaldomis už žuvusius dėl tėvynės laisvės. Pamaldų metu kun. P. Jo kubaitis pasakė dieną pritaikytą gražų pamokslą.

Po pamaldų, lenkų salėje vyko tolimesnis minėjimas ir me niškoji dalis. Minėjimą atidarė L. B. Apylinkės sekretorius, pr. J. Mikėlėnas ir pasakęs trumpą kalbą, pakvietė skaityti paskaitą svečių iš Toronto, pulkininką Kauną. Prelegentas, kaip senas karys, savo turiningoje kalboje perbėgo Lietuvos istoriją, pabrėžė lenkų lengvosios atletikos rungtynes, kuriose dalyvauja iš USA 1952 m. Olimpjadės nugalėtojai Rhoden, Whittefield ir kt. Taip pat kanadiečius atstovauja stipriausios jėgos iš Mont realio, Toronto ir Hamiltono. Rungtynių pradžia 19 val. 30 min.

Kbr.

UŽGAVENIŲ BALIUS

Vasario 14 d. Tillsonburo L. U. Klubas, bendromi jėgom su L. B. Apylinkės Valdyba su ruošė Tillsonburo, Columbus salėje, užgavėnių balių. Atsilankė nemaža svečių, netik iš apylinkės, bet ir iš Toronto, Londono ir kt. Gauta gražaus pelno, kuris paskirtas Tautos Fondui.

Nors šioje apylinkėje gražiai bendradarbiauja naujieji imigrantai su senaisiais, bet tenka pastebėti, kad vistiek kaip kurioje veikloje senieji sudaro kamieną. Šiame parengime ytin daug pasidaravo pp. S. Augustinavičiaus, Janušauskai, Liutkai ir Mažeika. Koresp.

PAJIESKOJIMAI

— Pajieskau Antano Jankaus, savo kaimyno iš Lietuvos: Aldona Zarembaitė-Mon girdienė, 82 Hampshire Str., Cambridge, Mass. U. S. A.

— R. V. Šleiteris, c. o. R. N. Kelley, R. R. 1, Millet, Alta, įeško: 1) Stepono Paplauskos, 1951 m. išvykusio Kanadon per Liubeko uostą, 2) Marijos Nėvės, išvykusios Kanadon su dukra 1950 m.

— Jieškau Prano Simanavičiaus, gimusio Raseinių ap. Bludžių kaime, šimkačių valsčių, atvykusio Kanadon prieš 27 metus. Jiešo Julius Grimas, P. O. Box 284, Nerwich, Ont., Canada.

visus lietuvių į vieną galingą lietuvišką kumštį, kuris kad ir mažas, bet būdamas tvirtas, atėjęs tinkamam laikui, galės pasukti didelius įvykius mums reikiama kryptimi.

Ruošiant šias pramogas, dalis tautiečių padėjo mums savo darbu. Žiemos baliuje, įvykusiame sausio 17 d., užkandžius paruošė ir talkininkavo bufete pp. Lukoševičiai, o kaukių baliuje vasario 14 d. — ponos A. Motuzienė ir L. Tolienė; gerimū bare uoliai dirbo pp. Sakalauškas, P. Bulke, A. Petkevičius, P. Leilionas, J. Bajoriūnas, L. Palčiauskas, P. Rainys, J. Paukštys ir Karalėnas. Jiems visiems — mūsų nuoširdi padėka.

Poniai Šukaitienei, iškepusiai du skanūs lietuviškus tortus, maloniai dėkojame.

Kaukių balių labai pajvairino tie mūsų mielieji tautiečiai, kurie nepagalėjo savo darbo ir šį įvairų atvyko su įvairiausiais kostiumais. Jiems visiems, šio balaus centrinės figūros, tariame didelį ir malonų acū.

Mūsų didelė padėka priklausomai didžiai gerb. Klebonui kun. dr. J. Tadaraušui, kuris su tikru nuoširdumu kvietė lietuvių visuose mūsų parengimuose skaitlingai dalyvauti.

Kaukių baliuje dalyvavo nemažas būrys mūsų tautiečių — senųjų imigrantų. Be didelės padėkos jiems, mes tam tikra prasme jaučiame dvasinį pasitenkinimą, kad jie gali nors po truputį, mažą pamažu prisidėti prie visiškų visų lietuvių solidarumo atstatymo, ko taip labai trokšta kraujuose plūdusi mūsų Tėvynė!

Labai labai atsiprašome mūsų gerb. Kaukių balaus viešniais ir svečius už ankštą sąlygą, kas beabejo, veikė varginančiai. Ateity tikimės, pagal reikalą, salės klausimą išspręsti taip, kad mūsų svečiai joje jaustųsi erdviai ir maloniai.

Tad visiems visiems mūsų bičiuliams dar kartą dėkojame ir taariame iki pasimatymo T F vakare š. m. gegužės 9 d.!

TF A-bės Kanadoj Hamiltono skyrius.

Jono LADYGOS

baldu

studijoje

„ARTIS“

priimami užsakymai ir patalymai sofų, fotelių (chesterfields). „St. Louis Textiles“ medžiagų ir baldų atstovybė fabriko kainomis.

Biuras St. Denis 1251, (prie St. Cathenre). Specialiai lietuviams šeštadieniais iki pietų. Telef.: Talon 3345.

Lietuviška moterų kirpykla

DARO ŠUKAVIMUS, PUSMETINIUS IR TRUMPA-LAIKIUS FRIZAVIMUS, DAŽYMĄ IR KT.

Sav. BIRUTĖ DODONAITĖ (B. M. Dodon).

2521 CENTRE St., Montreal. Fitzroy 3292.

DR. JONAS YČAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

1390 DUNDAS St. West, Toronto.

(tarp Gladstone ir Rushholme Rd.

PRIIMA LIGONIUS IR GIMDYVES ŠIOKIADINIAIS 2—4 ir 6,30—8 val. arba pagal susitarimą. Telefonas LO 1794

7582A, Rue Edouard, Ville Lasalle TR. 7412.

SUPERIOR REAL ESTATE Co.

Gerard Cool 4337 Verdun J. Alcide Blais, 29—4ierme Ave., Verdun. YO 3323. Avenue, Ville Lasalle. TR. 7849.

Atstovavimas įstaigose, patvirtinti dokumentų vertimai ir nuorašai, kalbinė pagalba turto sandėriuose, teismuose, mokesčių, imigracijos, vizų ir kiti reikalai

Jonas Žmuidzinas

Paryžiaus universiteto dipl. teisininkas: 3420 Drummond, Montreal, P.Q., Canada. Tel.: PL 6580

VICTORIA CLEANERS & DYERS Co.

EXPERT CLEANING & DYEING SERVICE FOR CLOTHES AND HOUSE FURNISHINGS OF ALL DESCRIPTIONS. MINOR REPAIRS. RUGS AND CHESTERFIELDS CLEANED.

CITY-WIDE PICK-UP AND DELIVERY. FUR AND GARMENT STORAGE

2832 ALLARD TR. 1135

MONTREALIS 28.46

Mes valome ir dažome įvairius, kaip vyriškus taip moteriškus drabužius. Taip pat išvalome apsiaustus nuo lietaus uždedami jiems „Drex“, kad neperleistų vandens ir duotu gražesnę išvaizdą.

Taipgi valome visokiasios rūšies karpetus ir fotelius (Chesterfields), gar dinus lengvus ir sunkius. Sutaismo rūbus (iširimus), įsiuvame sagas ir pan. Kiekvieną orderį paimame iš namų ir pristatome į namus.

Už mūsų atliktą darbą garentuojame.

Dėl informacijų prašome telefonuoti: TR 1135, galima šaukti lietuviškai.

Lietuviai savininkai:

J. Matulaitis,

J. Kriaučeliūnas, A. Majauskas.

Allard Tr. 1135

Audžiu tautinius rūbus.

JUOSTAS, PAGALVĖLES, STALTIESĖLES, UŽUOLAIKAS ir kt. NEAUKŠTOS KAINOS. 288-6 Ave. Ville LaSalle. Ald. Bebenaitė-Puniškienė.

LA 7570

WILLIAM BENDENA REAL ESTATE

1555 Dundas St. W. (kampas Shevidon) Toronto. Pirkdami ar parduodami Namus pasitarkit su mumis) — mielai jums patarnausim!

Dr. Roman Pniewski

Daugelį metų praktikavęs didelėse ligoninėse ir klinikose Europoje ir Amerikoje. VIDAUS LIGŲ, AKUŠERIJOS IR VENERINIŲ LIGŲ SPECIALISTAS.

3537 PARK AVE. Montreal. Tel. HA 7623. Valandos: Nuo 3 iki 9 val. po pietų.

DOMAS BUČINSKAS

GENERALINIS APDRAUDEJAS

Lietuvis, apdraudimo atstovas, kuris atlieka visų rūšių apdraudimus, geriausiomis sąlygomis.

Skambinkite telefonu arba užeikite:

Kasdien: Nuo 9 ryto iki 7 vak. Tel. Fa 6844. Antradieniais ir ketvirtadieniais nuo 8 iki 10 vak. 3664 St. Famille St. Tel. HA 6708 Montreal, Que.

J. GRAŽYS

SIUVU NAJUS IR TAISAU SENUS KAILINIUS PALTUS. DUODU GERĄ KAILIŲ PASIRINKIMĄ.

DARBĄ ATLIEKU SAŽININGAI IR ŠVARIAI.

KAINOS PIGESNĖS KAIP KITUR.

7437 BLOOMFIELD, Park Extension. CRescent 2279.

Kreiptis po 6 val. vakaro, šeštadieniais — visa diena

SOTUS ALKANAM PADĖK

AID OVERSEAS, INC., 3133 S. HALSTED ST. CHICAGO 8, U. S. A.

Bendrovė siunčia maisto siuntinius į Vokietiją ir kitus kraštus, išskyrus SSRS. Pristatymas trunka apie 17 d., nes siuntiniai siunčiami iš Europos sandėlių. Pilnas draudimas: Reikalaukite pilno siunt. sąrašo.

Siuntinys Nr. 6	Siuntinys Nr. 7	Siunt. Nr. 12—\$ 6.40	Siunt. Nr. 19 — \$ 9.95	Siunt. Nr. 22—\$ 5.50
A. 10 sv. cukr.—\$ 2.60	A. 10 sv.kv. miltų \$2.50	2 sv. rūkytų lašinių	4 sv. rūk. lašinių	3 sv. gr. kiau. taukų
B. 20 sv. cukr.—\$ 4.70	B. 20 sv.kv. miltų \$3.90	2 sv. marmelado	2 sv. margarino	3 sv. rūkytų lašinių
	E. 9 sv. kiau. t. \$ 5.25	2 sv. kiau. taukų	1 sv. deg. kavos	3 sv. cukraus
			1 sv. kakavos	1 sv. šokolado
			1 sv. cukraus	2 sv. kakavos
			1 sv. deg. kavos	4 1/2 sv. cukraus
			1 sv. kakavos	2 gab. tualet. muilo

W. A. LENCKI,

B. A., L. L. B.

TEISININKAS —

Advokatas — Notaras

100 Adelaide St. W.

Room 107

Telefonas EM. 6-4182

Toronto

MONTREAL

DĖL LIETUVIŲ NAMŲ.

Dėl žydų vidujinių nesusitarimų, susirinkimas, turėjęs įvykti praėjusį sekmadienį, ko vo 1 dieną, perkamuose Lietuvos namuose, neįvyko. Iniciatoriai tuojau susirio su jų igaliotiniiais bei valdytojais ir patyrė iš Real Estate advokato, jog šie namai tikrai parduodami. Tą pačią dieną įvyko tuo reikalu iniciatorių posėdis (A. Navickas, L. Gudas, J. Trumpa, A. Matulis, J. Jaspelkis, B. Katilius, J. Parojus) ir nutarė toliau rūpintis šių namų užpirkimu, paėmus raštą per notarą, kad tie namai tikrai parduodami ir nežūrint, kad ir ka žin kas kliudytų bei griautų šį gražiausį Montrealio lietuvių istorinį užsimojimą įsigyti Lietuvos Namus, šį tikslą pasiekti.

Tame pačiame posėdyje išrinkta komisija iš pp. Matulio, Trumpos, Katiliaus ir inžinieriaus, kuri išdirbtų tos salės išlaikymo sąmatą.

Visais reikalais, susijusiais su Lietuvos Namais, rūpina p. p. Navickas, Trumpa ir L. Gudas.

Gerbiamus Montrealio lietuvių, kurie gatvėje šalo dėl neįsileidimo į vidų, iniciatoriai atsiprašo. Sekantis susirinkimas įvyks išnuomotoje salėje, kur niekas jums nebetrukdytų. Montrealio lietuvių, kurie tokiu nuosirdžiu entuziazmu atsiliepė, nugalės visas kliūtis ir Lietuvos Namus įsigys.

Iniciatoriai.

GYDŪNO MINĖJIMAS

numatomas kovo 22 d. Iniciatoriai MLBič. D-ja, talkinama KLB apylinkės.

SV. KAZIMIERO TRADICINĖ

parapijos vakarienė bus šį šeštadienį, kovo 7d., 7 val. vakaro Šv. Kazimiero parapijos salėje po bažnyčia. Vakarienė žada būti gera ir įdomi, su loterija. Visi lietuviai kviečiami atsilankyti.

AUSROS VARTŲ PARAPIJA

ruošia vakarienę gegužės 30 dieną ir prašo tą datą rezervuoti.

AV PARAPIJOS TRADICINĖ AGAPĖ.

Ateinantį sekmadienį, po mūsų bendros komunijos, viršuje salėje bus suruoštos mažos vaišės — agapė, dalyvaujant mūsų vadovui tėvui J. Bružikui S. J., kunigams ir svečiams. Agapės metu dalyviai bus supažindinti su naujuoju AV bažnyčios projektu ir jo realizavimo galimybėmis. Aga pė suruošti apsiėmė A-kų Kuo pa ir jų talkininkai. Išlaidoms

PARDUODAMAS PEČIUS.

Apšildomas medžiu, anglimis arba alyva su 4 gazu liepsnomis. Kepimui oven ir prietaisai vandeniui šildyti. 90 dolerių pečius už 35 dolerius; prie žastis — išsikėlimas. Tel: FI 1492. Pamatyti po 6 val. vakaro: 5821 Monk Blvd. Ville Emard.

IŠNUOMOJAMAS gražus kambarys mergaitė — moteriai, Verdune. Teirautis fonu: HE 7920.

IŠNUOMOJAMI du kambariai su baldais ir visais patogumais šeimai su vienu vaiku, kurį sutinkama pagloboti. 687 Marmier, Montreal, South.

padengti, vaizių metu, bus renkami iš suaugusių dalyvių po 50 ct., o iš mok. jaunimo po 25 ct. Visi maloniai kviečiami dalyvauti. I. M.

NELAIMĖS IR LIGOS

Vladas Valukonis kovo 1 d. krito nuo laiptų ir užsimušė; gyveno Rosemoute ir turėjo apie 40 metų amžiaus.

Dorchesterio gatvėje mašina suvažinėjo dvi sesutes Radekaites — vienai nulaužta koja, kita labai sutrenkta. Abi nukentėjusios paguldytos į ligoninę.

Šiomis dienomis serga labai daug žmonių gripu, ypač daug serga vaikai: Vazalinskų, Lukoševičių, Puniškų ir kt.

Gripu sedga ir inž. J. Bulota.

Yra susirgę DLK Vytauto klubo pašalpinės nariai Ignas Skikas ir Kazys Čižauskas.

Marijonai Glaveckienei padaryta vidurių operacija.

GRAŽUS SUBUVIMAS.

L. K. Moterų Dr-ja kovo 1 d. Aušros Vartų Parapijos salėje suruošė savo globėjui kun. Kazimierui Pečiui gražias vardines.

Dalyvavo gražus būrys montrealiečių. Tą pačią progą buvo pasveikinta ir dr-jos pirm. Elena Navikienė, švenčianti tą pačią dieną savo gimimo dieną, bei kun. Kazimieras Rickus, taipgi švenčiąs savo vardines.

Pobūvio metu su dideliu pasisekimu dainavo J. Adamonienė, akomponuojant p. V. Jundzentavičiūtę.

Vardavininkai susilaukė daug sveikinimų ir dovanų. Dalyvis.

SLA SUSIRINKIMAS

123 SLA Montrealio kuopos narių mėnesinis susirinkimas šaukiamas šį sekmadienį, kovo 8 d. 377 Willibrord Ave, 12 val., 30 min. dieną. Prašome narius dalyvauti ir atsilankyti norinčius naujai įstoti.

SOKIŲ VAKARAS

Balandžio 18 d. 8 val. jaučioje „Dom Polski“ salėje, 1862 Wellington Str., Tauro sporto klubas ruošia linksmą pavasario šokių vakarą.

SUSIZIEDAVO — SUSITUOKĖ.

Ponia O. Miknienė susižiedavo su Edv. Strelliu (ne Strelliniu).

Vasario 28 d. AV bažnyčioje susituokė Marija Gražulytė su Algirdu Garšva.

P. V. Daniliauskaitė mergaitės suruošė priešvestuvinį subuvimą — mergvakarį, kuriame ji gražiai apdovanoja.

PER 5 METUS PADVIGUBĖJO

Per paskutinius 5 metus Montrealio automobilių skaičius padvigubėjo. Mieste susidaro judėjimo ir auto sustojimo vietų sunkumas.

IŠVYKO Į NUOSAVUS ŪKIUS.

Juozas Stankevičius ir Augustinas Kudirka su šeimomis vasario mėn. 28 d. išvyko į Rodney, Ont., nusipirkę tabako farmą.

MONTREALIO Miesto BIUDŽEAS

Šiais metais sudarytas 102.857.713 sumai. Tai yra didžiausias Montrealio istorijoje biudžetas.

TORONTO LIETUVIŲ NAMUOSE

KOVO mėn. 6 d. PENKTADIENI 8 val. vak.

ESTŲ „MELODY KAPELA“

RENGIA ŠAUNŲ

šokių vakarą

ALUS ir KITI GERIMAI

Rengėjai.

„TAURO“ KREPŠININKAI MONTREALIO PIRMENYBĖSE

Po rudens „Golden Ball“ turnyro, kuris „Tauro“ krepšininkams truputį buvo nesėkmingas, jauna mūsų krepšinio komanda pakliuvo į Montrealio miesto ir apylinkės „Intermediate“ klasę. Šios klasės komandos, pirmenybių rungtynėms buvo suskirstytos į tris grupes A, B ir C.

Mūsų šioms teko žaisti C grupėje su kiekviena tos grupės komanda po du kartus. Pirmos rungtynės su U. B. C. baigėsi pralaimėjimu 53—59 ir, atrodo, kad toliau taip pat nebus išvengta pralaimėjimų. Tačiau taip neatsitiko, nes krepšininkai susiėmė ir toliau sekė tik laimėjimai. C. O. D. 25 du kartus buvo nugalėta 77—38 ir 56—40, Quebec įveikta 51—42 ir 60—51, Italian Presb. suklupdyta 56—23 ir 72—39 ir pabaigai atsirevanšuota prieš U. B. C. 73—60. U. B. C. komandai dar pralaimėjus prieš kitą komandą tęsia toliau pirmenybes taip vadinamame „Play off“ turnyre kvartfinaliniuose ir pusfinaliniuose susitikdami su ta pačia komanda po du kartus, o finalistai turės žaisti net trejas rungtynes ir lems nelaimėtų rungtynių skaičius, bet krepšių santykis (mat pirmenybių tvarka žymiai skiriasi nuo buvusios Lietuvoje). Čia laimėjus — nugalėtojas susitiks su Quebec'o provincijos laimėtoju, o šios provincijos nugalėtojas turės susitikti su kitų provincijų šios klasės laimėtoju.

Tačiau tuo pirmenybės dar nesibaigė. A, B ir C grupėse pirmas tris vietas laimėjusių komandų tęsia toliau pirmenybes taip vadinamame „Play off“ turnyre kvartfinaliniuose ir pusfinaliniuose susitikdami su ta pačia komanda po du kartus, o finalistai turės žaisti net trejas rungtynes ir lems nelaimėtų rungtynių skaičius, bet krepšių santykis (mat pirmenybių tvarka žymiai skiriasi nuo buvusios Lietuvoje). Čia laimėjus — nugalėtojas susitiks su Quebec'o provincijos laimėtoju, o šios provincijos nugalėtojas turės susitikti su kitų provincijų šios klasės laimėtoju.

ŠI SEKMADIENI,

kovo 8 dieną Montrealio skautų tuntas dalyvauja savo globėjų Šv. Kazimiero šventėje. Programa: 11 val. pamaldos Šv. Kazimiero bažnyčioje, 12 val. bendri pusryčiai su tėvais parapijos svetainėje, 1 val. iškilminga Tunto sueiga, po kurios seks vienietų pasirodymai. Visi skautai ir vilkikai renkas į Šv. Kazimiero parapijos salę 10 val. 30 min. Vyčiai ir jūrų skautai renkas 9 val. Tėvai ir rėmėjai maloniai kviečiami dalyvauti.

Psktn. S. Naginonis, Tuntininkas.

SLA 236 KUOPOS

susirinkimas įvyks kovo 8 d. 2 val. pp. Lietuvos Namuose. Nariai prašomi dalyvauti ir susimokėti nario mokesčius.

PERSIKĖLĖ Į AMERIKĄ

Žinomieji Montrealio visų menininkai Liaudinskai vasardukros su žentais, marčiomis

KLBENDRUOMENES REIKALAI

KLB ŠALPOS FONDO

CK pasiskirstė pareigomis: L. Tamošauskas — pirm., Dr. E. Norvaišienė ir V. Anyšienė — vicep., Br. Barcevičius — sek., O. Indrelis — ižd., Vyt. Šadreika — ūkio vadovas, M. F. Yokunynienė — informacijos vad., p. Gaputyte — vald. narys ir Kun. Dr. J. Gutauskas Kr. V. atstovas.

CK nutarė raginti Apylin-

mėtoju iki išryškės šios klasės Kadandos meistris, Taigi, ke lias dar tolimas. . . ir sunkus.

„Tauro“ krepšininkai kopio toliau. Pirmus du susitikimus su A grupės komanda RCAF St. John laimėjo 68—50 savoje salėje ir nuvykę į St. John laimėjamą patvirtino 64—51. Šią savaitę bus taip pat dvejose rungtynėse su B grupės S. W. YMCA. Kaip pavyks — pamatysime.

Iš šios trumpos apžvalgos matome, kad „Tauro“ klubo krepšininkai nors tyliai, tačiau iki šio metu jau padarė labai daug. Turint galvoje, kad iš visų Montrealio sporto klubų „Tauras“ yra jauniausias, o drauge ir neturtingiausias, jo pasiektais laimėjimais reikia stebėtis. Visi kiti Montrealio sporto klubai, turi nuosavas patalpas (kai kurie net liuksines), turi visoms sporto šakoms trenerius, na ir pakenka mai lėšų įvairioms išlaidoms, tuo tarpu „Tauras“ neturi nie ko, o dalyvavimas pirmenybėse kaštuoja daug pinigų. Reikia nuomoti salę, apmokėti pirmenybių mokesčius, reikia unifor mų, reikia kamuolių. Nors sun kiai, tačiau šias kliūtis su nedideliu bičiulių ir mėgėjų būre liu klubas nugalė.

Ir jei šian dien klubas turėtų krepšinio trenerį, krepšinio komanda galėtų kopti daug auščiau, nes jėgų netrūktų, bet nėra kam jų paruošti, o pasamdyti trenerį, klubas dar nepajėgia.

Šiuo metu krepšinio komandoje žaidžia: Bukauskas, Bunys, Intas, Kerbelis, Kraulis, Klaisė, Otto, Paulius, Piečaitis, Rutulis ir Zomeris. Jr.

MIRĖ SENAS LIETUVIS

Vasario 24 d. mirė ir 27 d. palaidotas senas, sulaukęs 68 metų amžiaus, Montrealio lietuvis Antanas Šarpytis, kilęs nuo Šilutės. Vėlonis Montrealy turėjo dvejus namus; paliko žmoną, dukterį ir sūnų.

MINĖJO 70 METŲ SUKAKTUVES

Izdoriui Janušui, išėjusiam į CPR pensiją, buvo suruoštos sukaktuvės. Trys sūnūs ir dvi dukterys.

Trys sūnūs ir dvi dukterys.

Trys sūnūs ir dvi dukterys.

Trys sūnūs ir dvi dukterys.

Trys sūnūs ir dvi dukterys.

Trys sūnūs ir dvi dukterys.

Trys sūnūs ir dvi dukterys.

Trys sūnūs ir dvi dukterys.

Trys sūnūs ir dvi dukterys.

Trys sūnūs ir dvi dukterys.

Trys sūnūs ir dvi dukterys.

Trys sūnūs ir dvi dukterys.

Trys sūnūs ir dvi dukterys.

Trys sūnūs ir dvi dukterys.

Trys sūnūs ir dvi dukterys.

Trys sūnūs ir dvi dukterys.

Trys sūnūs ir dvi dukterys.

Trys sūnūs ir dvi dukterys.

Trys sūnūs ir dvi dukterys.

Trys sūnūs ir dvi dukterys.

Trys sūnūs ir dvi dukterys.

Trys sūnūs ir dvi dukterys.

Trys sūnūs ir dvi dukterys.

Trys sūnūs ir dvi dukterys.

Trys sūnūs ir dvi dukterys.

Trys sūnūs ir dvi dukterys.

Trys sūnūs ir dvi dukterys.

Trys sūnūs ir dvi dukterys.

Trys sūnūs ir dvi dukterys.

Trys sūnūs ir dvi dukterys.

Trys sūnūs ir dvi dukterys.

TORONTO

SKAUDI NELAIME.

Vasario 28 d. susitarę lietuvių trimis mašinomis važiuo medžioti. Pavažiavus apie šimtą mylių už Toronto ir užvažiuavus slidų kelią, viena lietuvių mašina, vairuojama Andriulio, paslydo ir apsisuko skersai keliui, į kurią iš priešingos pusės važiuojanti kita mašina trenkė ir labai sunkiai sužeidė A. Rušėną ir mašinos vairuotoją Andriulį. B. Markevičius sužeistas lengviau.

A. Rušėnui sulaužyti keli šonkauliai, sunkiai sutrenkta krūtinė ir galva. Jam padarytos trys transfuzijos, bet jis besamoniš ir gyvybė pavojuje. Rušėnas yra Orangevillės, susižeidimo vietos miestelio ligoninėje, o Andriulis Toronte šv. Juozapo ligoninėje. Jo gyvastis taip gi pavojuje. Į lietuvių mašiną įvažiuo anglas — kana dietis.

PASKAITA APIE ALKOHOLĮ

Kovo 8 d. (sekm.), 18 val. liet. parapijos salėje v. sktn. prof. Stp. Kairys skaitys paskaitą „Alkoholis ir jo veikimas į žmogaus organizmą“.

T. Skautininkų Ramovė.

KANADOS SPORTE PASIŽYMĖJĘ LIETUVIS

Vasario 27 dienos „The Gazette“ įdėjo platų, iliustruotą straipsnį apie Anį Stuką, kaip pasižymėjusį sportininką, trenerį ir sporto organizatorių bei sporto reporterį.

Anis Stukas (laikraštis jį vadiną Stukas) turi 38 metus amžiaus ir jau daug sporto srityje yra nuveikęs — buvęs sporto vadovu Calgary, Edmontone, Toronte, ir dabar yra pasirašęs sutartį su Vancouverio sporto klubo trejiems metams, geromis sąlygomis.

„The Gazette“ A. Stuką labai gerai įvertina, jį vadina ir vaikiai seneli gražiai pagerbė ir apdovanojo.

PARUOŠTI POŽEMINIO PLANAI

Montrealio miestui yra būti ni požeminiai traukiniai. Miestas tuo susirūpinęs. Metai laiko, kai daromi tyrimai, 89 vietose padaryti gilūs žemės tyrimai. Ir jau paruošti metro-subvajaus planai. Dabar daromi samatos skaičiavimai. Planų likimas paaiškės birželio mėnesį.

SKAUTŲ — SKAUČIŲ

tėvų ir rėmėjų būrelis susirinkimas įvyko kovo 1 d. ir išrinko naują komitetą, susidedantį iš E. Zemlickienės, p. Kudžmienės ir Dr. Dauksos.

Dr. A. VALADKA

GYDYTOJAS ir CHIRURGAS
1081 Bloor St. W.-Toronto
priima ligonius ir gimdyves šokiadieniais nuo 2-4 pp. ir 6,30-8 vv. arba pagal sutartimą tel. ME 2933

Kalbinė pagalba teismuose, ištuokos, nuosavybės perdavimo ir kitose transakcijose. — Imigracijos, pilietybės, paskolų parūpinimo, civilinės metrikacijos ir kiti reikalai. — Atstovavimas įstaigose. — Dokumentų patvirtinti vertimai, nuorašai ir fotokopijos. — Visokeriopos informacijos. — Lietuvių interesų gina prityrę specialistai, studijavę Ameriko ir Europos universitetuose.

UZEIKITE ARBA PARASYKITE MŪSŲ BIURUI.

JONAS J. JUŠKAITIS

932 Dundas West, Toronto, Canada. Tel. EM 6-4880.

PIRMOJI LIETUVIŲ

Real Estate Istaiga

TORONTE.

NUOSAVYBĖS ARBA BIZNIO PIRKIMO AR PARDAVIMO REIKALAI, PASKOLŲ GAVIMO, NAMŲ AR BIZNIO APKAINAVIMO IR TEISINGO PATARIMO REIKALAI KREIPKITES Į MŪSŲ ISTAIGĄ BE OBLIGACIJOS.

ESU TORONTO Miesto gyventojas per paskutinius 25 metus.

AL GARBENS - Garbenis

REAL ESATE and BUSINESS BROKER

1486 DUNDAS ST. W.,

TORONTO, Ont.

Telefonas LO 2738.

Vakara HY 1543.

MAMERTAS MAČIUKAS

DIPLOMUOTAS MOTERIŠKŲ IR VYRIŠKŲ RŪBŲ SIUVĖJAS.

AUGSTOS KOKYBĖS RANKŲ DARBAS.

ANGLIŠKOS MEDŽIAGOS — NAUJAUSIOS MADOS.

SKUBUS PATARNAVIMAS.

SPECIALIZUOJUOS UŽSAKYMAIS PAŠTU

(mail orders) iš visų Kanados ir JAV vietovių.

Adresas: kampas MOUNT ROYAL ir BREBEUF

Jėjimas: 4504 Brebeuf St. Telef. 9141; Res. tel. TU 6931.